Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 312

Poznań, wtorek dnia 12 lipca 1932

Rok XXVII

Zdecydowane uchwały

Czytelnicy znajdą obok tych słów brzmienie uchwał konferencji posłów i senatorów Klubu Narodowego z Poznańskiego i Pomorza. Uchwały te określają stosunek do Niemców i Rzeszy Niemieckiej z jednej strony, a z drugiej — do polskiego obozu rządowego.

Postawa, zajęta przez narodowych posłów i senatorów dwóch województw zachodnich wobec sąsiada naszego zachodniego, odpowiada zasadniczej linji konsekwentnej od lat polityki w tej dziedzinie obozu narodowego. Ta właśnie strona naszego programu jest najważniejsza; to kamień węgielny działania politycznego narodowców przed wojną światową, w toku jej i po wojnie w niepodległem już państwie polskiem.

Pomorze i wogóle granice państwa naszego, to rzeczy święte, nietykalne. Ktokolwiek ośmieliłby się kiedykolwiek i z kimkolwiek podjąć dyskusje w kwestji choćby piędzi ziemi polskiej, tego miejsce widziałby obóz narodowy — na latarni.

Sprawa Pomorza, to sprawa nie terytorjalna tylko i nawet nie sprawa tylko szczególnie nam drogiej ludności prastarej ziemi polskiej na wysuniętej placówce północno-zachodniej, to sprawa ponadto i przedewszystkiem istotnej niezawisłości gospodarczej, politycznej i militarnej państwa polskiego, i dlatego za nią stać musi po wsze czasy jednomyślna, zwarta i nieubłagana wola całego narodu polskiego.

Tak musi zagadnienie to być postawione nawewnątrz i nazewnątrz, a nazewnątrz wobec wrogów i przyjaciół, nieraz niestety przez propagandę niemiecką bałamuconych.

Z tego stanowiska zasadniczego wypływają wnioski praktyczne, wypływa konieczność uprawiania w kwestji niemieckiej polityki, której znamieniem być musi — jak to formułują uchwały — „pełna inicjatywy rzutkość, rozumna odwaga, systematyczna energja i duch ofensywny", a nie „uległość i ustawiczna defensywa, niezdolna sprostać planowej a brutalnej ofensywie niemieckiej". To główna przepaść, jaka dzieli obóz narodowy od obozu rządowego, któremu wydaje się, że wystarczy dla wewnętrznych celów ubocznych krzyrzeć na ziemiach zachodnich od czasu do czasu na wiecach i w prasie i popisywać się nieuczciwemi fajerwerkami: „wojna!", „casus belli!" itp., że natomiast, jeżeli chodzi o czyny realne, można zawierać z Niemcami umowy, które zatracają na ziemiach naszych olbrzymie wartości narodowe na rzecz żywiołu niemieckiego i utrwalają tysiące osad b. kolonistów pruskich a zarazem placówek niemieckiego szpiegostwa i niemieckich dążeń odwetowych.

Tę przepaść między obozem narodowym a rządowym podkreśliły uchwały posłów i senatorów Klubu Narodowego z Poznańskiego i Pomorza bardzo silnie, stwierdzając słusznie, że czyni się to w pełni świadomości, iż takiej polityki domaga się cała uświadomiona opinja społeczeństwa wielkopolskiego i pomorskiego.

W końcowej uchwale zaznaczono rozszerzanie się zasięgu wpływów ideowych i prac organizacyjnych obozu narodowego ziem zachodnich na obszary sąsiednie i wyrażono szczególne podziękowanie narodowej prasie wielkopolskiej i pomorskiej.

Jednomyślność zdecydowanych uchwał, powziętych po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji, jest wprawdzie w obozie narodowym rzeczą zwykłą, da może jednakowoż do myślenia „sanatorom", żyjącym złudzeniami.

Uchwały konferencji posłów i senatorów Klubu Narodowego z Poznańskiego i Pomorza

Konferencja posłów i senatorów Klubu Narodowego z Poznańskiego i Pomorza, jaka się odbyła dnia 11 bm. w Bydgoszczy, uchwaliła jednomyślnie, co następuje:

1) Konferencja stwierdza, że jakimkolwiek zakusom wrogim na stan rzeczy, stworzony przez traktat wersalski, zakusom czy to bezpośrednio Niemiec czy przez Niemcy inspirowanego Gdańska, jednomyślna wola i zwartość narodu, hołdującego szczerze zasadzie pokoju, przeciwstawiłaby odpór nieubłagany, bez względu na to, jakie byłyby tego skutki dla całej Europy.

Naród polski, uważając granice i prawa Polski, ustalone traktatem wersalskim, za zagwarantowanie państwu polskiemu niezbędnych, elementarnych zaledwie warunków bytu niepodległego, uznaje jakiekolwiek z kimkolwiek dyskusje, dotyczące choćby piędzi ziemi polskiej, za bezwzględnie dla siebie wykluczone i niedopuszczalne z niczyjej strony na terenie międzynarodowym.

Naród polski ma prawo domagać się w interesie nietylko swoim, ale i pokoju powszechnego, by ci, którzy są pokoju tego rzeczywistymi w świecie obrońcami i nie chcą się wobec historji obarczyć straszną odpowiedzialnością, — zajmowali wobec zaborczych pożądań niemieckich stanowisko tak jasne i kategoryczne, żeby ono pożądania te poskromiło środkami politycznego działania, póki tego rodzaju środki są jeszcze wystarczające.

2) Konferencja stwierdza, że współodpowiedzialność za rozzuchwalenie się przeciwpolskich dążeń niemieckich i niekorzystny dla sprawy polskiej rozwój stosunków międzynarodowych, a nawet stosunków politycznych w krajach z nami sprzymierzonych, spoczywa na polskim obozie rządowym i jego w sprawie niemieckiej polityce uległości, ustawicznej defensywy, niezdolnej sprostać planowej a brutalnej ofensywie niemieckiej.

Politykę tę stale zwalczaliśmy bezwzględnie jako największe dla narodu i państwa polskiego zło, a daliśmy temu szczególnie silny wyraz przy uchwalaniu przez prorządową sztuczną większość parlamentarną umów z Niemcami, mianowicie zaś umowy likwidacyjnej, która zatraciła na ziemiach naszych zachodnich wielkie wartości narodowe na rzecz Niemców i utwierdziła tutaj dobrowolnie, polską dłonią, 12 tysięcy osad b. kolonistów pruskich, a zarazem naturalnych placówek niemieckiego szpiegostwa i niemieckich dążeń odwetowych. Tę politykę zwalczać będziemy i nadal z wszystkich sił, póki nie ustąpi ona miejsca polityce, trzeźwo oceniającej dążenia niemieckie i przeciwstawiającej im pełną inicjatywy rzutkość, rozumną odwagę, systematyczną energję i ducha ofensywnego.

3) Konferencja świadoma jest tego, że społeczeństwo wielkopolskie i pomorskie domaga się moralnie od posłów i senatorów narodowych takiej, a nie innej postawy. Społeczeństwo odnosi się do systemu, który zawiódł je nietylko w stosunkach wewnętrzno-politycznych, ale także w najistotniejszej dla narodu i państwa sprawie niebezpieczeństwa niemieckiego, — z zupełnem niezaufaniem, pełnem głębokiego rozgoryczenia.

Nie mogą tego zmienić wystąpienia od czasu do czasu przeciwniemieckie obozu rządowego na ziemiach zachodnich na terenie wiecowym czy prasowym, bo społeczeństwo ocenia działalność obozu rządowego nie według słów, lecz według czynów, nie według fajerwerków taktycznych, obliczonych na efekt wewnętrzny i wewnętrzne cele uboczne, lecz według tego, co rzeczywiście zrobiono w sprawie niemieckiej, co Niemcy od polskiego obozu rządowego uzyskali kosztem narodu i państwa polskiego.

Jak w swoim czasie, po deklamacjach w okresie ostatnich wyborów o „zgodnym froncie przeciwniemieckim", nastąpiło podpisanie i ratyfikowanie szkodliwych umów z Niemcami, tak społeczeństwo wie i obecnie, co sądzić o szczerości i wartości wznawiania haseł przez obóz rządowy, i jaka nastąpiłaby potem rzeczywistość.

4) Konferencja stwierdza z zadowoleniem rozszerzanie się zasięgu wpływów ideowych i prac organizacyjnych obozu narodowego ziem zachodnich na obszary sąsiednie państwa polskiego i wyraża szczególną wdzięczność wielkopolskiej i pomorskiej prasie narodowej, która w niesłychanie trudnych warunkach z taką siłą i poświęceniem broni żywotnych interesów społeczeństwa ziem zachodnich i jest wyrazem jego istotnych wierzeń i dążeń, przekonań i poglądów, a zarazem toruje im drogę do serc i umysłów rodaków naszych poza obrębem Wielkopolski i Pomorza.

Zachęta

Prasa francuska podkreśla z zadowoleniem i z uznaniem, że p. Herriotowi udało się w Lozannie odrzucić kategorycznie wszelkie próby niemieckie zniesienia art. 231 traktatu wersalskiego, mówiącego o odpowiedzialności Niemiec za wywołanie wojny, jak również ch żądanie co do uznania prawa niemieckiego w sprawie równości zbrojeń. Niemcy w ostatniej chwili próbowały te swoje pretensje, równające się wyraźnej rewizji traktatu wersalskiego, wprowadzić do wstępu politycznego, poprzedzającego umowę lozańską. Ale i te zabiegi kanclerza v. Papena nie powiodły się wskutek porozumienia francusko-angielskiego, jakie udało się osiągnąć p. Herriotowi w Lozannie.

Mimo to, krótki wstęp polityczny do układów w Lozannie może budzić wątpliwości i stanowić zachętę dla dalszych poczynań niemieckich w kierunku rewizji traktatu. Mianowicie drugi ustęp tej deklaracji mówi, że mocarstwa, podpisujące umowę lozańską, „nie uważają, aby dzieło, dokonane w Lozannie, które ma położyć całkowicie kres odszkodowaniom, było wystarczające dla uzyskania tego pokoju, jakiego pragną wszystkie narody. Mocarstwa te mają nadzieję, że wynik, sam w sobie tak poważny i wymagający wielkiego wysiłku, będzie w ten sposób zrozumiany i oceniany przez wszystkie żywioły pokojowe Europy i świata i że po nim nastąpią dzieła nowe".

Otóż ten ustęp, który mówi, że umowy lozańskie nie są jeszcze wystarczające dla zdobycia prawdziwego pokoju, i że po nich będą musiały nastąpić dzieła nowe, — deklaracja ma prawdopodobnie na myśli zrzeczenia się przez Amerykę długów wojennych — może stanowić zachętę dla Niemiec, celem prowadzenia dalszej akcji w kierunku wyzwalania się z pod więzów traktatu wersalskiego. I widzimy już, że kanclerz v. Papen w tym kierunku nastawia opinję niemiecką. Oświadcza on, że choć w Lozannie nie udało się przeprowadzić ani zniesienia art. 231 traktatu wersalskiego, ani uznania zasady równości zbrojeń, to jednak Niemcy poczyniły już pierwsze kroki w tym kierunku i że dalej będą prowadziły tę akcję, która, zdaniem p. v. Papena, będzie musiała wydać dobre owoce dla Rzeszy. Ludowe przysłowie: „Daj kurze grzędę — jeszcze wyżej siędę", znajduje całkowite uzasadnienie.

Deklarację polityczną, ustaloną w Lozannie, cechuje to samo, co poprzednie umowy polityczne, zawierane z Niemcami. Mianowicie dwuznaczność rozmaitych terminów, a pozatem nie dość wyraźne sformułowania, które Niemcom służą następnie za podstawę do rozwijania dalszej akcji w kierunku podważania dzieła pokoju.

Coprawda ostatni ustęp deklaracji politycznej w Lozannie może rozwiewać te obawy. Powiada on, że te „nowe dzieła", które nastąpią po konferencji lozańskiej, będą „mogły być tem łatwiej zrealizowane, im bardziej narody będą popierały to nowe usankcjonowanie prawdziwego pokoju, które, by było całkowte, musić odnosić się zarówno do porządku gospodarczego, jak i politycznego, jak również powinno odrzucać wszelkie nawoływania do broni i do gwałtów."

Ustęp ten w przeciwieństwie do poprzedniego zwraca się wyraźnie przeciwko odwetowym dążeniom niemieckim, mówi o usankcjonowaniu istotnego pokoju, którego trwanie uzależnia od porządku ekonomicznego, jak i politycznego. Ale Niemcy o tym ustępie będą woleli zapomnieć, natomiast oprą się na tem, co uważać będą za zachętę do dalszych swoich planów rewizyjnych.

W dziesięciolecie zgonu

W dniu dzisiejszym minęło dziesięć lat od chwili, w której zbrodnicza dłoń szaleńca przecięła pasmo życia jednej z najpiękniejszych postaci naszego życia zbiorowego ostatniej doby, śp. Bolesława Marchlewskiego. Umarł na posterunku, jak żołnierz, kula rewolwerowa dosięgnęła go bowiem przy warsztacie pracy narodowej, w redakcji „Kurjera Poznańskiego", którego był wówczas naczelnym kierownikiem.

Śp. Bolesław Marchlewski urodził się dnia 30 marca 1884 roku, w chwili swego tragicznego zgonu liczył więc zaledwie 38 lat życia. Było to jednak życie wyjątkowo pracowite i czynne, pełne ciągłej, wytężonej troski o dobro ziemi ojczystej, którą tak gorąco ukochał.

Jako młodzieniec ukończył gimnazjum św. Marji Magdaleny w Poznaniu, poczem poświęcił się studjom prawniczym w Berlinie i Wrocławiu. Już wówczas rozwijał żywą działalność patrjotyczną w tajnych kołach polskich gimnazjalnych i akademickich. Rząd pruski nie dopuścił go z tego powodu po złożeniu egzaminu referendarjuszowskiego i doktoratu do praktyki sądowniczej.

Wówczas działalność Zmarłego skierowała się na inne tory, a mianowicie wstąpił jesienią roku 1906 do założonego wówczas właśnie „Kurjera Poznańskiego", który w krótkim czasie stał się naczelnym organem społeczeństwa polskiego w b. zaborze pruskim. Jak doniosłą była rola „Kurjera Poznańskiego" w tym czasie, mieliśmy sposobność podkreślić niedawno z okazji dwudziestopięciolecia naszego pisma.

Śp. Marchlewski prowadził wówczas w „Kurjerze" dział polityki zagranicznej. Z chwilą wybuchu wojny, po wyjeździe w celach politycznych Marjana Seydy na zachód Europy, objął naczelną redakcję pisma. W najcięższych warunkach wojennych, pod obuchem cenzury niemieckiej, potrafił w „Kurjerze Poznańskim" utrzymać linję czystej i zdecydowanej polityki narodowej, upatrującej w Niemczech głównego wroga Polski i głoszącej hasło połączenia zaboru pruskiego z resztą ziem polskich w jednem niepodległem państwie. Pod tym względem „Kurjer Poznański" — dzięki śp. Marchlewskiemu — spełnił wówczas doniosłą rolę nietylko w Wielkopolsce, ale i w innych dzielnicach, bo nawet w Królestwie — mimo zakazu okupantów — rozchodziła się znaczna liczba jego egzemplarzy. Dodać należy, że redakcja „Kurjera" była wówczas ośrodkiem całej roboty narodowej w b. zaborze pruskim, której śp. Marchlewski był jednym z głównych kierowników.

Po żywej i pełnej inicjatywy działalności w okresie powstania wielkopolskiego, śp. Marchlewski objął stanowisko referenta politycznego w Naczelnej Radzie Ludowej. Z jej ramienia wysłany został kilkakrotnie z misjami politycznemi zagranicę, do Pragi i Paryża, gdzie współpracował z Komitetem Narodowym Polskim w uzasadnieniu prawa naszego do ziem b. zaboru pruskiego. Pracy tej śp. Marchlewski poświęcał się z całym zapałem i energją.

Po zawarciu traktatu wersalskiego oddawał się w dalszym ciągu działalności politycznej w obozie narodowym i redagowaniu pisma, które pod jego kierownictwem osiągało coraz wyższe szczeble rozwoju. Niezależnie od tego, śp. Marchlewski znajdował jeszcze czas na pracę naukową nad historją dziennikarstwa, którą wykładał na Uniwersytecie Poznańskim. Zajmował nadto stanowisko prezesa Syndykatu Dziennikarzy Polski Zachodniej.

Takiego właśnie człowieka, który talentem, pracą swą i poświęceniem służył na wzór innym, a ponadto odznaczał się niezwykle miłemi osobistemi walorami, dosięgnęła w dniu lipca 1922 r. kula niepoczytalnego mordercy. Z życia naszego politycznego ubył jeden z najszlachetniejszych i najofiarniejszych działaczy. Ból, jaki odczuwamy dziś, w dziesięciolecie tragicznego zgonu śp. Marchlewskiego, koić może tylko świadomość, że praca Zmarłego nie poszła na marne, przeciwnie, wydała plon trwały w postaci potężnego rozkwitu idei narodowej.

Dziś rano o godz. 8 odbyła się w kościele św. Marcina w Poznaniu uroczysta, żałobna msza św. za duszę śp. Bolesława Marchlewskiego.

Mszę św. odprawił ks. wik. Kut, pienia żałobne na chórze wykonał przy akompanjamencie organów — dyrygent chóru parafjalnego p. Kulczyński. Liczny szereg przyjaciół Zmarłego z redakcją tak „Kurjera Poznańskiego" jak i „Orędownika Wielkop." wziął udział w nabożeństwie.

Po mszy św. udała się delegacja na cmentarz świętomarciński, aby tam na grobie zasłużonego działacza i bojownika sprawy narodowej złożyć wiązankę kwiatów.

Echa Kalisza

Po uchylonej konfiskacie

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu dokonał w ubiegły czwartek zajęcia nr. 304 „Kurjera Poznańskiego" (wydanie wieczorne) z dnia 8. 7. 1932 z powodu artykułu p. n. „Echa Kalisza".

Obecnie sąd grodzki w Poznaniu (sędzia Długołęcki) donosi nam, że nie uwzględnił wniosku prokuratury sądu okręgowego w Poznaniu o zatwierdzenie konfiskaty, albowiem brak po temu podstaw prawnych.

W tych warunkach wydawnictwo nasze skierowuje sprawę do sądu o odszkodowanie za wyrządzoną nam przez konfiskatę stratę materjalną.

Wobec uchylonej konfiskaty powtarzamy artykuł p. n. „Echa Kalisza" poniżej.

Wydział bezpieczeństwa łódzkiego urzędu wojewódzkiego przysyła nam następujące sprostowanie:

„1. Nieprawdą jest, jakoby zjazd rejonowy O. W. P. w Kaliszu miał być przedewszystkiem manifestacją przeciw zakusom niemieckim na ziemie polskie, natomiast prawdą jest, że w dniu 24 czerwca r. b. poseł Zygmunt Jaźwiński wniósł do urzędu wojewódzkiego w Łodzi podanie o udzielenie zezwolenia na urządzenie w Kaliszu zebrania członków i członkiń O. W. P. z powiatu kaliskiego oraz delegacji z powiatu ostrowskiego. Program przewidywał referaty okolicznościowo - organizacyjne oraz produkcje wokalno-muzyczne, a jako cel zebrania zadeklarowano w podaniu pogłębienie znajomości programu ideowego O. W. P.

„2. Nieprawdą jest, jakoby „gdy członkowie O. W. P. przebywszy całą drogę w największym spokoju i powadze, dochodzili już do budynku Rzemieślników Chrześcijańskich, od strony ulicy Sukienniczej, najniespodziewaniej zagrodził im drogę liczny oddział policji z pałkami gumowemi... i bez uprzedzenia zdezorjentowanych uczestników zjazdu policjanci na daną komendę rzucili się na nich, bijąc ich z całej siły pałkami gumowemi", tak, że „zgórą 35 osób zostało ciężko pobitych a nawet poranionych"; natomiast prawdą jest, że po nabożeństwie w kościele OO. Jezuitów uczestnicy zjazdu uformowali się w czwórki, a następnie, rozdzielając się na dwójki, nie udali się najkrótszą drogą do lokalu zjazdu, lecz ruszyli pochodem przez miasto pl. Kilińskiego, ul. Warszawską, pl. 11 Listopada, ul. Marszałka Piłsudskiego, al. Józefiny i ul. Sukienniczą w kierunku ul. Piekarskiej. Ponieważ organizatorzy zjazdu nie prosili o zezwolenie na pochód demonstracyjny, a więc zezwolenia tego nie otrzymali, pochód jako nielegalny, w myśl obowiązujących przepisów, został zatrzymany przez policję, która trzykrotnie wezwała manifestantów do rozejścia się. Ze względu na to, że uczestnicy demonstracji nie zastosowali się do żądania i okazali wrogą postawę wobec organów bezpieczeństwa, policja zmuszona była demonstrujących rozproszyć. Nikt nie zgłaszał się do władz ze skargą o pobicie przez policję z wyjątkiem nieznanego osobnika, który podczas rozpraszania tłumu zgłosił się do zastępcy starosty z oświadczeniem, że jest posłem i został uderzony przez policjanta.

„Wobec tego, że organizatorzy zebrania nie dali gwarancji zachowania porządku w czasie urządzonej przez siebie imprezy, władze administracyjne zabroniły odbycia zebrania, jako zagrażającego bezpieczeństwu publicznemu".

Tyle sprostowanie. Stwierdzamy wobec tego, co następuje:

1. Czem miał być zjazd rejonowy O. W. P. w Kaliszu przedewszystkiem, wiedzą najlepiej jego organizatorzy, którzy nie mieli według ustawy obowiązku podawać szczegółów. Pierwszy referat, polityczny, miał dotyczyć właśnie przedewszystkiem zakusów niemieckich na ziemie polskie, przeciwko którym miała być uchwalona rezolucja, znana ze zebrania poznańskiego. Tenże sam referent miał zarazem mówić o dziesięcioleciu połączenia Górnego Śląska z państwem polskiem, czemu miały też być poświęcone produkcje wokalne.

2. Sprostowanie pomija milczeniem, że przedstawiciel policji sam wezwał członków zjazdu przed kościołem, by poszli dwójkami, sam tem samem uznał, i to słusznie, że pójście dwójkami nie jest „pochodem demonstracyjnym". A skoro to nie był pochód, było rzeczą obojętną, czy uczestnicy zjazdu szli takiemi czy innemi ulicami. Jeszcze, na szczęście, policja nie ma prawa przepisywać obywatelom państwa, jakiemi mają chodzić ulicami. Przeto cały punkt wyjścia oskarżenia (w sprostowaniu) członków zjazdu, a obrony policji — pod względem prawnym upada.

Członkowie zjazdu szli zupełnie spokojnie, bez śpiewu, bez wznoszenia okrzyków. Ci, którzy szli przodem, oświadczają z całą stanowczością, że zgoła nie słyszeli „trzykrotnego wezwania manifestantów do rozejścia się" i że zgoła nie „okazali wrogiej postawy wobec organów bezpieczeństwa", że całe natarcie policji z pałkami w dłoni rozegrało się z niezwykłą szybkością i bez najmniejszej potrzeby, bo rozproszenia zebranych mogła policja dokonać bez tego.

Jeżeli sprostowanie twierdzi, że „nikt nie zgłaszał się do władz ze skargą o pobicie przez policję z wyjątkiem nieznanego osobnika, który się zgłosił do zastępcy starosty z oświadczeniem, że jest posłem i został uderzony przez policjanta", to, zostawiając nawet na uboczu oświadczenie posła Piestrzyńskiego, dotąd nieznanego p. Namysłowskiemu, nie o jednym policjancie, lecz o kilku policjantach, widocznie p. Namysłowski — nie dowidział znanego sobie dobrze posła okręgu p. Chrystowskiego i — nie dosłyszał tego wszystkiego, co poseł Chrystowski powiedział mu z całą siłą o zachowaniu się policji. To były na miejscu skargi dosadne i wystarczające. Skarga ogólna na policję pójdzie innym torem, niech o to wydział bezpieczeństwa łódzkiego urzędu wojewódzkiego będzie spokojny.

Na zakończenie notujemy, że w następstwie wydarzeń w Kaliszu zaznacza się w powiecie kaliskim bardzo wielki napływ kandydatów do Obozu Wielkiej Polski.

Uchwały w Lozannie a interesy polskie

W związku z zakończeniem konferencji lozańskiej podkreśla się z polskiego urzędowego punktu widzenia następujące momenty:

1) Zainteresowanie Polski w kwestji odszkodowań jest z punktu widzenia finansowego bardzo ograniczone, bowiem na podstawie planu Younga przypada Polscę jedynie 37 rat rocznych po 500 tys. marek. Natomiast w znacznie większym stopniu była Polska zainteresowana w sprawie długów wojennych.

W tej to sprawie deklaracje złożone przez reprezentantów W. Brytanji, Francji i Włoch proklamują przedłużenie moratorjum dla długów wojennych, przewidziane przez deklarację z 16 czerwca 1932 na czas trwania konferencji lozańskiej aż do wejścia w życie układu lozańskiego, względnie do zanotyfikowania decyzji o nieratyfikowaniu układu. To nowe moratorjum zawiesza, o ile chodzi o Polskę, spłaty rat rocznych w wysokości około 60 miljonów złotych rocznie. Należy przytem pamiętać, że wejście w życie układu lozańskiego uzależnione jest na podstawie „gentleman agreement" pomiędzy głównymi wierzycialmi Niemiec od dojścia do skutku uniwersalnego układu, regulującego na nowych podstawach kwestję wszystkich długów wojennych.

2) Deklaracją z 16 czerwca nie były objęte długi t. zw. „reljefowe". W sprawie tych długów Polska uzyskała od rządu angielskiego zapewnienie przychylnego traktowania tej sprawy, co się tyczy kwoty przypadającej W. Brytanji oraz poparcia wobec innych członków komitetu reljefowego zabiegów Polski w sprawie odroczenia długów reljefowych.

3) Działalność delegacji polskiej koncentrowała się na kwestjach rekonstrukcji gospodarczej, objętych także, jak wiadomo, programem prac konferencji lozańskiej. W dziedzinie tej delegacja polska przedstawiła memorandum, dotyczące zagadnień Europy środkowej i wschodniej. Sprawę rekonstrukcji gospodarczej tej części Europy wydzielono, tworząc dla niej specjalną komisję, w myśl polskich postulatów.

Tyle z oficjalnego komunikatu polskiego o konferencji w Lozannie. Opinję powyższą podzielił zresztą min. Zaleski, który w wywiadzie z prasą „sanacyjną" oświadczył, że jest z układów lozańskich... zadowolony, co zresztą p. Zaleski mówi o wszystkich konferencjach, w których uczestniczy.

Tymczasem „Dzień Pomorski" ogłasza sprawozdanie z rady wojewódzkiej B. B. w Toruniu, na której przemawiał senator B. B. prof. Ohanowicz z Poznania. Mówca, nie znając jeszcze widać pogodnego poglądu min. Zaleskiego, oświadczył, że konferencja w Lozannie pociąga „poważne następstwa", gdyż „nasz sąsiad zachodni wskutek uchwał lozańskich wzmógł się i podniósł w wysokim stopniu" i że „odtąd przeciwnik nasz będzie silniejszy, niż dotychczas".

Sen. Ohanowicz jest więc z Lozanny słusznie niezadowolony. Winien on jednak czemprędzej pogląd swój wyjaśnić min. Zaleskiemu, który znowu jest zadowolony. Może go przekona. A może przekonają prof. Ohanowicza, że w braku sukcesów nie pozostaje nic innego, jak robić dobrą minę do złej gry...

Wypadki w Gdyni

Ponieważ ustęp naszej wczorajszej korespondencji z Gdyni, mówiący o wypadkach na stadjonie podczas uroczystości sokolich, uległ konfiskacie, przeto podajemy poniżej to, co w tej sprawie podała „Gazeta Warszawska" (nr. 209 A) za „Słowem Pomorskiem" bez sprzeciwu komisarjatu rządu m. Warszawy:

„Toruń (Tel. wł.) 11. 7. Wczoraj odbył się w Gdyni zjazd sokoli dzielnicy pomorskiej, który poza uczestnikami organizacji sokolej zgromadził w Gdyni liczne rzesze ludności kaszubskiej, która widząc w zjeździe manifestację patrjotyczną, przybyła tłumnie, aby wraz z sokolstwem całego Pomorza zamanifestować polskość tej ziemi i gotowość do jej obrony przed wszelkiemi wrogiemi polskości zakusami. Tem dziwniejsze było stanowisko władz miejscowych wobec zjazdu.

„Kiedy ze stadjonu miejskiego ruszył imponujący pochód z udziałem licznych organizacyj społecznych, spotkał się u bramy wyjściowej z policją, która, przepuściwszy część pochodu, przecięła go w tem miejscu, gdzie zaczynał się oddział Młodych O. W. P. Bramę zamknięto, a kierownik wydziału bezpieczeństwa komisarjatu rządu na m. Gdynię oświadczył zgromadzonym, że z polecenia komisarza rządu zmuszony jest zatrzymać wszystkich w stadjonie przez pewien przeciąg czasu, bowiem tylko członkowie „Sokoła" mogą wziąć udział w pochodzie. Wywołało to pewne podniecenie wśród tłumu, który widział przed chwilą jak wraz z pochodem wypuszczono oddział Tow. Powstańców i Wojaków. Upłynęło kilkanaście minut w atmosferze naprężenia. Jednocześnie zaczęła zbierać się zainteresowana incydentem publiczność z zewnątrz. Ze stadjonu nie wypuszczono nikogo, nawet pojedyńczych osób, które z różnych względów musiały udać się do miasta. Wreszcie zniecierpliwiony tłum zaczął napierać w kierunku wyjścia z taką siłą, że brama nie wytrzymała, a utrzymujące ją słupy runęły. Pod gruzami znalazł się 19-letni Norbert Kosznik, który zmarł po przewiezieniu do szpitala. Wiadomość o wypadku rozeszła się szybko po mieście, wywołując różnorodne komentarze. Zbierające się grupki publiczności policja rozpędzała z zastosowaniem najbezwzględniejszych środków, zwłaszcza, jeżeli wśród zebranych przeważali członkowie O. W. P. z odznakami organizacyjnemi. Aresztowano ogółem 9 osób, w tem członków O. W. P. Sobczaka i Wiperę".

Bata zginął w katastrofie samolotowej

Praga, 12. 7. (Tel. wł) Znany i ceniony w Czechosłowacji przemysłowiec i magnat obuwniczy, europejski „Ford" Tomasz Bata, właściciel całego miasta Zlin z wielkiemi fabrycznemi zakładami obuwia oraz licznych filij rozsianych po różnych miastach europejskich, uległ wypadkowi samolotowemu, w czasie którego poniósł śmierć wraz z pilotem.

Tragiczny ten wypadek wydarzył się dziś w godzinach rannych na lotnisku w Zlinie, skąd Bata zamierzał się udać zagranicę, celem załatwienia firmowych interesów. Już po kilku minutach lotu aparat począł nagle opadać i po chwili runął na ziemię tuż obok lotniska, grzebiąc pod szczątkami pasażera i lotnika.

Wiadomość o wypadku wywołała w samym Zlinie, którego Bata jest burmistrzem, przygnębiające wrażenie, roznosząc się lotem błyskawicy po całej Czechosłowacji. W kołach robotniczych liczą się nawet z możliwością częściowego zamknięcia zakładów, brak bowiem będzie energicznego kierownika, oraz wyrozumiałego szefa. Sam wypadek może łatwo wpłynąć ujemnie na dalszy rozwój olbrzymiego przedsiębiorstwa. Wśród 20-tysięcznej rzeszy robotniczej, jaką zatrudniają zakłady Baty, panuje w każdym razie silne przygnębienie.

Przyczyna samego wypadku jest narazie nieznana. Ustali ją niewątpliwie specjalna komisja śledcza.

Pierwszy okres konferencji rozbrojeniowej

Rezolucja min. Simona — Długa przerwa w obradach

Genewa, 12. 7. (PAT.) Między delegacjami na konferencję rozbrojeniową kontynuowane są rokowania w sprawie tekstu rezolucji, która zamknie pierwszy okres prac konferencji.

Zgodnie z życzeniem, wyrażonem przez prezydjum konferencji, angielski minister spraw zagranicznych Simon opracował projekt tego rodzaju rezolucji. W projekcie minister Simon na wstępie proklamuje m. in. przyjęcie w zasadzie planu Hoovera oraz przypomina różne uchwały samej konferencji. Dalej formułuje punkty, co do których istnieje porozumienie i zajmuje się w szczególności lotnictwem.

W tej dziedzinie projekt Simona interesuje się ochroną ludności cywilnej, określa strefę, w której dozwolone byłoby ewentualne bombardowanie powietrzne, zajmuje się ustaleniem maksimum tonażu samolotów bombardujących oraz reglamentacją produkcji samolotów cywilnych powyżej pewnej granicy.

W dziedzinie zbrojeń lądowych projekt rezolucji proklamuje zniesienie czołgów powyżej pewnego ciężaru, oraz artylerji powyżej pewnego kalibru. Dalej mówi o utworzeniu stałej komisji kontroli oraz proklamuje zakaz wojny chemicznej i bakterjologicznej. Wreszcie przewiduje, że prezydjum konferencji będzie się zbierało podczas przerwy, oraz, że również niektóre podkomisje będą kontynuować swe prace. Żadnych cyfr projekt nie zawiera.

Do projektu Simona zgłaszane są obecnie przez różne delegacje poprawki. Ze strony francuskiej wysunięto m. in. żądanie, aby rezolucja nie ograniczała się do metody rozbrojenia jakościowego, ale proklamowała również zasadę ograniczenia zbrojeń drogą ograniczenia wydatków wojskowych.

Przewiduje się, że uchwalenie rezolucji nastąpi w przyszłym tygodniu. Co do długości przerwy, która wówczas nastąpi w pracy konferencji, nic jeszcze nie zdecydowano. Jest bardzo możliwem, że przerwa będzie trwała kilka miesięcy i że konferencja nie wznowi swoich prac wcześniej, niż w początkach 1933 roku.

Herriot otrzymał votum zaufania

Izba przyjęła projekty oszczędnościowe rządu znaczną większością głosów, gdyż 385 na 201

Paryż, 12. 7. (Tel. wł.) Izba francuska obradowała wczoraj nad projektami finansowemi rządu. Herriot oświadczył, że stanowczo obstaje przy swojem stanowisku i w związku z tem stawia kwestję zaufania.

W odpowiedzi przywódca socjalistów z ubolewaniem podkreślił, że socjaliści chcieli obecnemu rządowi podać rękę, lecz ze względu na nieustępliwość Herriota muszą głosować przeciw ustawie.

W głosowaniu, które odbyło się dziś około godz. 2 rano za ustawą finansową opowiedziało się 385 posłów a przeciwko 201. Większością zatem 184 głosów przyjęto wniosek Fabry'ego, odrzucający wszystkie poprawki socjalistów i przyjmujący ustawę w brzmieniu rządowem.

Zwycięstwo Herriota było żywo komentowane. Głosowali za nim radykali, lewicowi radykali, niezależni członkowie lewicy i grupa Flandina. Przeciw wypowiedzieli się socjaliści, komuniści, grupa Marina, oraz szereg deputowanych z prawego skrzydła izby.

Zdobycie wielu głosów przedstawicieli dotychczasowej opozycji zawdzięcza Herriot swemu nieubłaganemu stanowisku w sprawie ćwiczeń rezerwistów, zwłaszcza w stosunku do socjalistów, których stanowisko zbijał z niezwykłą energją i zaciętością.

Oszczędności poczynione według planów nowej ustawy mają wynosić 120 miljonów fr.

Nowelę o podwyższenie podatku dochodowego przyjęto 396 głosami przeciw 161.

Premjer francuski energicznie popiera konieczność odbywania ćwiczeń i manewrów

Paryż, 12. 7. (PAT.) W dyskusji nad kwestją zniesienia ćwiczeń rezerwistów oraz wielkich manewrów w r. 1932 zabrał głos Herriot.

Powiedział m. in., że jeżeli się dąży ustawicznie do udoskonalenia materjału rzeczowego, należy również pomyśleć o wyszkoleniu ludzi, którzyby niem się posługiwali. Dalej oświadczył bez ogródek, że rząd nie zgodzi się nigdy na zniesienie ćwiczeń rezerwistów. Herriot podkreślił, że należy do liczby tych, którzy głosowali za skróceniem okresu służby wojskowej pod warunkiem jednak, że zmniejszenie służby czynnej zrównoważone zostanie uregulowaniem powoływania do ćwiczeń rezerwistów.

Mówca powołuje się na autorytet Jauresa, który oświadczył, że stronnictwo polityczne, niezdolne dokonać ofiary na rzecz kraju, jest nędznem stronnictwem, poczem zaznaczył, że nie byłoby wskazanem wprowadzanie modyfikacji do doskonałej ustawy z racji zwykłej dyskusji nad budżetem.

Podkreślając każde słowo, Herriot przypomniał, że podczas, gdy Francja ma wątpliwości, czy należy utrzymać okres ćwiczeń rezerwistów, w innych krajach poza oficjalnemi armjami istnieje wielka ilość tajnych organizacyj o charakterze wojskowym.

Następnie po przemówieniu reprezentanta socjalistów odbyło się głosowanie.

Nowy biskup piński

Citta del Vaticano, 12. 7. (PAT.) Ojciec św. zamianował ks. Kazimierza Bukrabę, proboszcza i dziekana w Brześciu n/Bugiem, biskupem diecezji pińskiej, osieroconej po zgonie śp. ks. biskupa Łozińskiego.

Nowy biskup-ordynarjusz piński urodził się w r. 1885 w ziemi grodzieńskiej. Seminarjum duchowne ukończył w Petersburgu, tamże został wyświęcony na kapłana w r. 1909. Dziekanem brzeskim został mianowany w r. 1928. Ks. biskup-nominat Bukraba znany jest szerszemu ogółowi, a zwłaszcza na ziemiach wschodnich, jako gorliwy pasterz i niestrudzony pracownik na niwie ojczystej.

Aresztowani członkowie O. W. P.

Gdynia, 12. 7. (Tel. wł.) W tutejszym areszcie policyjnym znajduje się 7 członków O. W. P., ujętych w związku z niedzielnemi zajściami na stadjonie. Nazwiska aresztowanych brzmią: red. Ciesielski, Sobczak z Gdyni, Pieper z Wejherowa, bracia Sampławscy Adam i Alfons z Gdyni, Paweł Lomnid z Chilonji i Franciszek Szopiński z Gdyni.

W ciągu dnia dzisiejszego mają być przesłuchani przez sędziego Skapskiego. S. B.

Przepowiednia pogody na środę: Pogoda nieustalona, w dalszym ciągu jeszcze ciepło ze stopniowem zachmurzeniem i wzrastającem ochłodzeniem się temperatury, możliwość opadów i zaburzeń atmosferycznych, zmienne wiatry zachodnie.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.905 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8. 92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dawizach 210.50 zł., gotówką 208.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.81 do 174.07 zł., gotówką 173.47 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 12. 7. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była wyczekująca; obroty były ograniczone, kursy jednak naogół utrzymane.

Z pożyczek państwowych większy popyt na 5 proc. Poż. konwers. po 35.— oraz na 4 proc. Poż. inwest. po 87.50, — jednakże jedne i drugie bez oddawców. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano i handlowano 8 proc. listy dol. stare po 53.— oraz 6 proc. listy żytnie po 11.90, natomiast 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 26.— przy braku oddawców.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych ofiarowano Bank Polski po 70.— bez obrotu.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 53% O.

4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 26% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 11.90 O.

Tendencja wyczekująca.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 12. 7 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orjentacyjne

Żyto	21,00— 21,50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	21,75— 22,75
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień zimowy	16,50— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	20,00— 20,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	33,25— 34,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	34,00— 36,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	11,00— 11,25
Otręby pszenne	9,50— 10,50
Otręby pszenne (grube)	10,50— 11,50
Rzepak	25,00— 26,00
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	15,00— 16,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 105 tonn, pszenicy 30 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 12. 7. 1932 r.

Spędzono: wołów 71, buhajów 135, krów 270, świń 1950, cieląt 580, owiec 155, razem 3161 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	62— 68
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	56— 60
Mięsiste tuczone starsze	44— 52
Miernie odżywione	38— 42
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 62
Tuczone mięsiste	52— 56
Nietuczone dobrze odżywione starsze	42— 48
Miernie odżywione	36— 40
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 70
Tuczone mięsiste	54— 60
Nietuczone dobrze odżywione	34— 42
Miernie odżywione	26— 34
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	62— 68
Tuczone mięsiste	56— 60
Nietuczone dobrze odżywione	44— 52
Miernie odżywione	38— 42
Młodzież:	
Dobrze odżywione	38— 42
Miernie odżywione	32— 36
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	64— 70
Tuczone cielęta	56— 60
Dobrze odżywione	50— 54
Miernie odżywione	40— 48
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60— 70
Tuczone starsze skopy i maciórki	00— 56
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	100—104
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	94— 96
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	88— 92
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	76— 80
Maciory i późne kastraty	80— 88
Świnie bekonowe	80— 84

Przebieg targu bardzo spokojny.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 12. 7. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	359,85	360,75	358,95
Londyn	31,73	31,89	31,59
Nowy Jork czek	8,92	8,94	8,90
Nowy Jork kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	35,03	35,12	34,94
Szwajcarja	173,80	174,23	173,37
Włochy	45,50	45,72	45,28

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	36,50	36,90
4% poż. inw. szt. ser.	98,25	
5% poż. konw.	36,00	
5% poż. kol.	30,00	
4% poż. dolarowa	47,50	47,75
7% poż. stabil.	48,50	48,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	71,00—	72,50
Lilpop	12,25—	12,00

Tendencja słabsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 12. 7. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	237,00—239,00
Tendencja słaba.	
Żyto march. 72—73 kg.	181,00—183,00
Tendencja słaba.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	155,00—168,00
Tendencja słaba.	
Owies march.	156,00—161,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	30,25— 33,90
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia 70%	25,50— 27,25
Tendencja słabsza.	
Otręby pszenne	11,00— 11,40
Tendencja mocna.	
Otręby żytnie	10,25— 10,60
Tendencja nieco mocniejsza.	
Groch Victoria	17,00— 23,00
Groch drobny jadalny	21,00— 24,00
Groch pastewny	15,00— 19,00
Peluszka	16,00— 18,00
Bób	15,00— 17,00
Wyka	16,00— 18,00
Łubin niebieski	10,50— 11,50
Łubin żółty	15,00— 16,50
Kuchy lniane 37%	10,40— 10,70
Kuchy z orzecha ziemnego	11,20— 11 30
Kuchy mielone (mączka)	11,40— 11,50
Wytłoki suche paryt. Berlin	9,00— 9,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,60
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,30— 11,50
Słoma żytnia pras. drut.	1,15— 1,35
Słoma pszenna pras. drut.	0,85— 0,95
Słoma owsiana pras. drut.	0,75— 0,85
Słoma jęczmienna nowa	0,65— 0,75
Słoma żytnia długa wiązana	1,15— 1,40
Słoma żytnia pras. sznur.	1,00— 1,20
Słoma pszenna pras. sznur.	0,80— 0,95
Sieczka	1,60— 1,90
Tendencja cicha.	
Siano dobre stare	2,00— 2,50
Siano dobre nowe	1,30— 1,50
Lucerna luzem	1,80— 2,20
Tymotka luzem	1,90— 2,20
Siano koniczynowe	1,70— 2,10

Umowy lozańskie a długi wojenne

Londyn, 12. 7. (PAT.) Prasa angielska uderza w nutę zwątpienia co do Lozanny, referując t. zw. „gentleman agreement", zawarte w Lozannie po podpisaniu oficjalnych tekstów umowy.

Według tego „gentleman agreement" plan Younga wchodzi z powrotem w życie, o ile umowa lozańska nie będzie ratyfikowana, a ponieważ jasnem jest dla każdego, że ratyfikacja nastąpi tylko wówczas, gdy Ameryka poczyni redukcje w spłatach długów, oczy całej prasy zwracają się ku Ameryce. W Londynie liczą się z możliwością oficjalnych kroków W. Brytanji w Waszyngtonie w sprawie długów.

Znamiennem jest, że bawiący w Bazylei gubernator Banku Angielskiego Norman został wezwany telegraficznie przez kanclerza Chamberlaina do natychmiastowego powrotu do Londynu. Fakt ten łączą z naradą gabinetową, oraz ze spodziewanemi enuncjacjami lozańskiemi Mac Donalda. Wyrażają przypuszczenie, że mogą być powzięte decyzje W. Brytanji co do wystąpienia jej wobec Ameryki w sprawie długów.

Wskazując na fakt, że Ameryka trzyma w swojem ręku klucz sytuacji, prasa podkreśla znaczenie, jakie w tych warunkach posiadać będzie międzynarodowa konferencja ekonomiczna. Cała prasa nalega przytem w energiczny sposób, aby konferencja odbyła się w Londynie, a nie w Genewie. Dzienniki zaznaczają, że ministrowie angielscy z powodu konferencyj lozańskiej, genewskiej i ottawskiej będą tyle miesięcy poza krajem, że nie można wymagać od Wielkiej Brytanji, aby zgodziła się na konferencję ekonomiczną poza Londynem. Ten energiczny apel prasy, aby Londyn, jako logiczne i widoczne centrum wszechświatowej polityki finansowej, był miejscem przyszłej konferencji, jest niewątpliwie inspirowany przez czynniki oficjalne.

Ferment w Belgji nie ustaje

Rozruchy w Charleroi i w okolicy — Po ulicach miast krążą samochody pancerne — Krwawe starcia

Bruksela, 12. 7. (PAT.) Ministerjum spraw wewn. podaje do wiadomości, że pod wieczór w okolicy Charleroi wydarzyły się rozruchy. W Sotteghem strajkujący zranili 2 właścicieli fabryk i 1 żandarma. Oczekiwane są dalsze posiłki żandarmerji z Gandawy.

Bruksela, 12. 7. (PAT.) Żandarmerja rozproszyła manifestantów w Sotteghem, którzy strzelali do dyrektora fabryki. Zaatakowany dyrektor odpowiedział strzałami i zranił dwóch manifestantów.

Bruksela, 12. 7. (PAT.) Sytuacja strajkowa w zagłębiu węglowem jest nadal poważna. Fabryki państwowe, elektrownie i ważniejsze gmachy obsadzono przez żandarmerję, która nie cofa się przed użyciem broni palnej. Kilka osób, poprzednio zranionych, zmarło w szpitalu.

We wszystkich miejscowościach, objętych strajkiem, krążą samochody pancerne z karabinami maszynowemi.

Dzień wczorajszy miał poza zagłębiem Charleroi przebieg spokojny. W samem Charleroi sytuacja staje się z każdą chwilą coraz groźniejsza. Deputowani socjalistyczni, którzy przybyli z Vanderveldem, zostali wygwizdani.

Do zagłębia Leodjum wysłano artylerję.

Komuniści chcieli wywołać rewolucję — Tragiczne położenie polskich górników

Bruksela, 12. 7. (PAT.) U aresztowanych komunistów policja wykryła korenspondencję, prowadzoną z Berlinem i Paryżem. Korespondencja ta dowodzi, że w Belgji miano zorganizować rewolucję. Aresztowano szereg osób również w Brukseli.

Król Albert, który powrócił do stolicy odbył natychmiast konferencję z ministrami na temat sytuacji wewnętrznej.

Bruksela, 12. 7. (PAT.) Sytuacja Polaków w okręgu górniczym jest b. ciężka. Do konsulatu w Brukseli nadchodzą wiadomości z kopalń, że Polacy znajdują się w skrajnej nędzy.

Kim jest Hugenberg?

W związku z wyborami do Reichstagu powszechne zainteresowanie wzbudza znów osoba tajnego radcy Hugenberga, przywódcy Partji Niemiecko-Narodowej, która może odegrać decydującą rolę języczka u wagi.

Kim jest Hugenberg? Opinja polska powinna znać tę postać bardzo dobrze, Hugenberg bowiem jest nadzwyczaj wrogo dla nas usposobiony.

Około r. 1900 odgrywał on czołową rolę w Poznaniu w dyrekcji Komisji Kolonizacyjnej. Podobnie, jak jego ideał, Bismarck, działa raz tajnie, to znów z cyniczną otwartością, i podobnie jak tamten jest polonafobem czystej wody.

Karjerę zrobił szybko i w sposób niezwykły, gdyż często przerzucał się z jednej dziedziny na drugą. Jako zastępca landrata objawił, będąc młodym człowiekiem, tak bezwzględną pruską „Schneidigkeit", że wydał się w Berlinie mężem opatrznościowym do rozwiązania problemu polskiego. Przybywa tedy do Poznania, i w tajnej korespondencji z rządem czyni daleko idące propozycje przeciwko Polakom. Jemu przypisują Niemcy pierwszą myśl wywłaszczenia. Ale nie odrazu go Berlin usłuchał, bo dopiero w r. 1908 wniósł ks. Bülow odnośny projekt do sejmu pruskiego.

Tak długo Hugenberg czekać nie chce, opuszcza więc Komisję Kolonizacyjną i obejmuje dyrektorjat Kas Raiffeisenowskich, dalej nowej instytucji „Landesgenossenschaftsbank", oraz „Deutsches Lagerhaus" — wszystko w Poznaniu i wszystko z intencją antypolską. Sprowadza także do Poznania „Ostbank für Handel u. Gewerbe", który należy do dziś do koncernu jego banków, a którego pozbyliśmy się dopiero po klęsce wojennej Niemiec. W dawnym gmachu „Ostbanku" przy placu Wolności mieści się dziś, jak wiadomo, Bank Związku Spółek Zarobkowych.

Tego rodzaju zasługi zwracają uwagę ministra skarbu Rheinbabena, który robi Hugenberga swoim referentem i trzyma kilka lat przy sobie. Ale w r. 1907 przechodzi Hugenberg do ciężkiego przemysłu, któremu, w zasadzie przynajmniej, pozostaje wiernym aż do chwili obecnej.

Przedewszystkiem obejmuje w r. 1909 prezesurę najpoważniejszej instytucji przemysłowej w Niemczech: fabryki broni Kruppa w Essen. Oddaje jej nieocenione usługi. Po wojnie okazuje się jednakże, że Krupp nie był bynajmniej ową świętością narodową, za jaką ją apetyty pruskie uważały, bo z tej wojny potrafiła fabryka wyciągnąć dla siebie największe korzyści, pracując dla obu stron wojujących. I nawet niebosiężny Hugenberg, który w patrjotycznych pojęciach pruskich stał wysoko ponad partjami, dziwne w głośnym procesie, zwanym „Kornwalzer", czynił wrażenie, gdy zaprzysiągł jako świadek, że fabryka Kruppa nie przekupywała urzędników ministerstwa wojny, aby jej zdradzali tajne zamiary ministerstwa co do zakupów broni, oraz stosunki z konkurencyjnemi firmami. Sąd jednakowoż uznał to za udowodnione, i urzędników ministerjalnych ukarał więzieniem.

Podczas wojny objawia Hugenberg pruskie apetyty, i nie tak, jak inni w partyjnych memorjałach do władz najwyższych, ale otwarcie w gazetach żąda przyłączenia całej Belgji do Niemiec i zaokrąglenia Prus dalszemi ziemiami polskiemi.

W r. 1918, na rok przed zmierzchem fabryki Kruppa, opuszcza ją, bo — tłomaczy się, — w tej fabryce ostatecznie decyduje rodzina Kruppów, a on sam pragnie tworzyć i decydować.

I teraz zaczyna się owa druga faza życia Hugenberga, w jakiej do dziś jest czynnym. Oto staje przy skrajnej prawicy, do której oddawna tęskniła jego dusza, a że przynosi duży rozgłos osobisty i wielkie pieniądze, jest mile widziany. W cichości tworzy koncern gazet, i za ich pomocą kieruje różnemi marjonetkami politycznemi.

Walcząc dla ciężkiego przemysłu, ma jego pieniężne poparcie.

Po 9 latach tajnej pracy zdejmuje wreszcie maskę i ogłasza się twórcą gazet swego koncernu, posłując zarazem jako członek Stronnictwa Niemiecko-Narodowego (Deutschnationale Volkspartei). Stronnictwo to, początkowo bardzo silne, ulega stopniowo kilku secesjom i rozłamom.

Podnoszą się równocześnie skargi na złe wpływy plutokracji na rządy, i powstaje wniosek, aby członkom rad nadzorczych wzbronione było posłowanie. Hugenberg bowiem zasiada aż w 11 radach nadzorczych.

Ma Hugenberg jeszcze gazety swoje, ma poparcie plutokracji, ma za sobą koncern banków, w których wpływ jego przeważa, ale praca jego wikła się w przeciwieństwa i starych błędach, stąd nie danem jest mu już odzyskać dawnej siły. Na pierwszy plan w prawicy niemieckiej wybił się młody ruch hitlerowski. Bądź co bądź Hugenberg, w razie korzystnej dlań konjunktury wyborczej, może odegrać jeszcze — jak już wspomnieliśmy — dużą rolę, gdyby od udziału jego stronnictwa zależna była większość prawicowa w nowym Reichstagu.

J. PALĘCKI.

Żydzi czynnikiem rozkładu w dawnym Rzymie

Za czasów wczesnego cesarstwa rzymskiego („Zmierzch Izraela" str. 31 do 35):

— Tyberjusz, następca Oktawjana, wygnał Żydów z Rzymu z powodu skandalicznych oszustw (sprawa Fulwji 19 po Chr.), lecz dzięki wpływom bawiącej w Rzymie pewnej księżniczki żydowskiej zniósł niebawem ten edykt. Za Kaliguli Agryppa, otrzymując tron jerozolimski, może już szczycić się tem, że został adoptowany przez rodzinę cesarską. Gdy później Kaligula w szalonym swym despotyźmie deptał godność ludzką swych poddanych, nie otrząsł się mimo to z wpływów żydowskich. „Król judzki wywierał na Kaligulę wpływ tak potężny, że Rzymianie jego i Antjocha z Kommageny uważali za mentorów cesarza w tyranji." (H. Graetz t. III, str. 90). A tymczasem, „robiąc słodkie oczka do Rzymu, przygotowywał jednocześnie Agryppa Judeę do ewentualnego zmierzenia się z jego potęgą" (H. Graetz t. III, str. 97).

Wpływom Agryppy zawdzięcza koronę następca Kaliguli, cesarz Klaudjusz. Arabarcha aleksandryjski, Aleksander, powodował słabym cesarzem, jak chciał. Kochanką następcy jego, słynnego Nerona, była znowu prozelitka żydowska, Popea Sabina i stała się później jego legalną żoną. Nawet burzyciel Jerozolimy, Tytus, miał za kochankę Berenikę, księżniczkę żydowską z domu herodjańskiego.

Oddziaływanie Żydów-hellenistów na życie publiczne Rzymu nie ograniczało się na wpływach na dom cesarski. Prowadzili oni szeroką akcję propagandową wśród elity rzymskiej i greckiej i wśród szerokich rzesz ludności. Jako bankierzy i kupcy mieli poważny udział w życiu gospodarczem i niejeden możny Rzymianin musiał się z nimi liczyć, będąc ich dłużnikiem.

Już wówczas w charakterze lekarzy wchodzili w życie domowe i dowiadywali się tego, czego się chcieli dowiedzieć. Aby zatrzeć różnicę zewnętrzną między sobą, a ludźmi cywilizacji greckiej, pisali po grecku i wmawiali, że nie są wrogami tej cywilizacji. Wokół nich kupiły się koła greckich i rzymskich adeptów Zakonu, podawanego im pod greckim płaszczem. Inteligentnych wyznawców jednali literaturą, prostaczków dobroczynnością (t. zw. „ubodzy"). Tworzyły się wokół żydowskich skupień emigracyjnych ośrodki prozelitów, t. zw. „bojących się Boga". Nie przestrzegali oni Zakonu, nie przystępowali namacalnie do przymierza, lecz szli za swymi przywódcami żydowskimi w każdej potrzebie.

Rozwinęła się filozofja żydowsko-grecka, której głównym przedstawicielem jest Filon z Aleksandrji. Żyd ten dał początek t. zw. systemom synkretycznym w filozofji. Synkretyzm polegał na tem, że z różnych istniejących systemów filozoficznych, w które tak obfitowała nauka grecka, bierze się różne składniki, nie dbając o to, że jedno drugiemu przeczy. Decyduje przy wyborze tych składników nie chęć powiedzenia prawdy, lecz poprostu celowość. Bierze się to, co jest najdogodniejsze, co najlepiej prowadzi czytelnika tam, gdzie go autor pragnie zaprowadzić.

Jest to więc filozofja oparta na świadomem oszukiwaniu czytelnika, to samo, co w kilkaset lat potem usprawiedliwiał Majmon Majmonides, mówiąc o sprzeczności, która rodzi się stąd, że autor prawdy nie chciał, lub nie mógł powiedzieć. Fałszowano też wprost. Literatura ówczesna roi się od pism, sfałszowanych przez Żydów. Gdy t. zw. księgi Sybillińskie, zawierające słynne przepowiednie, spłonęły na Kapitolu w r. 82 przed Chr., Żydzi aleksandryjscy fałszują je i podsuwają Rzymianom jako odnaleziony tekst. Przepowiednie te wywierają niejednokrotnie wpływ na politykę Rzymu. W r. 56 przed Chr. decydują o niekorzystnej polityce Rzymu wobec Egiptu (G. Ferrero: Wielkość i upadek Rzymu t. II, str. 53).

Tytus, inspirowany przez swoją kochankę, żydowską księżniczkę Berenikę, która nie odstępowała od jego boku podczas kampanji, musiał jednak ulec nastrojowi swoich żołnierzy i rzymskiej racji stanu. Wódz rzymski przy oblężeniu Jerozolimy za podszeptem Bereniki każe oszczędzać świątynię, nie może jednak powstrzymać swych żołnierzy w czasie zwycięskiego szturmu i rzucona ręką nieznanego sprawcy żagiew płonąca wpada do świątyni, a triumfujące szeregi wbrew osobistej interwencji Tytusa niecą w niej pożar. Jerozolima obrócona została w kupę gruzów.

Odtąd cały Izrael zaprzysiągł Rzymowi wiekuistą nienawiść. Rzymowi w każdym czasie i w każdej postaci. Ta nienawiść i chęć zemsty stała się odtąd dla Izraela istotnym składnikiem jego religji politycznej.

Wybuch pocisku

Ateny, 12. 7. (PAT.) Podczas ćwiczeń floty greckiej w ostrem strzelaniu do ruchomych celów na otwartem morzu na kontrtorpedowcu „Panther" eksplodował przedwcześnie pocisk w momencie zakładania go do działa. Dwóch marynarzy poniosło śmierć na miejscu, czterech odniosło ciężkie rany.

Rzadki wypadek

Hamburg, 12. 7. (PAT.) Rzadki wypadek zatonięcia okrętu w szluzie zdarzył się w porcie Rüstringen. Holownik „Frieda" został przy zamykaniu szluzy wjeżdżając do portu tak ciężko uszkodzony, że mimo natychmiastowego ratunku przy pomocy łańcuchów, zatonął. Załoga zdołała się uratować.

Niezwykła omyłka

Tortona, 12. 7. (PAT.) Niejaki Jan Coscia, 86-letni starzec, dopiero teraz dowiedział się, że w akcie urodzenia zapisano go jako dziewczynkę. Chcąc dostać się do przytułku dla starców, Coscia zgłosił się do biura stanu cywilnego po dokumenty osobiste i przy tej okazji stwierdzono, że 30 sierpnia 1846 r. zapisano go jako Janinę Coscia. W ciągu 86 lat życia Coscia nie potrzebował żadnych dokumentów. Do wojska oczywiście nie był powoływany.

Rewizja w „Gońcu Pomorskim"

Tczew, 12. 7. (Tel. wł.) Dziś rano o godz. 6,45 policja dokonała tu szczegółowej rewizji w redakcji „Gońca Pomorskiego" i w mieszkaniu red. Ciesielskiego, którego wczoraj przewieziono z Pelplina do Gdyni celem przesłuchania i osadzono w areszcie. S. B.

Tw 200

Katedra Gnieźnieńska

Odkrycie pięknej dawnej polichromji — Nowe dzieła M. Różka — Przed zjazdem episkopatu polskiego

Gniezno, w lipcu.

Wiadomość podana przez niektóre pisma codzienne, jakoby katedra gnieźnieńska została zamknięta z powodu gruntownej reparacji jej wnętrza, jest mylną. Nabożeństwa odprawiają się w niej w zwykłym porządku, a ktokolwiek pragnie ją zwiedzić, może to uczynić, bo otwarta jest od rana do wieczora. Prawdą natomiast jest, że katedrę wewnątrz odnawiają.

Po gruntownem odnowieniu Wielkiego Ołtarza rozpoczęto niedawno temu prace około odnowienia bocznych naw, które zachowały do dzisiaj kształt gotycki, jaki im nadał arcybiskup Jarosław Skotnicki († 1376), odnowiciel katedry. Nawy te są pięknym przykładem stylu gotyckiego, czyli ostrołuku, odmiany tak zwanej nadwiślańskiej. Przy wstępnych badaniach tychże pokazało się, że żebrowiny sklepienia posiadały kiedyś piękną polichromję a częściowo były ozdobione szeregiem rzeźb, przedstawiających różne zwierzęta, fantazyjne potworki i ludzkie postacie. Wszystko to, jako też i pięknie rzeźbione kapitele, filarów, na których się opiera sklepienie było dotąd odziane wielokrotną powłoką wapna i szarej farby.

Otóż obecnie doprowadza się żebrowiny do pierwotnego stanu. Jakoż istotnie po wydrapaniu z nich wapna wystąpiły one w całym swoim dawniejszym wdzięku pełnym barw ciepłych i czystych. Oczywista, że tak sklepienie jak i ściany naw przyodziano odpowiednią farbą. Odnowiono też wspaniałe odrzwia kaplic i liczne pomniki znajdujące się w ścianach.

Następną nowością w pracach około upiększenia katedry są dwie duże figury św. Wojciecha i św. Bogumiła (pierwsza i wogóle jedyna w Polsce). Wykonał je mistrz Rożek, a wykonał je tak pięknie, iż wpatrując się w postacie tych świętych, zdaje się nam, że one żyją nadziemskim żywotem i są jakby cichem wtórowaniem nadziemskich hymnów. Figury te znajdują się na szkarpach wschodnich kaplic. W początkach września zostaną przyniesione do katedry w uroczystej procesji z całym polskim episkopatem na czele relikwje św. Bogumiła, niedawno temu kanonizowane.

Pasja pietyzmu, jakim J. Eksc. ksiądz biskup Laubitz otacza katedrę, uwydatnia się dalej i w tem, co teraz stworzył na placu, kędy się wznosi pomnik Bolesława Chrobrego. Plac ten, posypany żwirem, jakkolwiek bardzo piękne i monumentalne posiada obramowanie, rozrywany przecież często przez deszcze wprost się dopraszał o odpowiednią szatę. Otóż cała ta wielka przestrzeń została teraz pokryta ciężkiemi płytami tak, że obecnie tchnie dostojną grandozzą i słusznie może być nazwana piazza del Duomo.

Uwieńczeniem wszystkich tych prac i zamysłów J. Eksc. ks. biskupa Laubitza będzie umieszczenie dzwonu św. Wojciecha w północnej wieży. Prace w tym kierunku już rozpoczęto.

Gdy więc wszyscy polscy biskup w początkach września przybędą do Gniezna na wspólne narady, powita ich w szacie odświętnej katedra, co jest jakby westchnieniem wieków, westchnieniem piersi stopionej z miljonów istnień — powita ich z wieży nasz „Wojciech", ów dzwon nad wszystkie nasze dzwony...

Ks. St. K.

Zjazd Sodalicyj Marjańskich

(KAP.) Jedenasty z rzędu zjazd Związku Sodalicyj Marjańskich uczniów szkół średnich w Polsce zgromadził na św. Górze w Gostyniu delegatów z całej Rzeczypospolitej. Reprezentowanych było 120 gimnazjów i seminarjów nauczycielskich, wszystkie ważniejsze miasta naszego państwa, Warszawa, Kraków, Lwów, Poznań, Wilno, Katowice, Lublin, Tarnów, Kielce, Pińsk, Łuck, Baranowicze itd.

Poza ogólnemi sprawami poświęcił zjazd szczególniejszą uwagę organizacji pracy charytatywnej na terenie szkół średnich. Dyskusja w tym kierunku rozwijała się na podstawie odpowiednio ułożonych referatów. Referat n. t. „Istota miłosierdzia chrześcijańskiego" wygłosił p. Andrzej Ruszkowski, prefekt Sodalicji Marjańskiej akademików w Warszawie; „O organizacjach charytatywnych" mówił p. Zbigniew Kukulski z Sodalicji Marjańskiej akademików w Warszawie; n. t. „Sodalis w życiu akademickiem" — p. Zygmunt Lissowski, prefekt Sodalicji Marjańskiej akademików w Poznaniu; n. t. „Apostolstwo sodalisa-nauczyciela" — p. Wacław Pielerski, nauczyciel z Dzielic; n. t. „Nowe typy Sodalicyj Marjańskich inteligentnej młodzieży męskiej" — ks. Romuald Moskała T. J. z Krakowa; n. t. „Modlitwa przebłagalna jako wyraz prawdziwej miłości Ojczyzny" — prof. Kazimierz Zieliński S. M. z Krakowa.

Zebrania plenarne, jakoteż posiedzenia sekcyj odbywały się w budynku klasztornym. W nim też znaleźli gościnne pomieszczenie wszyscy księża moderatorzy i przeważająca część uczniów-delegatów. Około dwudziestu sodalisów było przyjętych przez obywateli miasta.

Zjazd zaszczycił swą obecnością J. Em. ks. kardynał Prymas Hlond, który odprawił mszę św. przed cudownym obrazem Matki Boskiej i udzielił komunji św. wszystkim uczestnikom zjazdu. W przemówieniu swem do delegatów, na tle ogólnego i powszechnego obniżenia moralności chrześcijańskiej, podkreślił ks. Prymas obowiązek dążenia wszelkiemi siłami do prawdziwej, nawet heroicznej doskonałości, aby z szeregów sodalicyjnych wyszły nowe zastępy świętych polskich.

Kilka miłych godzin spędzili uczestnicy zjazdu w gimnazjum miejskiem na raucie, wydanym przez miejscowe Sodalicje Marjańskie pań i panów dla młodszych członków swej wielkiej rodziny marjańskiej. Obrady zakończono uroczystem błogosławieństwem Najśw. Sakramentu, odśpiewaniem hymnu „Magnificat", „Pod Twoją obronę" i „Boże coś Polskę".

Stow. Młodzieży Polskiej na czele oświaty rolniczej

(KAP.) Z pośród szeregu dziedzin pracy w zakresie podniesienia oświaty i dobrobytu wsi polskiej, przeprowadzonych przez SMP, będących największą organizacją młodzieży pozaszkolnej w Polsce, wysuwa się na pierwszy plan akcja przysposobienia rolniczego, wprowadzona do Polski w r. 1926 na wzór Stanów Zjedn. Ameryki Północnej.

Począwszy od r. 1928 w pracach konkursów rolniczych zajmują SMP pierwsze miejsce z pośród szeregu organizacyj młodzieży wiejskiej, biorących udział w tych pracach. Rok 1931 znaznaczył się dużym sukcesem dla SMP, gdyż na 36 611 uczestników, którzy przeprowadzili konkursy rolnicze do końca, 17 440 uczestników — a więc 47,30 proc. — należy do SMP. — Następna po SMP organizacja, która wzięła udział w tych pracach, posiadała 14,34 proc., t. j. 5 275 uczestników, którzy konkursy przeprowadzili do końca. Przeciętny procent wytrwałości młodzieży w SMP w pracach wynosi 84,30 proc., podczas gdy w innych organizacjach ten stopień wytrwałości wynosi od 29,03 do 81,26 proc.

Konkursy przysposobienia rolnego w r. 1930 przeprowadzały SMP na 21 tematów: kukurydza, buraki, ziemniaki, ogródki kwiatowe i warzywne, kapusta, cebula, pomidory, marchew, fasola, ogórki, len, pszenica, jęczmień, owies, soja, chów trzody chlewnej, kury, króliki, owce i konkursy porządkowe. Głównym tematem, stanowiącym przedmiot ogólno-krajowego konkursu, była propagowana przez SMP już od lat 5 kukurydza „wczesna bydgoska".

Wyniki osiągnięte przez SMP posiadają tem większą wartość, że pomimo bardzo niekorzystnych warunków, w jakich prace przysposobienia rolniczego przeprowadzano, tempo prac p. r. w SMP nie osłabło, a przeciwnie powiększyło się jakościowo i ilościowo o 2 026 uczestników, jakkolwiek akcja przysp. roln. w r. 1931 na terenie całego państwa skurczyła się o 2 703 uczestników w stosunku do roku 1930. (W roku 1930 konkursy przysp. roln. przeprowadziło 39 314 uczestników). Do warunków niekorzystnych dla prac przysp. roln. w SMP w ciągu 1931 r. zaliczyć należy: brak należytej opieki fachowej ze strony organizacyj rolniczych, chociaż w myśl wytycznych Min. Roln., obowiązujących w akcji przysp. roln., miały SMP do tego pełne prawo (należytą opiekę fachową otrzymały SMP jedynie w województwach pomorskiem, poznańskiem, śląskiem i kieleckiem); nierównomierny podział funduszów państwowych, przeznaczonych przez ministerstwo rolnictwa dla organizacyj młodzieży (SMP otrzymały zaledwie 27,24 proc. z tych funduszów, choć wykonały 47,30 proc. pracy).

Tak dodatnie wyniki — mimo szeregu trudności — osiągnęły SMP dzięki realizacji podstawowych i naczelnych zasad w akcji przysp. roln., t. j. racjonalnego i metodycznego ujęcia tych prac w ramach organizacyjnych, oparcia ich na społecznej formie pracy i na samostarczalności finansowej w lokalnych komórkach organizacyjnych. SMP po raz czwarty wykazały także na odcinku prac przysp. roln., że są organizacją, której prace są najbardziej owocne, która umiała i umie wzbudzić i zachować wśród swych członków wielki zapał i wytrwałość w społecznej pracy, która w szlachetnym wyścigu pracy realizuje w czynach wyryte na jej sztandarach hasło służby Bogu i Ojczyźnie.

O doktorat wszechnauk lekarskich

Dnia 7 bm. odbył się w Warszawie zjazd delegatów lekarzy i absolw. medycyny ze wszystkich środowisk uniwersyteckich polskich, kończących studja według starej ustawy w sprawie tytułu doktora wszechnauk lekarskich.

Na zjeździe uchwalono jednomyślnie prowadzić w dalszym ciągu akcję zmierzającą do tego, aby Rady wydziałowe skorzystały z dobrodziejstwa ustawy i przyznały wszystkim kończącym studja do dnia 31. 12. 1932 r. tytuł doktora wszechnauk lekarskich.

Decyzja Sądu Najwyższego w sprawie godzin nadliczbowych

Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że pracownik po opuszczeniu posady, tylko w tym wypadku ma prawo upominać się o zapłatę za godziny nadliczbowe, o ile domagał się tej zapłaty w czasie swej pracy w przedsiębiorstwie i należności nie otrzymał. O ile jednak nie upominał się zawczasu, nie ma prawa upominać się i później.

Uznać bowiem należy postępowanie pracownika, który w czasie służby nie zgłaszał się o wynagrodzenie, a czyni to dopiero po rozwiązaniu stosunku służbowego, za sprzeczne z zasadami dobrych obyczajów. Jeśli jednak domagał się i nie dostał swej należności, w tym wypadku postąpił prawnie, zgłaszając pretensje sądowe po ustąpieniu czy utracie pracy.

Nowa pragmatyka dla kolejarzy

Na ostatniem posiedzeniu rady ministrów uchwalono szereg rozporządzeń, dotyczących polskich kolei państwowych.

M. in. zatwierdzono projekt zmian i uzupełnień pragmatyki służbowej dla pracowników P. K. P.

W pragmatyce wprowadzony został szereg uzupełnień na korzyść pracowników kolejowych. Z najważniejszych wymienić należy:

Zniesienie kategorji tak zwanych kandydatów, którzy w miarę wolnego miejsca mianowani będą etatowymi pracownikami P. K. P.; możność zaliczenia do czasu służby na P. K. P. służby na kolejach prywatnych, tudzież służby na kolejach obcych, czego dotychczas nie było; przyznanie dla pracowników nieetatowych 100 procentowego wynagrodzenia za okres choroby, spowodowanej wypadkiem w służbie, bez winy pracownika; przyznanie pracownikom nieetatowym kawalerom 50 proc. wynagrodzenia za okres ćwiczeń wojskowych; stworzenie większej rozpiętości kar dyscyplinarnych i skrócenie czasu trwania skutków tych kar; ustalenie pracowników nieetatowych po 10 latach służby, podczas, gdy dotychczas wymagany okres wynosił 15 lat; pozatem pracownicy etatowi niemający jeszcze 10 lat służby nie mogą być zwolnieni ze służby za trzymiesięcznem wypowiedzeniem, lecz muszą być przeniesieni w stan nieczynny.

Nowela wprowadza pozatem szereg obostrzeń w niektórych przepisach, mających głównie na celu usprawnienie administracji oraz zabezpieczenie interesu skarbu państwa.

Jednem z takich obostrzeń jest wprowadzenie nowej podstawy zwolnienia pracownika ze służby z równoczesna utrata wszelkich praw, wynikających ze stosunku służbowego za samowolną nieobecność na służbie ponad 7 dni.

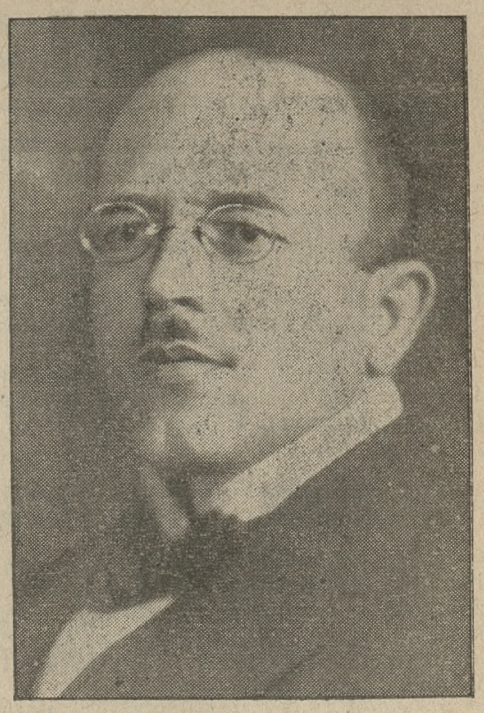

Śp. dr. Bolesław Marchlewski, nacz. redaktor „Kurjera Poznańskiego".

Szczegóły ustawy

o koncesjonowaniu komunikacji autobusowej

Zgodnie z ustawą o zarobkowym przewozie osób i towarów pojazdami mechanicznemi, która wchodzi w życie z dniem 18 bm., na zarobkowy przewóz osób lub towarów, poza obszarem jednej gminy, wymagane jest uzyskanie koncesji.

Nie potrzeba uzyskiwać koncesji na: doraźny przewóz zarobkowy osobowemi pojazdami mechanicznemi, wynajmowanemi w całości; bezpłatny przewóz pracowników z miejsca pracy i do miejsca pracy własnemi pojazdami przedsiębiorstwa; przewóz towarów przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, oraz gospodarstwa rolne i leśne wyłącznie dla własnych potrzeb i własnemi pojazdami mechanicznemi; przewóz paczek i innych przedmiotów, nadających się do transportu pocztowego na podstawie ustawy o poczcie, telegrafie i telefonie; dowóz towarów, dokonywany przez polskie koleje państwowe; przewóz uczniów do szkół, oraz przewóz osób w celach krajoznawczych i turystycznych pojazdami mechanicznemi instytucyj kulturalnych i społecznych lub przez nie do tego celu wynajętemi; doraźne przewozy wycieczkowe, organizowane przez towarzystwa turystyczne.

Ponadto gmina miejska może za zgodą ministra robót publicznych przedłużyć miejską linję autobusową do sąsiednich miejscowości bez obowiązku uzyskania koncesji.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Bibljoteki w szkołach średnich i powszechnych.

Według ostatnich zestawień, na ogólną liczbę 743 szkół średnich na terenie całej Polski w ubiegłym roku szkolnym 734 posiadały bibljoteki, obejmujące 2.603.000 tomów. Z ogólnej liczby 26.401 szkół powszechnych, bibljoteki posiadało 23.933 szkoły. Liczba tomów w tych bibljotekach wynosiła 4.429.000.

O pocztę pneumatyczną w Warszawie

Prasa stołeczna donosi, że grupa kapitalistów belgijskich zastanawia się w chwili obecnej nad planem urządzenia w Warszawie poczty pneumatycznej. Jak wiadomo, poczty pneumatyczne istnieją we wszystkich stolicach Europy. Przesyłanie listów i papierów drogą pneumatyczną odbywa się wyjątkowo szybko i stanowi ogromną wygodę dla mieszkańców. Ma się rozumieć, że kapitaliści po opracowaniu planu wystania z odpowiednim projektem do min. poczt. Udzielenie koncesji na pocztę pneumatyczną wymagałoby wydania specjalnej ustawy.

Loty na polskich linjach lotniczych w czerwcu

W miesiącu czerwcu samoloty polskich linij lotniczych „Lot" odbyły 633 loty, przebywając dystans 152.754 km. Loty odbywały się ze 100-procentową regularnością.

Ogółem polskie samoloty komunikacyjne przewiozły w ciągu miesiąca 1.569 pasażerów, 14.357 kg. bagażu, 22.854 kg. towarów, 3.652 kg. poczty, oraz 2.118 kg. gazet.

Z właściciela kamienicy — jej stróżem

Jak donoszą z Wilna, właściciel kamienicy nr. 20 przy ul. Strycharskiej p. G. miał 14 lokatorów, z których żaden nic nie płacił. Ponieważ na domu ciążyły długi Tow. Kredyt. m. Wilna, na drugiej licytacji, wobec braku kupców, dom nabyło Tow. Kredytowe. G. długo szukał pracy, wreszcie złożył do Tow. Kredyt. podanie o... posadę stróża domu, którego dotąd był właścicielem. Pytanie jeszcze, czy choć to mu się powiedzie.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Awantura na tle mieszkaniowem

Do groźnej awantury na tle mieszkaniowem doszło przy ul. Kraszewskiego 9b. Właściciel domu p. Marjan Piechowiak eksmitował z powodu nieuregulowania czynszu swego lokatora Marjana Fiszera.

Krótko po eksmisji Fiszer wrócił w towarzystwie dziesięciu swoich kolegów, uzbrojonych w kije. Zajęli oni wobec właściciela domu p. Piechowiaka bardzo groźną postawę i usiłowali go obić. Ostatecznie wtargnęli do mieszkania gospodarza domu, a znajdujący się tam niejaki Czesław Kaczmarek strzelił w obronie własnej do nacierających. Strzał chybił. Groźne zajście zlikwidował przybyły na miejsce silniejszy oddział policji. (kl.)

Będziemy mieli rozkład jazdy autobusowej

Z inicjatywy Wielkp. Zw. Przedsiębiorstw Autobusowych zaprowadzony zostanie w najbliższych dniach letni rozkład jazdy dla autobusów, który obowiązywać będzie na terenie naszego województwa.

Rozkład ten, tak bardzo pożądany, miał być wydany przez Urząd Wojewódzki już 1 b. m., lecz z powodu nieprzewidzianych trudności wydanie rozkładu opóźnia się nieco. W rozkładzie jazdy uwidocznione będą wszelkie połączenia autobusowe na terenie całego województwa poznańskiego. Do rozkładu dołączona też będzie mapka orjentacyjna z wykazem istniejących linij autobusowych. (z)

Spóźniony telegram

Uczony francuski światowej sławy, hr. Bégonen z Tuluzy, profesor tamtejszego uniwersytetu, zawiadomił telegraficznie jednego z profesorów Poznańskiego Uniwersytetu o swem przybyciu do Poznania. Telegram, wysłany z Gdańska w piątek ubiegły o godzinie 18,18, nadszedł do Poznania w tenże dzień o godz. 18.32, lecz został doręczony adresatowi dopiero wraz ze zwykłą pocztą około godziny 14 w poniedziałek, 11 bm., a więc w trzy dni po wysłaniu, kiedy wspomniany uczony już był Poznań opuścił. Adresat mieszka wprawdzie na wsi, a telegram był adresowany do Uniwersytetu, ale posłaniec przybyły z depeszą na Uniwersytet otrzymał natychmiast adres profesora. Chodzi tu zresztą o miejscowość położoną tuż pod Poznaniem, należącą do urzędu pocztowego Poznań I.

Takie stosunki są karygodne.

Samobójstwo

W mieszkaniu przy ul. Półwiejskiej nr. 38 popełnił samobójstwo, strzelając do siebie z rewolweru 70-letni Jan Grossman. Przywołany lekarz stwierdził już tylko zgon. Przyczyny rozpaczliwego kroku nie stwierdzono. (kl.)

KALENDARZYK

Wtorek, 12 lipca 1932.

Słońce: wschód 3,44; — zachód 20,11; — długość dnia 16 godz. 27 min.

Księżyc: wschód 14,36; — zachód 23,17; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Wtorek. godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 21 st. C., pogodnie, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 754 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 28 st. C., najniższa + 17 st. C.

Kal. rzk.: Jan Gwalbert; jutro Małgorzata.

Kal. słow.: Tolimir; jutro Radomił.

Zebrania

Jutro o 19 Tow. „Jedność" pod wezw. Św. Stanisława u p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8 a;

o 19,30 Koło Absolwentek VI. szkoły wydz. (sekcja towarzyska) w auli;

ŻYCIE SOKOLE

— * **„Sokół" — Jeżyce.** Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek, 19 bm. o godz. 20. W programie sprawozdanie ze zlotu w Pradze.

WYSTAWY

— * **Państwowa Szkoła Ogrodnictwa** urządza, jak corocznie, wystawę prac słuchaczy z zakresu przedmiotów zawodowych i pomocniczych wydziałów ogrodnictwa ozdobnego i produkcji ogrodniczej — Wystawa otwarta jest codziennie od godziny 10 do 18 z wyjątkiem niedziel i świąt, w czasie od 11 do 31 lipca br. Wstęp na wystawę bezpłatny.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Aeroklubu Poznańskiego.** Na ostatniem walnem zebraniu został wybrany prezesem p. inż. Stanisław Ruciński, wiceprezesami płk. Kalkus i p. inż. Duszyński. W zarządzie pozostali członkami pp. sekretarz — Pluciński i skarbnik — Rapp. Nowymi członkami zarządu zostali wybrani pp. Malicki i Szwencer, a zastępcami pp. Modlibowska, Święcicka i kpt Iżycki. W skład komisji rewizyjnej weszli pp.: płk Malczewski, Stronczyński i Kapuściński, a jako zastępcy pp. Napierała i Zielichowski. Do sądu klubowego weszli pp.: Korcz, Paszkiewicz i Wojtarowicz, a jako zastępcy pp. Maciółkiewicz i Jakóbowski. (kl.)

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Pielgrzymka do Częstochowy.** W ostatniej chwili Dyrekcja Kolei Państwowych stawiła do dyspozycji nadzwyczajny pociąg, wobec czego pielgrzymka wyjeżdża z Poznania dnia 14 bm. już o godz. 9,15. Pociąg zatrzymuje się w Jarocinie, Ostrowie i Kępnie. Msza św. odbędzie się już o godz. 7 w kościele św. Marcina.

— * **Polsko-jugosłowiański zjazd duszpastersko-społeczny.** Z inicjatywy J. E. ks. biskupa K. Radońskiego, pasterza diecezji włocławskiej, Instytut Akcji Katolickiej we Włocławku organizuje w czasie od 16 do 31 sierpnia rb. polsko-jugosłowiański zjazd i kurs duszpastersko-społeczny dla duchowieństwa w Lublanie, stolicy Słowenji (Jugosławja), położonej w malowniczej okolicy Alp Julijskich w pobliżu śnieżnych szczytów Triglawu i uroczego jeziora Bledon. Lublana jest ośrodkiem wysoko stojącej akcji katolicko-społecznej, a w szczególności posiada świetnie zorganizowane duszpasterstwo parafjalne. Bliższe informacje i zapisy do 5 sierpnia kierować należy pod adresem dyrektora zjazdu, ks. W. Kneblewskiego, Warszawa, ul. Chmielna 25 m. 1. Koszt wycieczki wyniesie od 450 do 500 zł.

— * **W klasztorze OO. Franciszkanów** codziennie o godz. 10 przychodzą tłumnie zgłodniałe rzesze bezrobotnych, odbierając codziennie chleb. Dziennie wydawają OO. Franciszkanie do 30 bochenków chleba. W czwartki natomiast rozdziela się około 300 chlebów, gdyż w tym dniu bezrobotni otrzymują całe bochenki. — Chleby kupują OO. Franciszkanie z dobrowolnych datków, które jednakowoż nie są dostateczne i dług za chleb wynosi już około 600 zł. (we.)

— * **Koło Śpiewackie im. Moniuszki** urządza w niedzielę, 17 bm. wycieczkę parowcem do lasów państwowych po prawym brzegu Warty. Doborowa orkiestra, różne niespodzianki, bufet obficie zaopatrzony, ognie sztuczne. Wyjazd o godz. 8 z ulicy Woźnej. Bilety do nabycia w Wlkp. Zw. Kół Śpiewackich, plac Wolności 17, tel. 5697.

— * **Narodowa Organizacja Kobiet — Jeżyce** urządza w środę, dnia 13 bm. wycieczkę do Golęcina. Punkt zborny przy kościele N. Serca Jezusa o godz. 14,30, w razie niepogody wycieczka odbędzie się w dniu następnym. Na powyższą wycieczkę zaprasza się wszystkich członków z dziećmi oraz wprowadzonych gości.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Koło Misyjne Pap. Dzieła Rozkrzewiania Wiary parafji farnej** w dniu 6 bm. żegnało swego dyrektora ks. Aleksandra Klausa, który z polecenia władzy duchownej przeszedł 10 bm. do Ostrowa Wlkp. — W imieniu wszystkich członków setnik p. Jan Konieczek podziękował ks. dyrektorowi za trudy, poniesione dla koła i zaznaczył, że gorliwością swą podczas jednego roku swej pracy zyskał przez swe wykłady i umiejętnie urządzane zebrania dla P. Dz. R. W. aż czterysta członków, a dla założonego w tym czasie Dzieła św. Piotra Apostoła trzystu. Panienki z „Misji Wewnętrznej" pod kierownictwem dziesiątniczki p. Pelagji Jakubowskiej w imieniu koła żegnały ks. dyrektora śpiewem, członkini p. Łucja Kuberska przemówiła w pięknych słowach, dostosowanych do chwili, wręczając bukiet róż. — Ks. dyrektor, wzruszony objawami uznania i wdzięczności, podziękował wszystkim za współpracę i życzył obfitych łask Bożych dla dalszego rozwoju koła. Jako dar wdzięczności od koła, ks. kanonik dr. Zwolski odprawił mszę św. w intencji ks. dyrektora w piątek, 8 bm., a licznie zebrani członkowie przystąpili do Stołu Pańskiego. Podczas mszy św. śpiewały panie z parafjalnego koła misyjnego pod kierownictwem dziesiątniczki p. Marji Szczerbińskiej. Ojciec św. Pius XI za położone zasługi około rozwoju P. Dz. R. W. i Św. Piotra Apostoła przesłał ks. dyrektorowi przez centralę w Poznaniu papieskie błogosławieństwo.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Dziecko na torze kolejowym.** Niezwykły wypadek, mogący pociągnąć za sobą śmierć dziecka, zdarzył się 8 bm. na linji kolejowej Poznań-Międzychód. Poza stacją Międzychód - wschód siedziało dziecko 3-letnie na szynach, nieświadome niebezpieczeństwa. Wskutek wysokiego żyta oraz silnego zakrętu w tem miejscu, przejrzystość terenu była bardzo mała. — Maszynista parowozu Czesław Nowicki z Poznania, prowadząc pociąg osobowy 1944 o godz. 19,12, zauważył ciemny punkt na torze i po dokładnem wpatrzeniu się poznał dziecko. Na dawane sygnały ostrzegawcze dziecko nie zważało, przeciwnie powstało i szło środkiem toru wprost naprzeciw pociągu, wreszcie zatrzymało się na torze. Maszynista zastosował wszystko, by odwrócić grożące dziecku niebezpieczeństwo i zatrzymał pociąg w odległości 25 m od dziecka. Dziecko pozostało nadal na torze i musiano je stąd usunąć; wkrótce zjawiła się przerażona matka, szukająca dziecka.

— * **Rozpoznanie zwłok.** Zwłoki przypuszczalnego samobójcy, które znaleziono w niedzielę w lesie na Dębinie, rozpoznano. Jest to Teofil Daranowski, urodzony w dniu 13 grudnia 1868 w Grzywnie w powiecie toruńskim. W ostatnim czasie mieszkał Daranowski przy ul. Poplińskich nr. 8 a. Stamtąd zaginął bez wieści i dopiero po dłuższym czasie odnaleziono zwłoki, znajdujące się już w silnym rozkładzie. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Niewyjaśnione zaginięcie.** Z mieszkania przy ul. Gołębiej 4 a oddaliła się w dniu 10 bm. 16-letnia Janina Lasota i dotychczas nie wróciła. Jest ona brunetką o zdrowej cerze, wzrostu 1,60 m. Ubrana była w białą suknię w niebieskie kropki, beret granatowy i czarne półbuciki. Rodzina zwróciła się do policji o zarządzenie poszukiwania zaginionej. (kl.)

Przy zaparciu stolca, wzdęciu brzucha, nadkwaśności soku żołądkowego, bólach głowy, przeczuleniu, uczuciu strachu, ogólnem złem samopoczuciu i zmęczeniu, łagodnie działająca naturalna woda gorzka **„Franciszka-Józefa"** daje łatwe wypróżnienie, uwalnia organizm od pozostałości w jelitach i w wielu wypadkach zapobiega zapaleniu ślepej kiszki. nw 4361

KRONIKA SĄDOWA

— * **Za sfałszowanie weksla.** Roman Makowski, siodlarz ze Lwówka, stanął pod zarzutem podrobienia weksla. Makowski przyznał się do popełnienia przestępstwa. Sąd wymierzył mu karę więzienia przez 2 miesiące. (z.)

— * **Paserzy przed sądem.** Przedmiotem rozważań izby feryjnej sądu okręgowego w Poznaniu była wczoraj sprawa podającego się za kupca Ignacego Kortusa i wielokrotnie karanego Józefa Rozwadowskiego. Oskarżenie zarzuca podsądnym, że nabywali towary, pochodzące z kradzieży. Oskarżeni tłumaczyli się, że za przestępstwo to zasądzeni już zostali wyrokiem sądu okręgowego w Lesznie, — pierwszy na 6 miesięcy, a drugi na 2 lata więzienia. Po przesłuchaniu świadków postanowił sąd rozprawę przerwać do 20 bm. godziny 10, celem przeprowadzenia dowodu z aktów sądowych w Lesznie. (z.)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Jarocin.** (Na budowę kościoła.) — Tutejszy komitet budowy nowego kościoła urządził w niedzielę, 3 bm. w parku księcia Radolina wielką zabawę p. t. „Wesołe Miasteczko". Dochód przeznaczono na dokończenie budowy wspaniałego nowego kościoła. Impreza ta ściągnęła do parku tak z miasta jak i z powiatu kilka tysięcy ludzi. Przy bardzo niskiej opłacie wstępnego (50 i 25 groszy) zebrano około 7 i pół tysiąca złotych. Niestety sumę tę pochłonęły długi, zaciągnięte podczas dotychczasowej budowy, tak, że do dalszej budowy nie będzie można jeszcze przystąpić. Wszystkie dotychczasowe długi wynoszą jeszcze około 60 tys. złotych.

— * **Grodzisk.** (Nie wolno powoływać się na zeznania, złożone pod przysięgą?!) Przed sądem grodzkim w Grodzisku odbyła się w tych dniach rozprawa przeciwko red. Feliksowi Fikusowi z Poznania, oskarżonemu z par. 185 k. k.

Oskarżony na zjeździe O. W. P. w Grodzisku zacytował dla charakterystyki stosunków w Polsce dosłowne zeznania gen. Kukiela w procesie brzeskim, złożone pod przysięgą, zaznaczając, że zeznania te w części prasy „sanacyjnej" zostały wydrukowane i konfiskacie nie uległy. Sąd pod przewodnictwem p. Jędrzejewicza wydał wyrok, skazujący red. Fikusa na 200 złotych grzywny. Red. Fikus zapowiedział od wyroku tego apelację.

— * **Krotoszyn.** (O. W. P.) W czwartek, dnia 7 bm. odbyło się miesięczne zebranie członków i kandydatów tut. placówki O. W. P. Zebranie zagaił kol. Włodarczak i zareferował o zjeździe O. W. P. w Kaliszu. Obszerny referat na temat zakusów niemieckich wygłosił kol. Gibasiewicz.

— (Zebranie powiatowe Str. Nar.) W niedzielę, 10 bm. odbyło się w Krotoszynie powiatowe zebranie Stronnictwa Narodowego na sali Hotelu Wielkopolskiego o godz. 12 w południe. Zebranie zagaił prezes pow. p. Włodarczak i powitał p. senatora Meissnera, pp. posłów Witkowskiego i dr. Haremskiego, którzy wygłosili referaty n. t. obecnych stosunków politycznych i gospodarczych w kraju. Następnie dokonano wyborów zarządu Stronnictwa. Zarząd wybrano przez aklamację w dotychczasowym składzie.

— * **Kościan.** (Z Inspektoratu Kontroli Skarbowej.) W jednym z ostatnich numerów naszego pisma zamieściliśmy wykaz inspektoratów kontroli skarbowej. W odniesieniu do Inspektoratu Kontroli Skarbowej w Kościanie (Cmentarna 6) zaszła obecnie zmiana o tyle, że stałe dyżury wprowadzone zostały zamiast w środy i soboty — w poniedziałki, czwartki i soboty od godz. 9 do 11.

— * **Międzychód.** (Nieszczęśliwy upadek z wozu.) Z wozu na szosę upadł podczas jazdy robotnik Jan Kwaśnik z majątku Niemierzewo w pow. międzychodzkim. Upadek był tak ciężki, że Kwaśnik poniósł śmierć na miejscu. (kl.)

— * **Mogilno.** (Zabawa dziatwy.) Ochronka miejscowa pod wezwaniem św. Józefa urządziła zabawę dla dzieci w ogrodzie Domu Katolickiego.

— (Od zadraśnięcia śmierć.) Przy wykonywaniu pracy w ogrodzie p. J. Wesołowska z Mogilna skaleczyła sobie lekko palec prawej ręki o zadrzewiały drut kolczasty, co spowodowało zatrucie krwi. — Na miejscu zadraśnięcia utworzyła się mała krostka, którą p. W. szpilką przebiła. Ból stawał się coraz silniejszy, tak, że po kilku dniach p. W. zmuszona była oddać się w opiekę lekarską. Było to jednak już za późno. Przy pierwszej operacji odjęto palec, a krótko potem powtórzono operację i odjęto całą dłoń. W końcu i to nie pomogło i p. W. zmarła. (mm.)

— * **Mosina.** (Zlot S. M. P.) W niedzielę, 10 bm. odbył się u nas III okręgowy zlot Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej XX. okręgu podpoznańskiego. Na zlot przybyły wszystkie S. M. P. okręgu w liczbie około 300 druhów. Zagajenie zlotu nastąpiło o godz. 10,15 przez wywieszenie chorągwi na boisku. Rozpoczęto zlot mszą św., potem złożono wieniec na pomniku Kościuszki. Następnie odbył się olbrzymi pochód ulicami miasta i defilada na rynku. O godz. 12 odbyła się akademja zlotowa, urozmaicona deklamacją i śpiewami. O godz. 14,30 nastąpił wymarsz do ogrodu, gdzie odbyła się zabawa i bieg na 3.000 mtr. Wieczorem rozdano nagrody.

KRATKI SĄDOWE

Oskarżony usprawiedliwia się „Tajnym Detektywem"

Czwarta izba karna sądu okręgowego w Poznaniu rozpatrywała wczoraj sprawę Konstantego M., któremu oskarżenie zarzuca popełnienie całego szeregu fałszerstw dokumentów. Konstanty M., gorliwy czytelnik „Tajnego Detektywa" pod wpływem tej lektury wpadł na koncept fałszowania książeczek P. K. O.

Czynił to w ten sposób, że zgłosił się na policję, tam postarał się o dowód osobisty na nazwisko Edwarda Kubka. Na podstawie tego dowodu założył sobie w P. K. O. konto, wpłacając nań 5 zł. Następnie, mając książeczkę w ręku, zrobił z liczby 5 —250 i kwotę tę bez przeszkód podjął w jednym z urzędów pocztowych. W ten sposób kilka razy udało mu się w różnych urzędach pocztowych podjąć kilkaset złotych. Sprawa się jednak wkrótce wydała i Konstanty M. odpowiada za swe sprawki przed sądem. Tłumaczył się wyjątkową nędzą i czytaniem „Tajnego Detektywa" oraz innych sensacyjnych pism, pod wpływem których popełnił tę zbrodnię.

Sąd, biorąc pod uwagę przyznanie się oskarżonego, jego młody wiek i nędzę oraz oświadczenie rzeczoznawcy pisma red. Grudzińskiego, wymierzył mu karę więzienia przez pół roku.

zdobyte na zawodach okręgowych w dniu 9 bm. i zamknięcie zlotu, poczem przemaszerowano do sali p. Hoffmanna, na zabawę taneczną. Zaznaczyć należy, że w powyższym zlocie brało udział 29 towarzystw, należących do okręgu i wszystkie miejscowe organizacje.

— (Z Tow. Powstańców i Wojaków.) W niedzielę, 17 bm. odbędzie się w Mosinie apel okręgowy Tow. Powstańców i Wojaków I. okręgu poznańskiego, połączony z ostrem strzelaniem o tytuł mistrza okręgu. (scm.)

— * **Oborniki.** (Z życia kolejarzy.) — Nadzwyczajne walne zebranie Zjednoczonych Kolejowców Polskich, oddział Oborniki, odbyło się w lokalu p. Klosowej. Zebranie zagaił prezes p. Stanisław Gierka, powołując na przewodniczącego p. Nadolczaka, na sekretarza p. Nadolnego, poczem zdał obszerne sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Poznaniu. Prezes stwierdził, że okręg podczas wyboru delegatów na ogólny krajowy zjazd, mający się odbyć w lipcu, pominął oddziały, położone na północy, m. in. Oborniki, przez co zostały one strasznie pokrzywdzone i na znak protestu podał się do dymisji. — Nad sprawozdaniem wywiązała się obszerna dyskusja, w której niemal wszyscy obecni zabierali głos. Pod koniec dyskusji wyjaśnił sprawę wyboru delegatów prezes okręgowy, stwierdzając, że z powodu nikłej liczby delegatów, przypadającej na okręg poznański, nie było można pozostałych oddziałów uwzględnić. — Prezesem wybrano ponownie p. Stanisława Gierkę. Następnie wygłosił prezes okręgowy referat na temat obecnego położenia niższych pracowników państwowych, wspomniał o kryzysie i obniżce poborów. (Kko.)

— * **Ostrzeszów.** (Po pożarze.) W doniesieniu naszem o pożarze w Królewskim w zagrodzie gospodarza Kołodzieja, okazało się, że pierwotne przypuszczenie, jakoby troje małych dzieci, które w czasie pożaru znajdowały się w domu, pogrzebane zostały w zgliszczach, na szczęście jest mylne, bowiem dzieci zdążyły jeszcze z płonącego domu wybiec i odbiegły daleko od domu, gdzie wystraszone później dopiero je znaleziono. Ogień powstał prawdopodobnie od wadliwego komina. Straty wynoszą około 25 000 złotych u Kołodzieja i Józefiaka. Kołodziej był ubezpieczony.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Tutejsze Bractwo Kurkowe odbywa w dniach 10 i 11 bm. swoje doroczne strzelanie o godność króla kurkowego i rycerzy w własnej, nowocześnie urządzonej strzelnicy pod Ostrzeszowem. Impreza ta cieszy się ogólną sympatją społeczeństwa i jest corocznie dużą atrakcją dla Ostrzeszowa.

— (Srebrne gody.) Dyrektor Tow. Akc. „Ostrzeszów", p. Leonard Worsztynowicz ze swoją małżonką obchodzili w sobotę, 25-lecie pożycia małżeńskiego. Równocześnie obchodził p. Worsztynowicz 25-lecie swej działalności w Tow. gimn. „Sokół", którego jest obecnie prezesem. Ogólnie szanowanemu i cenionemu Jubilatowi społeczeństwo całe dało wyraz w ocenie jego zasług, składając mu liczne gratulacje. A „Sokół" uczcił jego patrjotyczną pracę przez delegację, która wręczyła artystycznie wykonany adres. (op.)

— * **Pniewy.** (Ze straży pożarnej.) W niedzielę, dnia 17 bm. odbędą się zawody ochotniczych straży pożarnych rejonu Pniewy-Duszniki. Zawody konkursowe, ćwiczenia toporami, pochodniami, piramidy, jak i zabawa ludowa odbędą się na tutejszem boisku „Sokoła". (sc.)

— * **Potarzyca,** pow. jarociński. (Nowy duszpasterz.) W dniu 30 czerwca odbyło się przyjęcie nowego proboszcza, ks. E. Rossy z Gostynia. Wieczorem o godz. 8 na granicy wsi Potarzyca-Rusko oczekiwała nowego proboszcza banderja oraz cykliści. Przy końcu zaś wsi oczekiwały ks. proboszcza bractwa kościelne ze sztandarami oraz miejscowa i okoliczna ludność. Po powitaniu udał się ks. proboszcz w uroczystej procesji do kościoła, gdzie odprawił uroczyste nabożeństwo ku czci Serca Jezusowego oraz w gorących słowach podziękował za miłe i serdeczne przyjęcie. Oby Pan Bóg zachował nam naszego ks. proboszcza przez najdłuższe lata.

— * **Szamotuły.** (Srebrne gody.) Kupiec Antoni Matczyński wraz z małżonką obchodził w sobotę, dnia 9 bm. srebrne gody. Na intencję Jubilatów odprawiło się nabożeństwo w kościele kolegjackim.

— (Kradzież.) Nieznani złoczyńcy skradli nauczycielowi Jankowskiemu w Małym Gaju aparat fotograficzny, fuzję i rewolwer bębenkowy. Policja jest na tropie złodzieja. — W związku z tą kradzieżą ujęła policja Andrzeja Gellerta. Skradziony rewolwer, aparat fotograficzny, fuzję i inne przedmioty znaleziono w lasku koło Dobrogostowa.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu rada miejska uchwaliła na zatrudnienie ojców rodzin, będących przez dłuższy czas bez pracy, kwotę 500 zł. — Kwestję opracowania historji miasta odłożono dla braku funduszów.

— (Z życia Powstańców i Wojaków.) Na ostatniem zebraniu Tow. Powstańców i Wojaków uchwalono pomiędzy innemi sprawić nowy sztandar. Termin poświęcenia w sierpniu br. (sc.)

— * **Żerków.** (Ze zjazdu strażackiego.) W niedzielę, dnia 3 bm. odbył się w Żerkowie rejonowy zjazd ochotniczej straży pożarnej okręgu IX. O godz. 9,30 odbył się raport na rynku, poczem wyruszono do kościoła. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. dziekan Chrzan. Po nabożeństwie wyruszył pochód na rynek, gdzie odbyła się przed władzami Związku defilada. Przemówił prezes Jaksa do zebranych na rynku obywateli, jako drugi zabrał głos inspektor Busza, poczem orkiestra odegrała hymn narodowy. Następnie odbyły się zawody. Ćwiczenia wypadły doskonale. Nagrody uzyskały straże: z grupy III kolejno Żerków, Witaszyce, Jaraczew, Nowemiasto; z grupy IV straże wiejskie Łuszczanów, Wilkowyja, Boguszyn, Boguszynek i Ludwinów. Po zawodach wymaszerowano do parku na koncert. Wieczorem zaś odbyła się zabawa taneczna w starym zamku.

— (Kradzież.) Rolnikowi Janowi Suchorskiemu w Wielkich Cieślach skradziono kilka sztuk drobiu. Złodzieja już następnego dnia policja wyśledziła. (zl.)

— * **Żerków.** (Uderzenie pioruna.) W pobliskiej wiosce Raszewy uderzył piorun w dom mieszkalny gospodarza Michała Staszaka i rozwalił komin. Podczas ulewy uderzył piorun w wiosce Ludwinów w stajnię gospodarza Stanisława Augustyniaka i zabił dwa konie.

— (Budowa świątyni.) W parafji Wszemborze za staraniem ks. prob. Pękackiego rozpoczyna się budowa nowej świątyni. Materjał pod budowę zwożą miejscowi gospodarze bezinteresownie.

— * **Czersk.** (Z rewolwerem na ojczyma.) W rodzinie Piekarskich panowały od dłuższego czasu naprężone stosunki. — Gdy P. wracał do domu, napotkał na opór pasierba, który nie chciał go wpuścić do mieszkania, a kiedy P. zagroził wyważeniem drzwi, pasierb wystrzelił z rewolweru, raniąc go niebezpiecznie, poczem zbiegł do lasu, gdzie się ukrywa. Winę ponosi także matka, która namawiała syna do usunięcia jej męża. (x.)

— * **Grudziądz.** (Napad rabunkowy.) Dnia 7 bm. napadnięty został przez czterech drabów na drodze pod Dolną Grupą rolnik Rozalewicz. Opryszki, odebrawszy mu gotówkę, zaledwie kilkadziesiąt groszy, poturbowali go i ulotnili się. Zawiadomiona o napadzie policja, przychwyciła dwóch napastników, niejakich Gajdysa i Majewskiego; staną oni przed sądem doraźnym.

— (Zajście z włóczęgami.) Do rolnika Nassa w Wiewiórkach przybyło dwóch młodych włóczęgów po wsparcie. Gdy gospodarz odmówił, poczęli mu wymyślać i odgrażać się. Nass chwycił za broń i wystrzelił, raniąc ciężko niejakiego Piotra Piskorza; jego kolegę pobili poważnie synowie Nassa. Wezwano następnie wóz sanitarny z Grudziądza, którym przewieziono rannych do szpitala. Śledztwo w toku.

— (Ofiara Wisły.) Ofiarą własnej lekkomyślności stał się 11-letni synek rybaka Dąbrowskiego, który nie umiejąc pływać, udał się do rzeki dla kąpieli i oczywiście utonął. Zwłok chłopca mimo kilkugodzinnego szukania nie udało się odnaleźć. (x.)

— * **Lidzbark.** (Ofiara kąpieli.) Członek tut. straży pożarnej Bolesław Jamrozik, zażywając w jeziorze kąpieli, dostał się na głębię i utonął. Śp. Jamrozik był gorliwym członkiem miejscowej placówki O. W. P.

— * **Lubawa.** (Odpust bez żebraków.) Na doroczny odpust Matki Boskiej w Lipie przybyły wielkie tłumy wiernych z bliska i daleka. Z uwagi na ogólną nędzę, władze miejscowe postanowiły nie dopuścić tym razem żebraków, którzyby naprzykrzali się pątnikom. Po nieszporach w dzień przed odpustem wezwano ich, ażeby opuścili miejscowość. Większa część nieproszonych gości, dając posłuch, rozjechała się na 16 powózkach we wszystkich kierunkach. Kilku opornych odwieziono do Lubawy, gdzie postarano się dla nich o noclegi i żywność na jedną dobę. W ten sposób sławny odpust w Lipie odbył się po raz pierwszy bez natrętnych żebraków.

— * **Tczew.** (Śmierć w rowie.) We wtorek wydarzył się w pobliskich Suchostrzygach tragiczny wypadek. 17-letni Zygfryd Pianowski, który znajdował się na wale przy Młyńskim rowie, dostawszy napadu kurczów, wpadł do rowu (tylko 60 cm głębokiego) i udusił się.

— (Pożar.) W zabudowaniach rolnika Nakielskiego wybuchł z nieznanej przyczyny pożar, który zniszczył doszczętnie 2 stodoły i chlew z różnemi narzędziami rolniczemi. Szkody wynoszą około 10 000 złotych.

— (Śmiertelny wypadek.) Podczas reparacji dachu uległ nieszczęściu pomocnik blacharski niejaki Gendowski z Tczewa, zamieszkały na Czyżykowie, mianowicie spadł z dwupiętrowego domu w ul. Sobieskiego i zabił się na miejscu. (ds.)

Z Kaliskiego

— * **Golina** pow. Konin. („Caritas".) W niedzielę, 3 bm. na wstępnem zebraniu miejscowych parafjan w liczbie 46 osób zawiązało się stowarzyszenie „Caritas". — Po otwarciu zebrania i przemówieniu miejscowego proboszcza, ks. Goca, wszyscy zebrani przyjęli statut towarzystwa, aby nieść pomoc najbiedniejszym. Fundusz na ten cel jest przewidziany z składek członkowskich tow. 50 gr miesięcznie, oraz ofiar przy figurze św. Antoniego w miejscowym kościele. Pomieszczenie zaś przytułku ma być w Domu Parafjalnym. Urządzenia niektóre, jak łoża, ofiarowała się sprawić p. Sz., właścicielka młyna parowego.

— * **Kalisz.** (Skazanie komunistki.) — Sąd okręgowy kaliski, rozpatrując sprawę 3 komunistek-Żydówek, skazał Szajndlę Łęczycką na 3 miesiące więzienia, a pozostałe dwie z braku dowodów winy pozostawił na wolnej stopie. (mk.)

— * **Słupca.** (Stan niepewności.) Rada miejska Słupcy podczas rozważania w czerwcu rb. sprawy otworzenia w Słupcy gimnazjum, typu nowego, poinformowaną została ze strony prezydjum oraz jednego z swych członków, że realizacja tego rodzaju planu pójdzie jak po maśle. Tymczasem na każdym prawie kroku robota idzie jakby po grudzie. Spotyka się bowiem z takiemi oto niepewnościami: 1) odpadła pewność korzystania z mebli ze skasowanego pierwszego kursu semin. naucz., jak również możność korzystania z pomocy naukowych tegoż seminarjum; 2) odpadła pewność otwarcia w roku bieżącym projektowanego gimn., z racji, że w myśl rozporządzenia ministerjalnego może być otwarte dopiero za rok; 3) odpadła pewność niskiego budżetu przyszłego gimn., sporządzonego przez komisję gimn., z powodu zagubienia go, jak oznajmił o tem przewodniczący rady miejskiej na jej posiedzeniu w dniu 5 bm. i wobec tego przedłożył do uchwalenia swój projekt budżetu, lecz znacznie wyższy; 4) niepewną jest rada miejska, uchwaliwszy statut gimn., jakiego mianowicie typu będzie przyszła szkoła, bowiem okoliczność tę ma dopiero wyjaśnić wysłana do kuratorjum szkolnego specjalna delegacja, której zadaniem jest również wyjednanie zezwolenia na otrzymanie mebli z seminarjum tutejszego i zatwierdzenia statutu rady, choćby na uruchomienie jeszcze w bieżącym roku gimnazjum starego typu, mającego w roku przyszłym przejść na prawa gimn. nowego typu.

— * **Wieluń.** (Z rady miejskiej.) W sobotę o godz. 9,15 wieczorem rozpoczął się dalszy ciąg czytania preliminarza budżetowego na rok 1932-33. Działy od II do V przyjęto bez zmian. Przy dziale VI — oświata, rozwinęła się dłuższa dyskusja, podczas której zabierali głos pp. radni: Swoszowski, Sutarzewicz, Przedpełski, Kurland i inni. Przyjęto poprawki: p. radnego Swoszewskiego — pozycja: remont lokali szkolnych — zamiast projektowanych 400 zł, uchwalono 800 zł, zaś na częściowe umeblowanie zamiast projektowanych 200 zł uchwalono 900 zł, p. radnego Sutarzewicza na szkołę dokształcającą: zamiast projektowanej sumy 10 911 złotych uchwalono 12 294 zł. Następnie p. radny Przedpełski poddał rzeczowej krytyce pozycję 4 500 zł subsydjów na utrzymanie trzech wyznaniowych szkół żydowskich, stawiając jednocześnie wniosek o przyznanie tytułem subsydjów gimn. p. Zasadzińskiej 1 500 zł, dla gimn. im. Tad. Kościuszki 2 500 zł z zaznaczeniem, że sumy te muszą być zużyte na dalsze kształcenie najzdolniejszych uczniów chrześcijan, pochodzących z najbiedniejszych warstw społeczeństwa miejskiego, którzy ukończyli szkołę powszechną, a nie stać ich na dalsze kształcenie w średnich zakładach naukowych. Wniosek przyjęto głosami radnych chrześcijan. Wniosek p. radnego Kurlanda o subsydjum dla szkół wyznaniowych żydowskich na 4 500 złotych, przeszedł dzięki poparciu dwóch radnych chrześcijan!? Działy 7 i 8 przyjęto bez zmian. Z powodu późnej pory posiedzenie odroczono do 11 lipca br. na godz. 20. — Wyrażamy swoje oburzenie pod adresem niektórych pp. radnych, którzy albo wcale nie przybywają na posiedzenia lub też przychodzą dowolnie, bez przestrzegania czasu w tak ważnych sprawach jak rozpatrywanie budżetu, mające stanowić o całokształcie gospodarki miejskiej na rok cały. Chyba sobie, pp. radni, nie zdajecie sprawy, że wszyscy macie równo obowiązki wobec swoich wyborców. Ażeby wspólnym wysiłkiem stworzyć budżet jaknajoszczędniejszy i realny, trzeba pracy i wysiłku wszystkich pp. radnych. Jeżeli więc głos ten, który jest głosem całego społeczeństwa, pp. radnych nie zbudzi z letargu i nieróbstwa, ustąpcie miejsca ludziom energji i pracy.

— (Kradzież.) W nocy z 5 na 6lipca br. we wsi i gminie Skrzynki pow. wieluńskiego skradziono 2 konie i jednego źrebaka: 1) klacz kara lat 12, 2) ogier gniady lat 6, 3) źrebak-klacz, gniady 6 miesięcy, wszystko na szkodę Cegiełki Marcina z tejże wsi. Dotychczas sprawców nie wykryto. (wk.)

Skazanie sołtysa

Na sesji wyjazdowej sądu okręgowego w Kępnie rozpatrywano sprawę b. sołtysa Piotra Tomalika z Łęki Mroczeńskiej w pow. kępińskim, któremu akt oskarżenia zarzucał popełnienie szeregu nadużyć w czasie swego urzędowania. Tomalik m. in. pobierał wyższe podatki, aniżeli to było przewidziane ustawami, a różnice zatrzymywał dla siebie. Prócz tego oskarżony nie zapisywał do ksiąg szeregu innych pozycyj. Ogólna suma sprzeniewierzonych kwot wynosi 1900 złotych.

Tomalik skazany został na 5 miesięcy więzienia. (op)

Echa afery sodowej

Dyrekcja okręgowa kolei państwowych nadsyła nam w związku z aferą sodową w zakładach „Solvay" w Mątwach, następujące pismo:

„Nieprawdą jest, jakoby w aferze tej wmieszany był wyższy urzędnik kolejowy ze stacji Matwy, oraz by zaszły fałszowania jakichkolwiek kwitów wagonowych.

„Natomiast prawdą jest, że w aferze tej wmieszany jest robotnik kolejowy, jednakże stosunek jego do afery miał miejsce poza jego czynnościami służbowemi. Nadużycia na kolei nie zaszły. Odprawa przesyłek odbywała się zgodnie z przepisami i kolej żadnych strat nie poniosła".

Podniosłe uroczystości narodowe w Grodzisku

Poświęcenie pomnika 18 poległych powstańców z r. 1848

Grodzisk, 11 lipca.

Dnia 10 bm. Grodzisk był terenem wielkich manifestacyj narodowych. Odbył się tu z okazji 10-lecia istnienia tutejszego Tow. Powstańców i Wojaków im. Włodzimierza Bogusławskiego apel Tow. Powstańców IX Okręgu połączony z uroczystością odsłonięcia i poświęcenia pomnika 18-tu poległym powstańcom z roku 1848.

O godz. 8,30 zebrały się towarzystwa przed dworcem, skąd po odebraniu raportu przez władze związkowe IX Okręgu z p. dr. St. Celichowskim na czele, udano się na nabożeństwo do kościoła farnego. Mszę św. celebrował oraz wygłosił podniosłe kazanie ks. proboszcz Kruszka. Z kościoła wyruszono przy dźwiękach dwu orkiestr na cmentarz przy kościółku św. Ducha.

Tamże po odegraniu „Roty" przez orkiestrę Straży Pożarnej poświęcił ks. prob. Kruszka pomnik wzniesiony przez tut. Tow. Powst. i Woj. Wiceprezes Tow. p. St. Paszek odczytał potem akt erekcyjny.

Po odczytaniu aktu przemówił w płomiennych słowach przed pomnikiem ks. kapelan-major Dadaszyński proboszcz w Rakoniewicach oraz prezes Zw. Tow. Powst. i Woj. p. dr. Celichowski, który dokonał następnie wmurowania aktu erekcyjnego, podpisanego przez władze związkowe i zarząd Tow. i Okręgu IX.

Chór męski „Harmonji" odśpiewał następnie „Cześć Bohaterom", oraz delegacje wszystkich Tow. składały przed pomnikiem wieńce. Uroczystość zakończono wspólnem odśpiewaniem „Boże coś Polskę" i udano się w pochodzie na cmentarz parafjalny celem złożenia wieńców przy grobowcu poległych powstańców z roku 1918/19, gdzie przemówił krótko ks. kapelan Dadaszyński. Chór „Harmonji" odśpiewał tu „Na groby".

W drodze powrotnej z cmentarza nastąpiła przy placu św. Anny defilada wszystkich Tow. przed władzami związkowemi i Okręgu IX Tow. Pow. i Woj. Burza oklasków zerwała się podczas przemarszu bardzo silnego oddziału O. W. P., a zwłaszcza drużyny żeńskiej, niedawno powstałej.

W Strzelnicy dekorował p. dr. Celichowski zasłużonych powstańców odznaką powstańca z bronią. Wzruszający był moment, kiedy członkowie oddziału przedpoborowych przy tut. Tow. Powst. ślubowali na sztandar tegoż towarzystwa.

O godz. 1 odbyło się uroczyste zebranie na sali Strzelnicy, które zagaił prezes Okręgu IX p. St. Józefowicz, oddając dalsze przewodnictwo w ręce p. dr. Celichowskiego, który powołał jako ławników: ks. kap. Dadaszyńskiego, dr. Mikołajczyka, prezesa Zw. Hallerczyków Wł. Szuwalskiego i Antoniego Janusza, wnosząc następnie trzykrotny okrzyk na rzecz Najjaśn. Rzplitej. Sprawozdanie z 10-letniej działalności Tow. odczytał p. Zdzisław Frankowski. Nastąpiło składanie życzeń i odśpiewanie hymnu Młodych. Zmarłych członków uczczono przez powstanie z miejsc. Syn prezesa Okręgu, mały Józefowicz, wygłosił deklamację pod tyt.: „Krwawy bój".

Zkolei nastąpiło wręczenie dyplomów: dr. Ludwikowi Nawrockiemu z Wilkowa Polskiego wręczono dyplom prezesa honorowego IX Okręgu, ośmiu druhom dyplomy zasługi, oraz dyplomy członków honorowych dr. St. Józefowiczowi i St. Knollowi. Chór męski „Harmonja" pod batutą dyr. p. St. Kolińskiego odśpiewał następnie „O ziemio ojców" oraz małoletni Knoll wygłosił deklamację p. t. „Śpij żołnierzyku", przyjętą oklaskami. Na zakończenie odśpiewano wspólnie „Rotę".

Uroczystości niedzielne pozostaną na długo w pamięci tutejszego obywatelstwa, które tak podniosłego obchodu nie pamięta. (sg)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z NASZEGO REGJONU

NOWA KRONIKA M. POZNANIA

Najnowszy, podwójny zeszyt „Kroniki miasta Poznania", wydany w tych dniach za drugi i bieżący kwartał roku 1932, zawiera treść bardzo urozmaiconą. Oprócz dokończenia omawianych już na tem miejscu rozpraw Tad. Nożyńskiego o Żydach poznańskich w XV wieku, ks. dr. Kamila Kantaka (o ks. Ignacym Warmińskim) i dr. Stanisława Wasylewskiego (o Antonim i Julji Wojkowskich), znajdujemy w nowej „Kronice" monografję poznańskiego cechu szewskiego do r. 1793. Opracował ją doskonały znawca hisorji cechów poznańskich i wogóle historji gospodarczej naszego miasta, Zygmunt Zaleski.

Autor sam podkreśla, że jest ona fragmentaryczna z tej przyczyny, iż z archiwum cechowego dochowały się do naszych czasów tylko szczątki. Lakoniczne zapiski w księgach radzieckich, oto jedyny niemal materjał do dziejów cechu na przestrzeni wieków XV i XVI. A jednak autor potrafił ukręcić bicz z piasku i dostarczyć nam lektury przyjemnej i pouczającej. Walecznym zaś szewcom poznańskim, którzy, jak nas paucza autor, nadzwyczajnie dbali o swoje pogotowie wojenne i „należeli do mieszczan bardzo bitnych", słusznie się taka monografja należy. A byli oni także skorzy do bójki w czasach pokojowych. Odnosi się to zwłaszcza do czeladzi szewskiej, z którą nieraz magistrat poznański miał niemały kłopot. — Cech często musiał mu płacić strawne „od czeladzi, co ich dano wsadzić" do aresztu na ratuszu. Wogóle rzuca autor dużo ciekawego światła na mało dotąd wyświetlone odcinki staropolskiego życia mieszczańskiego.

Pierwsza część rozprawy J. Staszewskiego o gimnazjum poznańskiem w czasach Księstwa Warszawskiego przedstawia powolny proces polszczenia gimnazjum po odejściu Niemców w r. 1806. Podstawą są akta Izby Edukacyjnej Księstwa Warszawskiego i prefektury poznańskiej. Reorganizacja dotyczyła nietylko języka wykładowego, ale i zespołu nauczycielskiego. Są nadto nieuwzględnione przez autora materjały, ogłoszone w „Monumenta Germaniae Paedagogica" a zawierające ciekawe charakterystyki profesorów poznańskich, tych samych, z którymi się spotykamy w rozprawie J. Staszewskiego. Byłoby rzeczą ciekawą stwierdzić, jak dalece władze polskie zgadzały się z pruskiemi w ocenie zespołu nauczycielskiego w gimnazjum poznańskiem.

Obficie ilustrowany artykuł Romany Szymańskiej podaje poraz pierwszy dokładną wiadomość o nieznanym projekcie budowy kościoła Jezuitów (dzisiejszej fary poznańskiej), odkrytym w paryskiej Bibliotèque Nationale, o czem autorka sama poinformowała już czytelników „Działu Kultury i Sztuki" dnia 3 sierpnia 1931 r.

W „Zapiskach" Stanisław Wasylewski opowiada o prześladowaniu, z jakiem spotkały się „Rytmy" Kaspra Miaskowskiego, przedrukowane w Poznaniu r. 1855, ze strony prokuratora pruskiego za „List Marcina Lutra z piekła do swoich". Sąd pozwał samego Miaskowskiego, nie wiedząc, że ten od 200 lat już był w grobie. Pozwany odpowiedział z zaświatów — wierszem, jak na poetę przystało: stanę na sądzie, skoro mnie, jak Piotrowina, wskrzesi św. Stanisław Szczepanowski. — Taka kompromitująca ignorancja zdarza się nietylko władzom pruskim. Pamiętam z moich berlińskich czasów studenckich, że teatralna publiczność berlińska chciała raz obić duńskiego komedjopisarza Holberga nie wiedząc, że winowajca zdążył umrzeć już w XVIII wieku.

Podpisany „zbogacił" dział zapisek trzema przyczynkami do życiorysu Edwarda Raczyńskiego, jednym — o roli, jaką wyznaczały Poznaniowi w r. 1914 niemieckie plany strategiczne a wreszcie humorystycznym epizodem z dziejów poznańskiego muzeum im. Hindenburga. Zamyka dział zapisek rozprawka Zdzisława Grota, badacza dziejów teatru poznańskiego, pt. „Krakowski teatr hr. Skorupki i St. Koźmiana w Poznaniu (1866—1869)", czerpiąca także z aktów naczelnego prezydjum poznańskiego.

A. W.

U KURPIÓW I KURPIKÓW

W Nowogrodzie nad Narwią — Muzeum na wolnem powietrzu — U brzegu Narwi i Pissy — Na zgliszczach wojny — Stacja naukowa z dobrej woli — Orkiestra regjonalna — Trzeba tem się zająć.

Warszawa, 6 lipca.

Miasteczko Nowogród, położone w odległości 15 kilometrów od Łomży, nad brzegiem Narwi, było za dawnych czasów grodem obronnym książąt mazowieckich. Stanowiło też ośrodek handlowo-społeczny Kurpików puszczy Nowogrodzkiej, która jest częścią puszczy Zielonej nad Narwią. W aktach i starych opisach przechowały się wzmianki o istniejącym tu pałacyku królowej Marji Ludwiki, dworze myśliwskim książąt mazowieckich i później królów polskich. Kwitł tu handel z Prusami, z Królewcem, drogą morską i lądową przez Pissę do jezior Mazurskich, stąd zaś kanałem Królewskim do Pregoły i Królewca.

Dziś miasteczko podupadło i straciło dawne znaczenie, ale ma pewną osobliwość, która ściąga doń liczne wycieczki szkolne i krajoznawcze. — Osobliwością tą jest jedyne pod względem urządzenia i położenia Muzeum regjonalne. O tem Muzeum Kurpiowskiem-Nadnarwiańskiem znajdujemy kilka interesujących wiadomości w zeszycie pierwszym „Służby Nauce", nowego czasopisma, wydawanego przez Kasę im. Mianowskiego.

Muzeum, położone malowniczo nad brzegiem Narwi, naprzeciw ujścia do Pissy, składa się z dwu budynków — jeden dla działu przyrodniczego, drugi dla etnograficznego — i z zabudowań gospodarczych. Założenie zbiorów i ufundowanie odpowiednich pomieszczeń jest zasługą pp. Zofji i Adama Chętników, entuzjastów i znawców regjonalizmu. Początkiem obecnych zbiorów stały się szczątki muzeów w Ostrołęce i w Łomży. Muzea te, zapoczątkowane przed wojną, zostały przez wojnę zniszczone: ostrołęckie spłonęło, łomżyńskie z braku opieki zostało zaprzepaszczone. Dopiero w roku 1917 p. Adam Chętnik ponownie zabrał się do pracy i we własnem początkowo mieszkaniu gromadzić zaczął okazy przyrodnicze i etnograficzne z terenu kurpiowskiego. Z własnych funduszów wznieśli pp. Chętnikowie drewniane budynki, według wzorów budownictwa kurpiowskiego, na zakupionym w Nowogrodzie placu i w ciągu długich lat gromadzili w nich eksponaty. Dziś w salach muzeum przedstawiona jest cała niemal przyroda i etnografja Kurpiów. Kto chce teren i lud ten poznać, musi zwiedzić Muzeum Kurpiowsko-Nadnarwiańskie.

W kilku dziesiątkach gablot i szaf rozmieszczone są ważniejsze okazy drzew, glinki, torfy, bogata kolekcja bursztynów miejscowych, szczątki zwierząt kopalnych itd. W dziale etnograficznym znajdujemy wyroby ludowe dawne i nowsze, żarna, stępy, instrumenty muzyczne, wycinanki, bogaty dział plecionek z korzeni sosnowych itp. Eksponaty są przeważnie nabyte lub zwiezione na koszt założyciela, część jest z darowizn, lecz to mały procent. Okazów działu kurpiowskiego jest zgórą dwa tysiące, pozatem kilkaset do działu „Bogactwa naturalne Polski", na co potrzeba oddzielnej sali, a przeznaczonej wyłącznie dla szkół miejscowych. Ten dział czeka na swój budynek, obecnie jest zapakowany. Eksponaty zwiezione z różnych stron Polski mają cel dydaktyczno-porównawczy: dzieci szkolne po obejrzeniu rzeczy miejscowych niech zobaczą coś z całego kraju, aby nie pomyślały, że Polska nad Narwią się kończy...

Muzeum Kurpiowsko-Nadnarwiańskie odzwierciedla przyrodę i życie grup kurpiowskich z nad Narwi („Puszczyki", „stare" Kurpie, szlachtę kurpiowską, Kurpie nadrzeczne). Cała jednak ludność dorzeczna środkowej Narwi posiada pewne związki kulturowe z Kurpiami; osadownictwo kurpiowskie rozciągało się na lewy brzeg oraz w górę Narwi, gdzie są poszczególne osiedla (np. wieś Kurpiki pod Wizną, albo wieś Kurpie między Łomżą a Ostrołęką — stacja kolejowa). Ażeby przedstawić całość osadnictwa pierwotnego, rybactwa nad wodami tych stron, przemysłu — w uzależnieniu od przyrody itp. — powstaje jeszcze jeden dział muzealny, do którego jest już około 600 eksponatów (jeszcze nieskatalogowanych) z nad Narwi i jej dopływów, stanowiących dotychczas własność prywatną p. A. Chętnika. Na te zbiory potrzeba znów oddzielnego budynku.

Jako typ rozmieszczenia, przedstawiają te zbiory „muzeum na wolnem powietrzu", coś jak w małych rozmiarach kurpiowski „Skansen", (słynne muzeum w Sztockholmie, w pięknym parku) ze znacznemi brakami, bo i środków oczywiście za wiele nie było. To, co jest, zrobiły jednostki; społeczeństwo prawie nie ruszyło z pomocą tej jedynej w tych stronach placówce, która służy i poucza wszystkich, kto się tylko zgłosi. Pośród zwiedzających widzimy (w zeszycie kontroli) wycieczki szkolne i akademickie, wojskowe, harcerskie, wioślarskie itp. Przyjeżdżają tu na prace i badania profesorowie uniwersytetów, artyści-malarze itd. Zwiedzali Muzeum kilkakrotnie goście z zagranicy. W Muzeum i w siedzibie kierownika siłą rzeczy utworzyło się coś w rodzaju stacji naukowej, w której szukają oparcia pracownicy, przybywający na Kurpie i wogóle nad Narew.

Przy Muzeum jest łódka do wyjazdów rzecznych. Rozpoczęto gromadzenie bibljoteki i archiwum oraz wydawnictwo p. t. „Bibljoteka pograniczna Prus Wschodnich", gdzie ukazują się prace, związane z zagadnieniami miejscowemi. Od roku ubiegłego istnieje przy Muzeum zespół widowiskowy z kilkunastu osób, przy nim — kapela starodawna, złożona z miejscowych grajków na dawnych oryginalnych instrumentach. Kapela ta grywa latem przy Muzeum i razem z zespołem daje widowiska regjonalne po okolicy, przypominając dawne zwyczaje i szerząc zamiłowanie do swojszczyzny. I w tej pracy są przeszkody, ale jakoś to idzie.

Mimo niewielkich kosztów utrzymania, bo funkcję kierownika — pan Adam Chętnik, a kustoszki — p. Zofja Chętnikowa pełnią bezinteresownie i tylko stróż pobiera niewielkie wynagrodzenie — Muzeum boryka się stale z trudnościami materjalnemi. Koszta budynków nie są jeszcze pokryte, a założyciele wyczerpali już własne zasoby i nie mogą zlikwidować ciążących na nich długów. Obecna wartość nominalna całości wynosi około 35 tys. złotych. Dwie trzecie tego ofiarowali pp. Chętnikowie, na resztę złożyły się pomoc Ministerstwa Oświaty, Funduszu Kultury Narodowej, T-wa Krajoznawczego, Kasy im. Mianowskiego i drobne ofiary. — Obecne dochody składają się z opłat za zwiedzenie Muzeum, i oczywiście nie wystarczają na wydatki. Trzeba aby władze miejscowe, samorządowe i inne, oraz społeczeństwo pospieszyły z pomocą tej ważnej placówce. — Wielką byłoby szkodą — gdyby rozwój jej, na skutek trudności materjalnych, został zahamowany. T. W.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Polsko-rumuńska współpraca naukowa. W dziedzinie nauk matematycznych współpraca nasza z uczonymi rumuńskimi osiągnęła w ostatnich latach poważne rezultaty. Bliższe stosunki zostały nawiązane przed kilku laty z okazji I zjazdu matematyków polskich we Lwowie (1927) i I zjazdu matematyków rumuńskich w Cluj (1929). Dzisiaj związki te są już silne i serdeczne. Objawem tego są chociażby liczne artykuły uczonych polskich (Biernacki, Nikodym, Rosenblatt, Sierpiński) w czasopismach rumuńskich. „Przymierze" matematyczne polsko-rumuńskie zostało świeżo silnie zadokumentowane z okazji drugiego Kongresu matematyków rumuńskich w Turnu Severin nad Dunajem, w którym uczestniczyli obok Rumunów przedstawiciele nauki sześciu państw (Belgja, Bułgarja, Czechosłowacja, Francja, Jugosławja, Polska). Najliczniejszą była delegacja polska, złożona z kilkunastu uczestników, na czele z prof. Sierpińskim, jako urzędowym przedstawicielem najpoważniejszych naszych instytucyj naukowych. Przemówienie powitalne prof. Sierpińskiego, witanego w sposób manifestacyjny przez kongres, odbiło się mocno w prasie rumuńskiej, która zamieściła obszerne streszczenia. Przewodniczący delegacji polskiej, zaproszony do prezydjum honorowego, przewodniczył na uroczystem zamknięciu kongresu. Także jednej z sekcyj przewodniczył uczony polski, prof. K. Kuratowski ze Lwowa, jedyny powołany do tego z pośród zagranicznych gości. Dodać jeszcze należy, że Uniwersytet Warszawski zaprosił do wygłoszenia wykładów prof. Pompeiu, który obecnie cieszy się sławą najwybitniejszego matematyka rumuńskiego. Zasługę zacieśnienia tej naszej współpracy z Rumunją przypisać należy w pierwszym rzędzie prof. W. Sierpińskiemu i prof. Un. w Cluj p. P. Sergescu, którego żoną jest Polka, znana literatka p. Kasterska. Prof. Sergescu został niedawno powołany na członka-korespondenta Warszawskiego Tow. Naukowego. (W. Ś.)

Z T-wa Miłośników Języka Polskiego. Oddział Lwowski odbył zebranie naukowe z referatem prof. Z. Klemensiewicza, p. t.: „O t. zw. przemawianiu się".

Krakowskie Tow. Filozoficzne odbyło posiedzenie z odczytem dr. W. Steinberga pt. „Z rozważań nad normami prawnemi".

SZKOLNICTWO

Szkoły polskie w Czechosłowacji rozciągają się na przestrzeni dwóch nadgranicznych powiatów: cieszyńskiego i frysztackiego. Opiekuje się niemi „Polska Macierz Szkolna w Czechosłowacji", założona w roku 1885. Na tym terenie mamy jedną szkołę średnią realną w Cieszynie Czeskim, 7 szkół wydziałowych, 11 szkół ludowych, 52 ochronki, 2 szkoły zawodowe (żeńską gospodarstwa domowego w Orłowej i gospodarstwa wiejskiego w Końskiej), oraz 5 burs. Obok tych placówek jest jeszcze 48 miejscowych kół „Macierzy" w powiecie cieszyńskim i 42 w powiecie frysztackim. Koła powyższe subwencjonują działalność „Macierzy", mają swe bibljoteki i podtrzymują świadomość narodową wśród naszych rodaków na obczyźnie. O działalności tych wszystkich instytucyj i stowarzyszeń dobrze informuje świeżo wydane „Sprawozdanie Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji za rok 1931". Wydawnictwo to obok informacyj i zestawień statystycznych zawiera szereg fotografij, które zaznajomiają z życiem szkolnem (J. St.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Warszawski pomnik Mickiewicza. Z Warszawy piszą nam: Pomnik Adama Mickiewicza na Krakowskiem Przedmieściu od szeregu już lat nie był remontowany. W obecnym swym stanie domaga się on gwałtownie odnowienia. Na ten cel potrzeba około trzydziestu tysięcy złotych. Prawdopodobnie jednak z powodu braku odpowiednich kredytów, remont będzie dokonany dopiero w roku przyszłym (pw)

TEATR

Gościnne występy. Jak się dowiadujemy, na zaproszenie dyrekcji Teatru Polskiego przybędzie na gościnne występy do Poznania znany artysta, p. Robert Boelke. Zaangażowany obecnie w warszawskich teatrach szyfmanowskich przed kilku laty grał przez kilka sezonów w Poznaniu, zdobywając sobie ogólną sympatję publiczności. P. Boelke rozpocznie gościnne występy w nadchodzącą sobotę w świetnej komedji Lengyela pt. „Płomienna noc".

LITERATURA

Przygody Rafała Królika. Zwolnione tempo, w jakiem ostatnio pisze swe utwory Antoni Marczyński, wyszły na korzyść jego powieściom. Nadzwyczajne pomysły, lęgnące się bardzo obficie w fantazji polskiego Wallace'a, lepiej są dzięki temu przemyślane i opracowane. Ostatnia powieść sensacyjno - humorystyczna p. t. „Gaz 303" ciągnie przygody pociesznego detektywa, Rafała Królika, rozpoczęte w „Czarcim Jarze". Królik występuje tutaj przeciwko całej szajce bolszewickiej. Szczęśliwa gwiazda, którą w swej ambicji nazywa genjalnemi zdolnościami detektywistycznemi, prowadzi go do Rosji Sowieckiej, do fantastycznego miasta Stalingradu, gdzie bolszewicy produkują śmiercionośną broń przeciwko światu. Najgroźniejszym wynalazkiem jest gaz tzw. 303. Królik zapoznaje się z jego straszliwem działaniem i unieszkodliwia najważniejszych kierowników śmiercionośnej produkcji. Dzięki jednak wrodzonej naiwności, nie zdobywa za swe bohaterskie czyny żadnego odznaczenia, bo nie zachował żadnego dowodu na prawdziwość swych wyczynów. Powieść pisana jest z rozmachem: dużo w niej fantazji i dużo mniej i więcej wybrednego humoru. Zarówno w kompozycji, jak w postaciach bohaterów można się dopatrzeć trochę niedociągnięć, ale od literatury sensacyjnej nie powinno się wymagać nic więcej, prócz tego, aby w czasie jej pochłaniania przykuwała czytelnika do swych kart. A można to śmiało powiedzieć o „Gazie 303". (tkr)

Pisma nadesłane

„Młody Technik". Nr. 5. Treść: W. Czyżycki: „Album do fotografji". — J. W. Gackowski: „Jak zbudować kajak". — St. Chojnacki: „Szkło i jego obróbka" — Z. C. Bresiński: „Odbiorniki jednolampowe". — Dr. T. Cyprian: „Receptura oszczędnego amatora". — St. Malec: „Jak osiąga się w kinematografji barwy naturalne". — Adr. Red. Poznań, Księg. Św. Wojciecha.

„Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu". Nr. 9/10. Treść: Od Zarządu. — Ks. A. Mańkowski: „Bibljoteka pokapucyńska w Rywałdzie". — Ks. A. Mańkowski: „Przywilej emfiteutyczny dla Lemanów w Grucznie". — Ks. A. Mańkowski: „Akt Konfederacji Grudziądzkiej z r. 1696". — Recenzje. — Adr.: Red. Grudziądz, Słowackiego 2.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nowa taryfa celna

Wiceminister profesor Zawadzki udzielił przedstawicielowi P. A. T.-icznej wywiadu w związku z uchwaleniem przez radę ministrów projektu nowej taryfy celnej, wywodząc, co następuje:

Prace nad nową, dostosowaną do warunków rozwojowych polskiego gospodarstwa narodowego taryfą celną, rozpoczęte zostały już przed siedmiu prawie laty, wydanie bowiem nowej taryfy celnej było dla Polski koniecznością państwową.

Dotychczas posługiwaliśmy się prowizorycznie taryfą celną, opartą na dawn. taryfie rosyjskiej z 1930 r., która zatem nie mogła — mimo licznych i wielokrotnych zmian oraz uzupełnień, doknywanych w niej w ciągu ostatnich lat, — odpowiadać ani specjalnym potrzebom naszego gospodarstwa narodowego, ani tembardziej rozwojowi wymiany międzynarodowej.

Nowa taryfa celna ma zabezpieczyć i umożliwić naturalne możliwości rozwoju gospodarczego Polski. Taryfa oparta jest na dotychczasowych doświadczeniach życia gospodarczego kraju oraz na istotnych wymaganiach głównych działów gospodarstwa krajowego, t. j. rolnictwa i przemysłu. W odróżnieniu od obecnej taryfy celnej, projekt nowej taryfy zawiera około 5 000 stawek celnych, podczas gdy dotychczasowa taryfa posiadała jedynie około 1 800 stawek. Jest więc ona należycie rozbudowana w ważnych dla gospodarstwa narodowego grupach i działach produkcji.

Jeśli chodzi o konstrukcję nowej taryfy, to została ona oparta w zasadzie na wzorze wypracowanego obecnie przez specjalny podkomitet rzeczoznawców w Genewie projektu ujednostajnionej nomenklatury celnej, mającej w przyszłości obowiązywać we wszystkich państwach świata. Zgodność ta pozwoli na łatwe przystosowanie naszej nowej taryfy do wzoru międzynarodowego w chwili, kiedy zajdzie tego potrzeba.

Pewną nowością nowej taryfy jest istnienie w niej dwóch kolumn stawek celnych. Jedna z nich stosowana ma być do towarów, pochodzących z krajów, z któremi Polska posiada bądź umowy handlowe, oparte na klauzuli największego uprzywilejowania, bądź specjalne umowy o stosowaniu do danego państwa w całości lub częściowo tej właśnie kolumny. Oczywiście nie wyklucza to możliwości, iż drogą porozumień w umowach handlowych poszczególne stawki tej kolumny mogą być jeszcze obniżone. Kolumna wyższa stosować się ma do krajów, które nie posiadają z Polską wspomnianych umów, albo przynajmniej porozumień o stosowaniu taryfy niższej.

Poziom ochrony celnej w nowej taryfie jest w pewnych działach wyższy, niż dotychczas; poziom ten został obrany z konieczności. Państwa są pomiędzy sobą powiązane ścisłemi węzłami gospodarczemi i nie może jedno z państw — jak dowiodło tego życie — nawet najbogatsze, prowadzić na dłuższą metę polityki liberalizmu i niskiej ochrony celnej wówczas, gdy pozostały świat idzie drogą autarchji gospodarczej, realizowanej przez zakazy przywozu, protekcyjne zarządzenia o charakterze administracyjnym, cła prohibicyjne, a nawet przez najostrzejszy i najbardziej nieobliczalny rodzaj protekcji: — reglamentację dewizową.

W związku z częściowem podniesieniem poziomu ochrony celnej i wobec silnie rozwiniętych w przemyśle i handlu dążeń kartelizacyjnych, liczyć się jednak należy z zamiarami, już w poszczególnych wypadkach ujawnionemi, nadmiernego korzystania z ochrony celnej dla podniesienia cen na rynku krajowym. Tego rodzaju zamiarom rząd z całą stanowczością się przeciwstawi. Będą również przedsięwzięte środki w postaci odpowiedniego rozwinięcia systemu ulg celnych, czynnego obrotu uszlachetniającego i t. p. dla zniwelowania tych skutków wzmocnionej w niektórych działach produkcji ochrony, któreby ewentualnie odbiły się ujemnie na stanie i rozwoju eksportu.

Wreszcie nowa taryfa celna wejdzie w życie dopiero po upływie roku od dnia jej ogłoszenia. Okres ten powinien być wystarczający na dostosowanie dotychczasowych konwencyj handlowych do warunków, wytworzonych przez nową taryfę.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Giełdy akcyjne pozostawały w tygodniu ubiegłym pod wybitnym wpływem konferencji w Lozannie. Niepomyślne wiadomości z konferencji, a zwłaszcza grożące w pewnym momencie zerwanie jej, wywołały natychmiastową reakcję w kierunku zniżkowym, natomiast pomyślniejsze depesze powodowały zwyżkę notowań. W końcu tygodnia naskutek osiągnięcia porozumienia w Lozannie, nastąpiła na rynkach światowych dość znaczna zwyżka.

Giełda nowojorska zapatrzona była z jednej strony na Lozannę, z drugiej na Waszyngton. Mowa kandydacka Roosevelta przyjęta została przez sfery giełdowe przychylnie, ponieważ obiecuje on między innemi przywrócenie siły nabywczej ludności rolniczej oraz zmniejszenie liczby bezrobotnych. Wiadomości, że w Lozannie doszło do porozumienia z Niemcami na platformie układu, przewidującego zapłacenie przez Rzeszę 3 miljardów marek, wywołały znaczną „haussę". Kursy pożyczek polskich kształtowały się w dniu 7 lipca: (w nawiasach cyfry z 30 czerwca r. b.): 6% Poż. Dillona 50,75 (45,50), 7% Poż. Stab. 46,00 (42,50), 6% Poż. Dol. 50,00 (48,00), 7% Poż. m. Warszawy 35,50 (32,00), 7% Poż. Śląska 35,50 (29 i pół). Giełda londyńska miała naogół usposobienie mocne, szczególnie poszukiwane były papiery państwowe. Na giełdzie paryskiej po chwilowem osłabieniu, nastąpiła zwyżka notowań.

Na warszawskim rynku akcyjnym panował w dalszym ciągu zastój. Zakupy były minimalne, dokonano natomiast kilku większych przymusowych sprzedaży. Natomiast w dziale papierów procentowych dało się zauważyć większe ożywienie przy tendencji zwyżkowej. Giełda dewiz wykazała wzmożone zapotrzebowania na kabel New - York, który wskutek tego podniósł się z 8 922 przejściowo do 8 925 i zatrzymał się w końcu na poziomie 8 924 Całe zapotrzebowanie na giełdzie dewiz pokrywał prawie wyłącznie Bank Polski.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	4. 7.	5. 7.	6. 7.	7. 7.	8. 7.	9. 7.
Pszenica						
Warszawa	27,50	27,00	26,50	26,5'	26,50	—
Poznań	23,25	23,25	22,75	22,75	22,75	22,75
Lwów	26,00	—	—	24,50	—	—
Lublin	27,00	—	26,00	26,00	—	—
Żyto						
Warszawa	24,50	23,50	23,00	23,00	23,00	—
Poznań	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50
Lwów	23,50	—	—	23,25	—	—
Lublin	26,00	—	—	25,25	—	—
Jęczmień						
Warszawa	21,50	21,50	21,00	21,00	21,00	—
Poznań	—	—	18,50	*18,50	18,00	18,00
Lwów	18,25	—	*—	18,00	*—	*—
Lublin	—	—	—	22,00	—	—
Owies						
Warszawa	25,50	25,50	25,50	25,50	25,50	—
Poznań	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50
Lwów	21,00	—	—	20,50	—	—
Lublin	25,00	—	23,50	23,00	—	—

* jęczmień zimowy.

Sytuacja na rynkach zbożowych w najbliższych miesiącach będzie mniej zależną od statystyki, a więcej od ogólnego rozwoju stosunków gospodarczych. Jednakowoż i dane dotyczące zbiorów odegrają swą rolę.

Przewidują, że Stany Zjednoczone ze względu na zmniejszone plony, oraz ograniczony obszar zasiewów nie odegrają specjalnie wybitnej roli w kształtowaniu się światowego rynku zbożowego, pomimo istnienia jeszcze poważnych starych zapasów. Wielką rolę natomiast przewidywać trzeba dla Kanady, która w tej chwili jest największym krajem eksportowym i w której żniwa zapowiadają się świetnie. Należy liczyć się, że nadwyżka wywozowa pszenicy przekroczy 11 milj. tonn, co z pewnością wywrze decydujący wpływ na rynek. Pomimo doskonałej pogody i związanych z tem przepowiedni ceny w Ameryce Północnej nie uległy dalszemu spadkowi, co trzeba położyć na karb pewnej wstrzemięźliwości farmerów, oraz normalnego okresu przednówkowego.

W ostatnim tygodniu nastąpiła pewna zwyżka cen pszenicy australijskiej wobec większych tranzakcyj z Dalekim Wschodem.

Utrzymanej tendencji nie przeszkodziły wiadomości o niespodziewanych ofertach rosyjskich głównie w zakresie pszenicy. Oferty te spotkały się z życzliwem przyjęciem w Anglji, jednakowoż większych tranzakcyj dotąd nie przeprowadzono. Ciekawem jest, że te oferty ukazały się równocześnie z niezwykle optymistycznemi oficjalnemi komunikatami stwierdzającemi, że żniwa tegoroczne w Rosji będą nadzwyczajnie korzystne. Rynek zbożowy przyjął te informacje ze spokojem, podejrzewając, że jest to pociągnięcie natury polityczno-finansowej, na zasadzie którego Rosja spodziewa się poprawić swą sytuację kredytową w państwach zachodnich. Być może, iż są to optymistyczne złudzenia, ale w tej chwili rynek światowy przypuszcza, że Rosja nie będzie groźną.

Fantastyczne niemal wieści nadchodzą z Niemiec, gdzie przewiduje się zbiór pszenicy o 20 proc. większy, aniżeli w roku ubiegłym, a 50 proc. większy, aniżeli przeciętna za lata 1924/30. Równocześnie wszystkie inne zboża zapowiadają się doskonale. Plon z hektara wynosić ma dla żyta ozimego 17,9 q (w roku zeszłym 15,4 q), żyto jare 14 (12,2), pszenica ozima 22 (19,5), pszenica jara 21,4 (19,9), jęczmień ozimy 23,7 (22,3), jęczmień jary 19,6, (18), owies 19,2 (18,5). Ze względu na zmniejszoną konsumcję pszenicy w Niemczech, zachodzi obawa, że Niemcy z kraju importerskiego staną się w bieżącym roku krajem eksportowym.

Na giełdach krajowych nastąpił dalszy spadek cen nieuzasadniony obecną porą roku, ani też nadmierną podażą. W związku z tem horoskopy odnośnie cen pożniwnych są nadwyraz niepomyślne.

Jaja

Na rynku w dalszym ciągu utrzymana tendencja. Cena w dniu 9 bm. wynosiła w hurtowej sprzedaży zł. 95 do 105 za skrzynię 24-kopową. Dostawy jaj ze zbiornic jajczarskich przy spółdzielniach mleczarskich wobec uruchomienia nowych zbiornic, zwiększyły się — przyczem jaja te osiągają na rynku pomyślne ceny.

Mięso i bydło

Na rynku krajowym zmian istotnych nie było.

Do Londynu w tygodniu sprawozdawczym przywieziono bekonu w cwt 60.408, z czego na Polskę przypada cwt 15.291. Notowania na polskie bekony wynosiły w sh.: nr. 1 sizeable 44 do 47, nr. 2 sizeable 43 do 45, nr. 3 sizeable 41; ciężkie nr. 1 — 44 do 46, nr. 2 — ciężkie 43, nr. 1 — 6 — 41, nr. 2 szóstki — 40 do 41. Tydzień ubiegły na rynku bekonów nie wykazał większych zmian w notowaniach, jedynie duński bekon w dolnej granicy zniżkował o 2 szyl. przy umiarkowanem zapotrzebowaniu. Tendencja naogół utrzymana. Dowozy duże.

Z końcem czerwca zaprzestał swej działalności syndykat eksporterów trzody chlewnej. W związku z tem w ostatnim numerze „Monitora Polskiego" ogłoszone zostało obwieszczenie o wydawaniu zaświadczeń na wolny od ceł wywóz trzody chlewnej i mięsa wieprzowego. Zaświadczenia wydawane będą za pośrednictwem wywozowej komisji rozdzielczej, której biuro będzie się mieściło przy Państwowym Instytucie Eksportowym. Przewodniczącego tej komisji wyznaczy minister przemysłu i handlu w porozumieniu z ministrem rolnictwa i reform rolnych. W skład komisji wejdzie po trzech członków i dwóch zastępców wydelegowanych przez Związki Izb Przemysłowo Handlowych oraz Izb i organizacyj rolniczych. Obwieszczenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje od 1 lipca 1932 r.

Manufaktura

Sytuacja na rynku gotowych tkanin bawełnianych w Łodzi w dniach ostatnich nie uległa zasadniczym zmianom. Kolekcje towarów zimowych są już na ukończeniu i w dniach najbliższych przedstawiciele firm objadą prowincję, celem zorjentowania się co do horoskopów na sezon nadchodzący. Produkcja towarów w fabrykach jest nadal b. ostrożna, przemysłowcy bowiem, nie chcą doprowadzić do sytuacji, jaka miała miejsce w latach ub., kiedy to produkowano towary, nie licząc się zupełnie ze stopniem zapotrzebowania klienteli, przez co b. wiele towarów pozostało na składach fabrycznych niesprzedanych.

Wobec zmniejszenia zapasów przędzy bawełnianej i ze względu na spadek cen bawełny postanowiło Zrzeszenie przędzalników bawełnianych w Łodzi, mające charakter kartelu, regulującego rozmiary produkcji, powiększyć normy zatrudnienia uczestników Zrzeszenia.

Zbyt tkanin, który w kwietniu był względnie słaby, poprawił się. Szczególnie cieszyły się popytem cienkie tkaniny na suknie o modnych deseniach. Fabryki, które nie zdołały szybko przystosować się do tego stanu rzeczy, wytworzonego przez obecną modę, faworyzującą szczególnie kolory koralowe, bananowe i bleu, pozostają ze znacznemi zapasami i będą zmuszone ramszować. W stolicy jak i na prowincji konjunktury handlu nie są jednolite. Dobrym popytem cieszą się jak poprzednio w przemyśle cienkie powiewne tkaniny dla pań i materjały na płaszcze damskie. Znacznie słabiej idą materjały na męskie ubrania, zwłaszcza lepsze materjały bielskie. Pomimo pewnego, gdzie niegdzie nawet znacznego ożywienia sezonowego, wysokość obrotów pozostaje o 30—40 proc. poniżej poziomu obrotów sezonu w ub. roku. Do tego stanu rzeczy przyczynia się we wielkiej mierze zniżka cen.

Nafta

Z wielkim szumem rozpoczęte konferencje nafciarzy wszystkich ośrodków produkcyj, dużo straciły na rozgłosie. W Nowym Jorku, podczas pierwszej konferencji naftowej, podjęto śmiały plan wchłonięcia do światowej organizacji zbytu nafty całego wydobycia Sowietów, które w ciągu ostatnich lat b. poważnie wzrosło. Rzecznikiem tego planu był Kessler, nowa gwiazda wśród nafciarzy, startujący do współzawodnictwa z Deterdingiem. Plany pozostały jednak tylko na papierze. — Pod mniej świetnemi auspicjami rozpoczęła się druga konferencja, w Paryżu. Program jej jest już skromniejszy. Chodzi tylko o uzgodnienie cen nafty z przedstawicielami Sowietów i podtrzymanie spadających kursów Royal Dutch Co. p. Deterdinga.

Również w Polsce obraduje we Lwowie zjazd przedstawicieli wszystkich dziedzin gospodarstwa naftowego, celem doprowadzenia do końca jego organizacji (wzmocnienie kontroli państwa nad kartelem naftowym). Do tej pory zdołano zdaje się uzyskać uzgodnienie co do ceny ropy. Stanowi to niewątpliwie jedno z centralnych zagadnień przy reorganizacji gospodarstwa naftowego. Uzgodniona cena ropy ma wynosić 1,80 dol. za 100 kg. standardowej marki Borysław - Tustanowice. Cena ropy innych marek pozostaje w zależności od ich wydajności.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Możliwości eksportu polskiego chrzanu do Anglji.** Rynek angielski przejawia zainteresowanie importem chrzanu z Polski. Firmy zainteresowane winny zwracać się o bliższe informacje do Państw. Instytutu Eksportowego. Anglja importuje chrzan o długości ca. 35 cent., przyczem korzenie grubsze osiągają wyższą cenę. Korzenie związane w wiązki po 12 sztuk pakowane są po 7—8 wiązek w jedną beczkę, której waga brutto wynosi ca. 30 kg. Ceny loco skład portowy w Londynie lub Hull wynoszą obecnie sh 1/6 — sh. 2/6 za wiązkę w zależności od grubości chrzanu.

Z ZAGRANICY

(z) **Niepomyślna konjunktura w przemyśle niemieckim.** Wytwórczość przemysłowa Niemiec ujawnia stały spadek. Szczególnie niepomyślną jest sytuacja w dziedzinie dóbr wytwórczych. Nawet czynniki sezonowe nie zdołały wywołać ożywienia. Dotyczy to w pierwszym rzędzie wytwórczości materjałów budowlanych, a także maszyn i samochodów. Obecnie zapotrzebowanie rynków na dobra inwestycyjnie oblicza niem. Instytut Badania Konjunktur na 275—300 milj. mk. miesięcznie, podczas, gdy przeciętna miesięczna w 1929 r. wynosiła 1 100 milj. Wytwórczość dóbr spożywczych była aż do końca r. ub. dość oszczędzana przez kryzys, dopiero w r. b. zaczął się silny zwrot na gorsze. Najwięcej cierpi na tem wywytwórczość przedmiotów elastyczengo zapotrzebowania, jak towary ceramiczne i szklane. Stosunkowo odporne jest włókiennictwo, prawdopodobnie dzięki nagromadzeniu się odkładanego przez długi czas zapotrzebowania, co odbija się jednakowoż na wytworach o nieelastycznem zapotrzebowaniu, jak towary spożywcze.

(z) **Stocznia Schichau w Elblągu zamknięta.** Stocznia Schichau w Elblągu została ostatecznie zamknięta. Ostatnim okrętem przez nią wykonanym, był bager dla Chin wartości 3 milj. marek. Stocznia Schichau została założona w r. 1854 przez Ferdynanda Schichaua. Przed wojną stocznia Schichau budowała okręty wojenne, zatrudniając w latach dobrej konjunktury 10 — 13.000 robotników. Obecnie zakłady Schichau utrzymują w ruchu jedynie dział budowy maszyn.

Z rynku owoców

Związek wytwórców win i soków owocowych w Poznaniu, który skupie przeważającą część wytwórni województw zachodnich, przesyła nam następujący komunikat: W roku bieżącym zbiór owoców zapowiada się dobrze. Urodzaj malin, porzeczek oraz jagód można określić nawet jako bardzo dobry. Urodzaj wiśni będzie średnio dobry. Wiśnie bowiem kwitnęły pięknie, lecz dużo zawiązków opadło. Niektóre przytem starsze drzewa mają minimalną ilość owocu.

Komisja cennikowa Związku ustaliła następujące ceny związkowe: (za 50 kg. netto loco stacja załatowania):

jabłka (kwaśne)	1,5 — 4.—
porzeczki	6 — 8.—
maliny	15 — 18.—
jagody	5 — 7.—

Jagód i porzeczek zakupuje się już duże ilości po podanych cenach. Ceny wiśni będą notowane dopiero na przyszły tydzień.

Na ogół trzeba stwierdzić, że zapotrzebowanie ze strony wytłoczni będzie w tym roku minimalne w związku z brakiem środków obrotowych i z wolną likwidacją zapasów. Trzeba się zatem liczyć z niskiemi cenami i szybkiem pokryciem zapotrzebowania.

Nowe okazy zwierząt egzotycznych

w poznańskim Ogrodzie Zoologicznym

W ostatnich dniach p. Heinrich, który przeprowadzał badania naukowe na wyspie Celebes, darował Poznańskiemu Ogrodowi Zoologicznemu okaz kuskusa i parę tamtejszych małp. Ponieważ okaz pierwszy jest rzadkim gościem europejskich ogrodów zoologicznych, warto w kilku słowach opisać morfologję i biologję owego niezwykłego mieszkańca wysp Celebes, Nowej Gwineji i Moluków.

Gatunkowo zalicza się go do gromady „Torbaczy" z rodziny torbaczy małych, żyjących tylko na drzewach. Jest t ozwirezę ociężałe, o wełnistem futrze, małych naogół uszach i ładnych, żywych oczach. Ogon jego jest tylko u nasady owłosiony — koniec natomiast nagi i chropowaty. Długość ciała dochodzi do przeszło 1 mtr. Między odnożami tylnemi znajduje się torba, w której samica przechowuje od 2—4 młodych. Mimo swej ociężałości jest kuskus zwierzęciem zgrabnem i zwinnem — skacze po drzewach podobnie do wiewiórki. Żywi się owocami. Trzymając się bowiem ogonem gałęzi, zrywa owoce w pozycji wiszącej.

Tubylcy przepadają się za mięsem kuskusa i dlatego masami go wprost tępią. Polują na niego w sposób bardzo ciekawy. Zbliżają się do zwisającego na ogonie kuskusa — i tak długo spoglądają na niego ostrym wzrokiem, aż spadnie z drzewa — czy to przerażony, sparaliżowany czy też poprostu zahipnotyzowany. I tu na ziemi dopiero go zabijają. Bronią ciekawego tego zwierzęcia są ostre pazurki przednich kończyn, któremi bije przeciwnika podobnie, jak małpy.

Gatunki małp, przywiezione przez p. Heinricha, należą do rodziny t. zw. psich małp. Żyją w lasach, a napotyka się je w górach nawet na 1300 mtr. wysokości. Żyją gromadnie po kilkadziesiąt, a nawet kilkaset sztuk. W niewoli szybko się oswajają i nie są wybredne co do wygód.

Poza tem dyrekcja zwierzyńca zakupiła kilka małp z rodziny Kapucynek, mieszkańców lasów brazylijskich. Ktoby nie znał tych pociesznych małpek, o pięknym futerku długo-włosem i długim, chwytnym ogonie. Kwik ich zapewne każdy już słyszał, przy każdej sposobności bowiem się nim popisują.

A teraz kilka scen z życia małp w naszym Ogrodzie Zoologicznym.

Pieszczotliwa i wprost ludzka opieka matki szczepu małpiego jest rozczulająca. Zaledwie się malec urodzi, ogrzewa go własnem tchnieniem, liże, głaska — przyciska go do piersi, to znowu szuka na nim nieznośnych pasorzytów, jakiemi są pchełki albo też bierze go w ręce i ogląda — czy z politowaniem czy też z zachwytem, tego nie wiem — w każdym bądź razie z prawdziwą małpią miłością. Podczas biegu przyczepia się maleństwo u spodu matczynego ciała i tak przytwierdzone odbywa niebardzo długie wycieczki po klatce. Pierwsze jego próby akrobatyczne odbywają się również pod okiem matki, która każdy jego ruch niezręczny śledzi z obawą o jego zdrowie. Wszystko to trwa przez mniejwięcej 9 tygodni — po tym zaś terminie małpiątko wyrasta na młodzieńca, którego matka karci za każde jego chociażby błache przewinienie, bijąc go dotkliwie po pyszczku. Nawet gdy jego niewinna zabawa jest zbyt krzykliwa, malec otrzymuje klapsa.

Charakterystycznym objawem życia małpiego jest łakomstwo. Ujawnia je nawet matka wobec dziecka. Gdy tylko podadzą pełne miski, natenczas siada stara małpia pani i nie dopuszcza malca do jedzenia tak długo, aż ona sama się naje do sytości i poza tem napakuje na zapas jedzenia w swoje torby pyszczkowe. Szacunek zaś lub obawa przed panem klatki, który jest osobnikiem najsilniejszym, zda się ogromna. Nikt nie waży się zbliżyć do łakoci — podawanych przez publiczność — o ile on nie pozwoli. A gdy stanie się to wbrew jego woli, czeka śmiałka porządna chłosta.

Dziesiątki podobnych scen z życia zwierząt może każdy zaobserwować — gdy tylko pilnie zwiedza nasz ogród. Niestety mimo tanich niedziel (wstęp dla dorosłych 50 gr.), zwiedzających jest niewiele. Popierajcie zatem ogród przez częste jego zwiedzanie!

Dr. W. Rak.

Mole wyrządzając wielkie szkody, niszcząc odzież. Należy zapobiec stratom, zabezpieczając się przed temi owadami. Najłatwiej wyniszczyć muchy, komary i wszelkie inne owady, rozpylając znany ogólnie środek owadobójczy Flit, w żółtych blaszankach z czarną opaską i żołnierzykiem.

Oryginalny Flit sprzedawany jest wyłącznie w hermetycznie zakapslowanych blaszankach.

TW 4300

Stulecie „odkrycia" ludzi na księżycu

Mija sto lat od chwili, w której głośny w swoim czasie uczony monachijski Gruithuisen wystąpił z rewelacyjnem „odkryciem", że księżyć jest zamieszkały przez istoty inteligentne, pokrewne nam — ludziom...

Odkrycie swoje Gruithuisen uzasadnił w ten sposób:

„W pobliżu równika znajduje się na księżycu zupełnie regularna budowa, ułożona ściśle według wzorów matematycznych, będąca niewątpliwie dziełem rozumnych istot... Jest to — mojem zdaniem — olbrzymie miasto, stworzone przez mieszkańców księżyca, których nazwaćby można „Selenitami..."

Z tej obserwacji wysnuł uczony daleko idące wnioski. Pisał nietylko o trybie życia rzekomych Selenitów, ale nawet o ich — religji... Wszystkie te wnioski opierały się jednak — jak twierdzą uczeni późniejsi na przesłankach i założeniach całkowicie — fałszywych... To bowiem co wydawało się temu uczonemu miastem — jest tylko regularnym kraterem wygasłego wulkanu...

Nowe miasto na błotach pontyjskich

Na południe od Rzymu ciągnęły się wielkie błota i trzęsawiska pontyjskie, które zdawien dawna słynęły jako siedlisko malarji. Na skutek olbrzymich prac odwadniających, podjętych przed paru laty z rozkazu Mussoliniego ogromne przestrzenie, niezamieszkane dotąd i ziejące zarazą, zostały zamienione w żyzne i zdrowe okolice.

W miejscu, w którem krzyżują się teraz dwie magistralne szosy państwowe, powstaje na wielkim czworoboku nowe zupełnie miasto pod nazwą „Littorio", od nazwy pęku rózeg faszystowskich ochrzczone. Tutaj to, na najwyższym punkcie dawnych błot niziny pontyjskiej, na wysokości 20 metrów nad powierzchnią morza, ma być w dniu 28 października r. b., w dziesiątą rocznicę marszu na Rzym, założony kamień węgielny pod budowę nowego miasta, symbolu widomego uzdrowienia i odwodnienia niziny pontyjskiej.

Już dzisiaj prowadzą się prace i roboty nad założeniem fundamentów pod różne gmachy państwowe i publiczne, które mają być ozdobą Littorio. Naokoło miasta biec będzie, według planu, szeroka na 30 metrów, a długa na 13 kilometrów aleja, wysadzona drzewami i ozdobiona kwietnikami. Opracowano też plan przesiedlenie do nowego miasta 100 rodzin z przeludnionych dzielnic Rzymu. Zaznaczyć należy, że nizina pontyjska jest prawie niezamieszkana.

Niektóre szkoły w Anglji mają swoje tradycje, które się pilnie zachowuje. Uczniowie szkoły w Eton naprzykład, jak to widzimy na naszem zdjęciu, występują przy rozmaitych okazjach — obowiązkowo w cylindrach na głowie.

80.000 zapomnianych parasoli i parasolek

Według danych statystycznych policji paryskiej, publiczność stolicy Francji zgubiła lub zapomniała w ciągu 1931 r. w gmachach publicznych, autobusach, tramwajach i w kolei podziemnej 175.000 najrozmaitszych przedmiotów, z czego na same tylko parasole i parasolki przypadło 30 000!

Szczególna rzecz, — że najmniej zgubiono lub pozostawiono przedmiotów w wagonach kolei podziemnej, zapewne wskutek tego (jak podają dzienniki paryskie), że wagony te są wiecznie przepełnione i najczęściej niema w nich gdzie usiąść.

Z Wielkopolskiego Związku Myśliwych

Wymieniony Związek zwraca się z gorącym apelem do swych członków i sympatyków, ażeby zechcieli fotografje z życia łowieckiego, które mogą zainteresować ogół myśliwych polskich, łaskawie przesyłać do redakcji „Łowca Polskiego" w Warszawie, Nowy Świat 35, organu naszego Centralnego Związku.

Redakcja „Łowca" byłaby bardziej wdzięczna za przysyłanie fotografij naszych kresów, które — jak czytelnikom „Łowca" jest wiadomem, może najsłabiej co do fotografji są reprezentowane w tem piśmie

Redakcja mogłaby wtenczas — mając większe zasoby fotografij do dyspozycji — wiele bogaciej i ciekawiej wyposażyć pojedyńcze numery swojego tygodnika.

Klepska perspektywa.

— Plan, który pan opracował, jest doskonały, zjedna mu wszystkich uczciwych ludzi.

— Tego właśnie się obawiam — nie będę miał za sobą nigdy większości.

(Punch).

Poznanianka laureatką w Warszawie

Na konkursie „Młodego Śpiewaka" w Warszawie p. Jadwiga Musielewska otrzymała drugą nagrodę Filharmonji Warszawskiej. P. Musielewska jest uczennicą znanej artystki-śpiewaczki koloraturowej i prof. Miry Zielińskiej Łabendzińskiej, oraz absolwentką Państw. Konserwatorjum Muzycznego w Poznaniu. Na pomienionym konkursie wydano ogółem 12 nagród i dyplomów; z tych przyznano jedenaście laureatom z Warszawy, a jedną tylko... prowincji. Zwycięstwo przeto p. Musielewskiej jest tem świetniejsze. A przedewszystkiem zasłużone. P. Musielewska bowiem posiada głos o skali rozległej, silny, doskonale wyszkolony, a nadto posiada wysoką kulturę muzyczną.

Zapisy na członków wspierających T. C. L. przyjmują wszystkie redakcje miejscowych pism. Biura Zarządu T. C. L. znajdują się przy ul. św. Marcina 37, tel. 10-50, gdzie przyjmuje się zapisy na członków

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 13. lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **12.10** (Warszawa); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** (W); godz. **18.20** „Bibljoteka polska w Paryżu" (wygł. dr. Marjan Jedlicki, doc. U. P.); godz. **18.35** płyty; godz. **1845** pogadanka filozoficzna (XIII) (wygł dr. M. Sobeski, prof. U. P.); godz. **19.00** płyty; godzina **19.35** (W); godz. **19.45** płyty; godzina **20.00** (W); godz. **20.35** (W); godz. **20.50** (W); godz. **21.50** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.; godz. **22.15** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.45, 13.35** i **15.10** płyty; godz. **15.40** pogadanka dla dzieci starszych: „Coraz szybciej" — p. W. Frenkiel; godz. **15.53** opowiadanie dla dzieci młodszych „Potworek" — Ewa Ostachiewicz; godz. **16.05** płyty; godz. **16.35** kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **16.40** „Lipiec 1917 roku w Polsce" — dr. Wacław Lipiński; godz. **17.00** koncert popularny pod dyr. K. Wiłkomirskiego; godz. **18.00** Polowanie i połowy ryb w Japonji" — dr. Jan Fryling; godz. **18.20** muzyka lekka z kawiarni Europejskiej; godz. **19.35** prasowy dziennik radjowy; godzina **19.45** skrzynka rolnicza; godz. **20.00** koncert muzyki lekkiej (chór Erjana ze Lwowa); godz. **20.35** kwadrans literacki — recytacje poezji francusko - polskiej przy akompanjamencie muzyki (audycję poświęcono francuskiemu świętu — Zdobyciu Bastylji) wykonawcą będzie p. Henryk Szatkowski; godz. **20.50** recital skrzypcowy Ireny Dubiskiej; godz. **22.00** muzyka taneczna; godz. **22.25** odczyt w języku francuskim p. t. „Historyczne terytorjum Polski" — A. Peretjatkowiczówna; godz. **22.40** wiadomości sportowe; godz. **22.50** muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Chór kościelny przy parafji św. Michała Archanioła** prosi chętnych śpiewaków i śpiewaczki (zwłaszcza z parafji) o liczne poparcie przez wstąpienie do chóru. Zgłoszenia codziennie przy kościele o godzinie 8.

— **Żeńskie Tow. „Przemysł".** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 14 bm. o godz. 19,30 na czerwonej sali Domu Królowej Jadwigi.

— **Tow. Przemysłowców w Jeżycach.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, d. 13 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jaszyka, ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. Kult.-Ośw. Kobiet im. Dąbrówki.** Zebranie odbędzie się 14 bm. o godz. 19 w sali Królowej Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1.

— **Chór im. Chopina.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w czwartek o godz. 20 u p. Fiedlerowej.

— **Wydział Czeladzi Cukierniczej.** Dn. 13 bm. odbędzie się w lokalu starszego cechu p. W. Łuczaka przy ul. Przecznica nr. 7, zebranie konstytucyjne celem dokonania wyboru wydziału czeladzi przy Cechu Mistrzów Cukierniczych w Poznaniu.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **P. Kroenig, Starołęka.** Sprawa wyjaśniła się dopiero na podstawie listu magistratu. Jeżeli zmarły był ubezpieczony w ubezpieczalni krajowej, to wynika z tego, że był na kontrakcie prywatnym (czego Pan nam uprzednio nie napisał, wobec czego istotnie magistrat nie ma żadnych obowiązków zaopatrzenia. Należy zwrócić się jak najprędzej do Ubezpieczalni Krajowej. (aOK)

— **P. Stroińska.** Niema żadnych podstaw prawnych do żądania zwrotu składek. (aK)

— **Zbor. 15/17.** Jeżeli chodzi o umieszczanie tam urządzeń hałaśliwych, to zakaz w tym kierunku obowiązuje i w tych ulicach. Pojęcie dzielnicy fabrycznej zachodzi w planie rozbudowy miasta i dotyczy tylko takich dzielnic, w których dozwolone jest stawianie budynków fabrycznych. Wymieniona dzielnica do tej kategorji nie należy. (aK)

— **J. P. Gniezno.** Istnieją dwie drogi: wniesienia rekursu od orzeczenia (jakiego?) urzędu wojewódzkiego, motywując zaniedbanie zdarzeniem nieuchronnem, albo też, stanąwszy na stanowisku, że umowa służbowa miała charakter prywatnoprawny, postarać się wyjaśnić jakie świadczenia przypadałyby w razie prawidłowego ubezpieczenia pracownika umysłowego, i świadczeń tych dochodzić wobec magistratu w drodze procesu cywilnego. Druga droga wydaje się nam prawnie pewniejsza. Jaki jednak będzie stąd finansowy skutek dla Pana, z braku bliższych informacyj ocenić nie możemy. (aK)

— **X J. S. O.** Konstytucja Rzeczypospolitej nie wspomina o tytułach rodowych, a prawa polskie uznają tylko tytuły narodowe. W praktyce władz i urzędów polskich tytuły rodowe (hrabia, baron) opuszcza się, używa ich się tylko w stosunkach prywatnych. Tosamo dotyczy w stosunkach urzędowych t. zw. przydomków szlacheckich, czy zawołań herbowych (Prus, Nowina, Poraj itp.), których władze nie uwzględniają. Natomiast jeżeli z takiego czy innego powodu przydomek taki znalazł się kiedyś w aktach stanu cywilnego, co szczególnie na terenie województw centralnych zdarzało się dawniej dość często, to obecnie taki przydomek stanowi część integralną nazwiska. Z tego wynika, że niema obecnie w Polsce władzy państwowej, która mogłaby przyznawać prawo używania przydomka. W drodze urzędowej możnaby teoretycznie uzyskać to tylko przez zmianę nazwiska, jednak w danym wypadku byłoby to trudne, gdyż zmieniać można tylko nazwiska śmieszne itp. Z wykazywaniem przodków jednak nie miałoby to nic wspólnego. (aK)

— **Poznań.** Niezupełnie rozumiemy tę kombinację. Przez podanie niższego czynszu dopuszcza się Pan współudziału w wykroczeniu skarbowem, czegobyśmy nie zalecali. Pozatem, jeżeli prowadzi Pan prawidłową księgowość, to księgowanie odmienne, niż rzeczywiste raty płatności czynszu, jest tylko możliwe przy sfabrykowaniu dowodów. Będzie przykro. Kontrakt w myśl jego brzmienia kończy się z dniem 31 lipca 1934, jeżli więc nieruchomość nie podlega lub nie będzie już w danej chwili podlegała ochronie lokatorów, będzie Pan musiał w braku dowolnego przedłużenia kontraktu wyprowadzić się, jeżeli natomiast podlega, będzie Pan mógł dalej mieszkać, za czynszem ustawowym. Umowa dodatkowa jako taka jest ważna, w razie sporu jednak obowiązuje umowa ustna jako rzeczywista, a nie pisemna, jako pozorna. Zasadniczo kombinacje takie nie zalecają się do naśladownictwa. (aK)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: K. F. 5 zł. — M. P. za doznane łaski z prośbą o dalszą pomoc, 2 zł. — J. H. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 3 zł. — Komorowska 2 zł. — J. N. Obłaczkowo, z prośbą do N. S. J. o przebłaganie, pocieszenie w smutku i błogosławieństwo domu, 5 zł. — P. M. Beździeż, 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 221,50 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W dniu 10 lipca 1932 roku zmarł w Poznaniu, ś. p.

dr. Feliks Merunowicz

Zastępca Naczelnego Dyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego.

Niestrudzoną pracą i energją przyczynił się wielce do rozwoju naszej Instytucji, a zalety serca i umysłu zjednały Mu powszechny szacunek i uznanie. Tracimy w Zmarłym oddanego towarzysza pracy i człowieka o nieskazitelnym charakterze.

Prezes i Dyrekcja
Banku Gospodarstwa Krajowego.

nw 4063

Urzędnika doświadczonego,
uzdolnionego do samodzielnego prowadzenia
spraw procesowych,
z długoletnią praktyką, obznajmionego z B. G. B., poszukuje się natychmiast. Szczegółowe podania z dołączeniem odpisów świadectw należy składać do administracji Kurjera Poznańskiego
dw 625

Chirurg-Plastyk
Dr. St. Michałek-Grodzki, Warszawa, Wspólna 49, m. 3.
Operacje estetyczne twarzy, nosa, uszu; **plastyczne** piersi, brzucha, kończyn; ginekolog.-plastyczne: pęknięcia, zwiotczenia i wszelkich **zniekształceń** ciała. Usuwanie braku włosów (łysin etc.) drogą plastyczną. (Poprzednie zgłoszenia konieczne!) zw 15 242

Beczki
próżne od win świeżo stoczonych polecają
Nyka & Posłuszny, skład win, Poznań
Wrocławska 33/34, telefon 11-94.
Pw 3300-28.22

Zniżka cen
Piękny nowy garnitur szkła
6 kieliszków do likieru
6 „ do wina węg.
6 „ do wina czerw.
6 szklanek do herbaty
6 spodków pod szklanki
6 szampanek
1 kompotjera
6 talerzyków do komp.
1 karafka
zł 45,—
Najnowsze serwisy stołowe
serwisy
do kawy, herbaty, ciast.
Sprzęty kuchenne
Specjalność wyprawy
W. JANASZEK, Poznań,
ulica Jezuicka 1.
Pw 3299-28.23

Po zniżonych cenach
poleca
Żelazo sztabowe
Blachę żelazną
Bednarkę
Tragarze budowlane
Gwoździe i łańcuchy
Śruby i nity
Okucia do drzwi
Okucia do okien
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.
Tel. 35-18 i 35-43.
Pw 3301-23.48

WYJĄTKOWA OKAZJA
z powodu **Likwidacji** urządzam z dniem dzisiejszym
CAŁKOWITĄ WYPRZEDAŻ
materjałów męskich na **płaszcze i ubrania, niżej cen fabrycznych**
B. WOJKOWSKI Składnica Sukna
POZNAŃ ul. Wrocławska 4.
Pw 3302-28.27

Jedyny, prawdziwie skuteczny.

Żądać wszędzie.
nw 10 733

Przekonaj się, że piwa
Gnieźnieńskie jasne pełne
o smaku Pilsnera
Kulmbachskie ciemno dubeltowe
Klasztorne leczniczo słodowe
jedynie polecone przez pp. lekarzy
są najlepsze
z Browaru Koteckich Gniezno
Poznań, Tel. 15-63. nw 4351/2

We własnym interesie przed zakupnem

NOWEJ OPONY SAMOCHODOWEJ

należy zbadać stare opony!

Nakładamy na zupełnie zjeżdżone opony protektory różnych fasonów na które udzielamy **20 000 km. gwarancji**

Koszt nałożenia protektorów bardzo niski! — Informacyj udziela i zamówienia przyjmuje jedyny tego rodzaju zakład w Zachodniej Polsce

„WUL-GUM“ właśc. Antoni Kwiatkowski, **Poznań, Wielkie Garbary 8 - Tel. 1864**

Pozatem stale na składzie w wielkim wyborze i po korzystnych cenach **opony i dętki samochodowe, masywy i półpneumatyki.**

Akcesorja — Benzyna — Smary. **Największy Zakład wulkanizacyjny na miejscu.**

Pw 3298-28.12

Do naszych warsztatów karoseryjnych przyjmiemy niezwłocznie

stelmacha, lakiernika, tapicera

Tylko wykwalifikowane siły mogące się wykazać wieloletnią praktyką.

Brzeskiauto S. A. - Poznań,
ul. Dąbrowskiego 29. Pw 3303-28.30

Przeciw chudości

używać należy naszego wypróbowanego od lat proszku odżywczego „PLENUSAN“. W krótkim czasie znaczny przyrost wagi, kwitnący wygląd i pełne kształty ciała. Wzmacnia również krew i nerwy. Polecany przez lekarzy i profesorów. 1 pud. 6.— zł, 4 pud. 20.— zł. Przy zapłacie zgóry wysyłka franco. Pw 3295-28,5

Dr. GEBHARD & Sp. — GDAŃSK, Oddz. 42.

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Nr. 517.

Dtwo 3 Pułku Ułanów w Tarn. Górach ogłasza na dzień 30 lipca b. r., godzina 10-ta, nieograniczony przetarg na

DOSTAWĘ SIANA

dla garnizonu Tarnowskie Góry i Pszczyna.

Dostawa miesięczna wynosi dla garnizonu Tarn. Góry około 60 000 kg., — Pszczyna około 10 000 kg.

Oferty w kopertach zalakowanych z zaznaczeniem: „Oferta na dostawę siana“ należy składać do rąk kwatermistrza 3 p. uł. na pół godziny przed oznaczonym terminem.

Ceny winny być podane za 100 kg. loco stacja odbiorcza. Do oferty należy dołączyć:

a) kwit na złożone wadjum w kasie urzędu skarbowego w wysokości 3 proc. od należnej sumy za miesięczną dostawę;

b) deklarację, że warunki ogólne i szczegółowe są oferentowi znane.

Komisja przetargowa zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta.

Przetarg odbędzie się w kancelarji kwatermistrza 3 p. uł. dw 624

Kwatermistrz (—) Ziemba, mjr.

Zawiadomienie!

W dniu 9 b. m. **włamali się do biura naszego złodzieje** i zabrali kasetkę z dokumentami oraz wekslami, które to niniejszem unieważniamy i ostrzegamy przed nabyciem takowych.

1) weksel in blanco na zł 1.000.—, akcept E. Rzepczyński Sp. z o. o. w Poznaniu;

2) weksel in blanco na zł. 3.000.— akcept Franciszek Zaworko, Smolice, żyranci: Leokadja Zaworko i Konstanty Kledzik, Dziembowo;

3) weksel na zł 100.— pł. 18 lipca 1932 r., akcept J. Ligocki, Poznań, ul. Prusa 2, żyranci St. Tokłowicz, Poznań, Dąbrowskiego 36, Chrzanowski, Gałka, Wiepofana i O. Lenc, Poznań,

oraz wszystkie weksle, tak akcepty nasze, jak również inne przez nas żyrowane, a płatne do dnia 6 lipca 1932 r. i przez nas wykupione.

Za wszystkie wyżej wymienione weksle nie przyjmujemy żadnej odpowiedzialności.

E. Rzepczyński, Sp. z o. o. Poznań, Przemysłowa 22, tel. 7229.
dw 619

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Zakład fryzjerski
dobrze zaprowadzony 27 Grudnia 17, 3.000; powód konieczność wyjazdu. zdw 78 087

„Antyki“
meble używane sprzedaje, kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 3130-55,463

Parasole
ogrodowe, balkonowe, deszczowe i słoneczne poleca Wytwórnia Parasoli, Wielka 27/29. dw 585

Pewna egzystencja
skład wyrobów tytoniowych 15 lat w jednych rękach dobrze prosperujący w Poznaniu centrum, oddam posiadaczom koncesji. Oferty Kurjer Pozn. zdw 74 794

Meble
całkowita wysprzedaż za bezcen. Magazyn mebli. Woźna 12. zdw 77 541

Filja piekarska
połączona z cukiernią, nowozaprowadzona za zgodą gospodarza natychmiast korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 78 215

Puszczykowo
parcelki sprzedam 20 minut od dworca. Puszczykowo, Stefan Nowacki. zdw 78 217

Zamienię
willę nowowybudowaną, centrum bez podatku 7.500 dochodu na gospodarstwo, fabryczkę przy Poznaniu lub sprzedam 40.000, wpłaty. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 062

Skład rzeźnicki
położony w bezkonkurencyjnym punkcie miasta Gdyni, bardzo dobrze zaprowadzony nowoczesne urządzenie i maszyny samochód sprzedam przy wpłacie 8—10.000 zł. Oferty pod „Okazja“ Ekspozytura Kurjera Poznańskiego w Gdyni. nw 4 315

Parcele
położone przy ul. Chociszewskiego różnych wielkości sprzedaje od 6.50 do 9 zł za metr kw. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 272

To jest tanio mówią wszyscy co kupują wprost
w Hurtowni Porcelany Wronieckа 24, podwórze — Najlepsze słoje — Najlepsza porcelana — Najlepsza alpaka — Tanie prezenty. zdw 78 270

Złote
dolary sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 179

Gabinet męski
bardzo dobrym stanie wyjątkowa cena. Spokojna 29, m. 10. zdw 77 537

Rowery
„Łucznik“ i innych marek od zł 200 gotówka ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9. dw 534

5 złotych
wpłacając tygodniowo kupisz parcelę. „De-Ka-Ha“. Aleje Marcinkowskego 13. zdw 77 796

Parcele
najkorzystniej kupisz. Kredyt. Budowa. „De-Ka-Ha“. Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 77 795

Klubowe
2 fotele dobre wykonanie okazyjnie. Szewska 6, restauracja. zdw 77 729

Meble
tanio wprost z składnicy poleca K. Bakoś ul. Wenecjańska 1 — Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 71 094

Restauracja - kawiarnia
dobrze prosperująca, duży ogród, centrum miasta kuracyjnego, pełna koncesja od zaraz na sprzedaż Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 77 181

Domek
piętrowy, ogrodem, procentujący się, hipoteką amortyzacyjną (Górczyn) Oferty Kurjer Poznański zdw 78 266

Skład
narożn. w śródmieściu Poznania sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 78 172

Dom
składem kolonjalnym, ogrodem, placem budowlanym z powodu choroby właściciela na sprzedaż. Ignacy Narożny, Szamotuły, ul. Ostrorógska 3. zdw 78 168

Akwarjum
i rybki sprzedam. Chwaliszewo 74 m. 8. zdw 78 163

Skład
bławatów, konfekcji i tow. krótkich, 5 pokoi przy składzie w rynku, miasto powiatowe bardzo ruchliwe, bez długu, towaru za ca 25.000 sprzedam spiesznie z powodu stosunków rodzinnych za 8.000 Oferty Kurjer Poznański zdw 78 107

Skład rzeźnicki
z mieszkaniem korzystnie oddam, bez konkurencji. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 114

Tanio! Tanio! jest dziś hasłem dnia
Jeżeli chcesz naprawdę tanio kupić na letnie ubranie męskie lub na kostjum damski. Również przewiewne „Freses“ do tychże celów to spiesz do firmy Karol Jankowski i Syn, fabryka sukna Bielsko, oddział w Poznaniu, Plac Wolności 2, I. ptr. zdpw 77 690

Dom
2 rodziny ze składem zaraz za gotówkę na sprzedaż. Adres: Emil Klose, Karczów, pow. Wolsztyn. nw 4364

Cukiernię - kawiarnię
piec cukierniczy z nowemi meblami, przyległem mieszkaniem przy pryncypalnej ulicy Poznania zaraz sprzedam. Wskaże właściciel domu Marszałka Focha 32. dw 621

Pewna egzystencja
skład wyrobów tytoniowych, dobrze zaprowadzony z mieszkaniem w mieście pow. sprzedam lub wydzierżawię. Zgłoszenia „Par“ Al. Marcinkowskiego 11, pod 28,25. Pw 3296-2825

Parcele
ogrodnicze, jednomorgowe pod Poznaniem przy wpłacie 10% na czteroletnie spłaty sprzedaje Biuro Majętności Swadzim, Poznań, ul. Gwarna 9, I. dw 623

Rzeźnictwo
pełnym biegu Poznaniu, urządzeniem, mieszkaniem, objęcie 4 000 w tem półroczna dzierżawa — spiesznie wydzierżawi Wierzchowski, Wały Król. Jadwigi 2. zdw 77 788

Walizy kolorowe
od 90 groszy. W. Czysz. Szkolna 11. — naprzeciw Szpitala. Pw 3106-22.180

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobę, różne inne przedmioty. Pw 3112/14-55.277

Części rowerowe
po cenach niebywałych Kastor, Poznań św. Marcin 55. dw 3 927

Dom z rzeźnictwem
dwupiętrowy urządzeniem zapad elektryczny małem mieście, cena 18.000, wpłaty 12.000. Piotrowski, Poznań, Szamarzewskiego 1. zdw 78 175

Lodówkę
tanio sprzedam. Wandel, Ostrówek 15 zdw 78 154

Jadalnia stylowa
pięknie rzeźbiona bardzo tanio! Stolarnia, Bukowska 9. zdw 78 259

Folwark
400-morgowy przy Poznaniu, bonitacja 4 mk., budynki murowane, inwentarze kompletne, pełne żniwo, cena 120.000, wpłaty połowe. Wyrzykowski, Grobla 9, telefon 19—58. rw 2179

Zakład dentystyczny
w powiatowem mieście z kasą chorych do sprzedania lub wydzierżawienia od 1 sierpnia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 78 251

Lokomobilę
50 km. stacyjną, z przegrzewaczem 12 atm. sprzedam tanio. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 253

Anodę
„Philipsa“ prąd stały tanio. Woźna 19 Antykwarjat. zdw 78 235

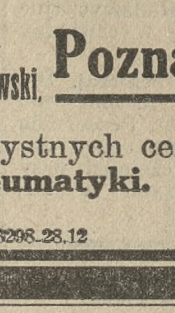

Dywany Chodniki Kilimy
najtaniej w firmie Dywany Żywieckie Bracia Góreccy, Poznań Stary Rynek 44 I. piętro wejście z ulicy Woźnej. Pw 3125/6-26.35

Samochód Oldsmobile
ładne 5 osob. limuzyna, jak nowa bardzo korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 195

Jadalka
nowa, styl Chippendala okazyjnie niżej ceny fabrycznej. Mickiewicza 5, m. 3. jw 1076

Samochód
nowoczesny dorożka, zegarem, koncesją do sprzedania. Bittner, garaże, biuro Dąbrowskiego 79. zdw 78 238

Rower
tanio sprzedam. Mroczkowski, Żydowska 1. rw 2 182

Dom
dwupiętrowy, nowobudowany Poznaniu, cena 25.000, wpłaty 10.000 złotych, dochód 3 000 rocznie. Bloch, Poznań, Długa 5. zdw 78 100

Łóżka
hotelowe, nocne stoliki, stoły. Dąbrowskiego 79 biuro, 3—6. rw 2 177

Majątek dochodowy
około 10 włók pomiędzy Mławą a Działdowem, bez długów sprzedam lub zamienię na domy. — Pierwszorzędny warsztat pracy, dochodowy bogato zagospodarowany Główny dochód: mleko — (parowa mleczarnia na miejscu) i hodowla bekoniaków. Piękny dwór budynki murowane, własny telefon. Oferty: „Majątek dochodowy“ Towarzystwo Reklamy Międzynarodowej Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124. Ty 196

Motocykl Douglas
w dobrym stanie, jak nowy, okazyjnie na sprzedaż. Centrala Magnetów, Składowa 12. zdw 77 965

Dom
piętrowy, nowy duży skład, miasto gimnazjalne sprzedam lub zamienię na gospodarstwo, wartość 30 000. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 684

Fabrykę
wód mineralnych, dobrze zaprowadzoną zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 990

Półtonnówka
Ford na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 985

Składy
tanio Drogowskaz, Kramarska 24. rw 2 188

Sprzedam
sypialnię nowoczesną i pościel. Wrocławska 19, m. 5. zdw 77 935

85
buraczanych, budynki murowane dom sześciopokojowy, inwentarze 14.000, wpłaty 6.000. Centrala. Żydowska 1, wejście Kramarska. rw 2183-4

Tanio
wanne, lodówkę, piec przenośny, kraty do okna wystawowego. — Marsz. Focha 25 pralnia. zdw 77 943

Sprzedam
na Sołaczu piętrową willę z ogrodem za gotówkę 55 tysięcy. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 964

Foksterjer
rasowy. Wodzak, Łazienna 2 a. zdw 78 021

Pianino
„Ecke“ jak nowe, korzystnie sprzedam, Szamarzewskiego 56, mieszkanie 35. zdw 78 031

P. P. m. Ślusarze
Żelazo, Blachy, Okucia budowlane, Zamki bezpieczne najkorzystniej „Przewodnik“. Św. Marcin 30. Pw 3128/29-27.3/4

Sypialnie
sprzedaje najtaniej Stolarnia, Rybaki 15. nw 4147/8

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wiewiór — Poznań św. Marcin 34 Specjalny skład okuć, telefon 34-31. dw 542-3

Sprzedam
2 szafy, szyfonierkę, i stół mahoń Górna Wilda 75, m. 9. zdw 78 180

Używane
meble, garderobę, obuwie, instrumenty muzyczne, sportowe, tanio. Skład Komisowy Staszica 14. zdw 78 183-4

Singera
maszynę, magiel domowy, radjo sprzedam. Szamarzewskiego 19, m. 4. zdw 78 256

Maszynę
do szycia nową, Kanapę klubową okazyjnie sprzedam. Obejrzeć rano 8—2. Strzelecka 33, parter. zdw 78 239

Radjo
czterolampowe, wbudowanym głośnikiem, cena 200. Długa 13, m. 7 zdw 78 197

Dwa wystawowe
w ślicznym składzie przy Starym Rynku odpowiedni na każdą branżę tanio sprzedam. Nowak, Kramarska 15. zdw 78 095

Gospodarstwa
72 morgi 14 000, 64 morgi 9 000, reszta amortyzacja sprzeda Ratajczak, plac Sapieżyński 4. zdw 78 147

Sprzedam
dom. Kobylnica 33. zdw 78 066

Skład papieru
dobrze zaprowadzony korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 78 039

Zakład fryzjerski
sprzedam. Bandurska, Dąbrowskiego 5. zdw 78 156

Gościniec
duże zabudowania, 10 tysięcy. Of. Kurjer Poznański zdw 78 152

Wózek dziecięcy
w dobrym stanie sprzedam. Wronieckа 13, II, m. 4. zdw 78 89

Sprzedam
drogerję śródmieściu szybko decydującemu. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 941

Pianino
okazyjnie, Wielkie Garbary 53, mieszkanie 39. zdw 78 101

Dorożkę
samochodową z koncesją w rozbitym stanie tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański jw 1 068

Rower
nowy tanio. Słowackiego 48 mieszkanie 6. jw 1 070

Prostownik
prąd stały sprzedam lub zamienię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 224

5 KUPNA

Lodówkę - szafę
kupi Mleczarnia Spółdzielcza — Trzemeszno. zdw 77 677

Willę
lub dom za gotówkę w Poznaniu lub przedmieście z większym ogrodem kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 843

Dom
lub willę w Poznaniu przy wpłacie 50—70 tys. kupię 6—8 lokatorów. Oferty Kurjer Poznański dp 603

Poszukuję
celem kupna lub dzierżawy 5—10 mórg ziemi w powiatowem mieście, nadający się na ogrodnictwo Oferty Kurjer Poznański zdw 78 169

Kupię
majętność około 1 500 mórg gorzelnia bonitacji najmniej 3 mk., blisko kolei w Poznańskiem — wprost od właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 993

Rower
półwyścigowy lub wyścigowy tanio kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 945

Rower
kupię. Cena i opis Kurjer Poznański zdw 77 948

Kupię
parcelę na dogodnych warunkach spłaty. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 037

Skład
spożywczy z mieszkaniem kupię, wpłaty 1000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 097

Kupię
dom, parcele lub mniejsze gospodarstwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 092

Restauracji
dzierżawy lub kupna poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 78 077

Kupię
małą parcelę w Górczynie. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 051

Szukam
prosperującej restauracji centrum miasta. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 208

Prostownik
radjowy prąd zmienny kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 221

Statyw
autoknips, przybory fotograficzne kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 931

Kolonjalkę
przyległem mieszkaniem kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 78 192

Samochód
ciężarowy lub osobowy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 78193

Kwit
Lombardu na nowoczesne radjo wykupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 155

Lodówkę
kupię w dobrym stanie. Zgłoszenia Dąbrowskiego 28 tel. 7478. zdw 78 157

Willkę
mniejszą ogródek kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 265

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 255

Restaurację kawiarnię
w centrum kupię lub próżne ubikacje. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 244

Parcelę
gotówką kupię. Oferty Kurjer Poznański jw 1 077

6 KAMIENICE

Kamienicę
komfortową, masywną, dochód ustawowy 20000, cena 145000, wpłaty 70 000, „Krakus", — Poznań, Pocztowa 30. zdw 77 039

Cukiernię
centrum Poznania, — koncesją sprzedam 18 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 982

Kamienicę
trzypiętrową komfortem, ul. Ratajczaka, dochód 17 000, 130 000, wpłaty 80 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 027

Kamienica
w Poznaniu piękna, narożna, hipoteka amort. 90.000. Wpłata 70 do 80.000 Oferty Kurjer Poznański zdw 78 150

Kamienica
w Poznaniu 6 balkonów, ogródek i wolny budynek fabryczny. — Wpłata 60—70 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 151

Dom
dochód 1800 rocznie cena 9 000. Wedzikowski, Piekary 11. zdw 78 279

Dom
willa dwumieszkoniowa. 23 000, wpłaty 11 000, resztą amortyzacja. Kossmann, Fredry 6. zdw 78 231

Kupię
kamienicę nowoczesną z amortyzacją przy wpłacie 35—40 000, wprost od właściciela. Szczegółowe oferty skierować do Kurjera Poznańskiego rw 2 175

Willa
nowa 4 mieszkaniowa, komfortowa dochód 7 400 sprzedam wpłacie 40 000. Okolica Djakonisek. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 225

Kamienica
centrum dochód 15 500, sprzedam 135 000. Czarnecki, Marcina 62, II. zdw 78 226

7 PIENIĄDZ

6—8 000
pożyczki na pół roku I. hipoteka większy skład z domem bez długu procent zgóry według umowy. — Oferty Kurjer Poznański zdw 76 309

20 do 30 000 zł
na I. hipotekę młyna wartości 350.000 zł poszukuje za dobrem pewnem oprocentowaniem, ewtl. przyjmę wspólnika. Kapitał potrzebny tylko do obrotu. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 252

Najwyższy
procent płace za pożyczkę na 8000 zł. na I hipotekę na mój grunt fabryczny. Oferty Kurjer Poznański Tw 201

Wspólniczki
do dobrze prosperującego interesu samotny, gotówką 2.000—3,000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 202

5 000
poszukuje na I. hipotekę nowej willi w Puszczykowie. Spieszne oferty Kurjer Poznański zdw 78 230

8 DO WYNAJĘCIA

Trzypokojowe
mieszkanie od zaraz czynsz miesięczny, żądana gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska Palacza 70. zdw 77 693

Dwupokojowe
kuchnia miesięczna dzierżawa — Dębiec Południowa 65. zdw 77 252

2 pokoje
na wysokim parterze przy ulicy Strzeleckiej 33, narożnik ul. Półwiejskiej nadające się na biura, wzgl. ubikacje handlowe, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: K. Loga, ul. Słowackiego 18, telefon 66-89. Pw 3115.23.62

2
pokoje 75.— miesięcznie za kaucję lub zgóry. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 78 001

Mieszkanie
3 pokoje komfort, kupno gabinetu względnie pożyczka. Adres Kurjer Poznański zdw 78 002

Mosina
dwa pokoje z kuchnią. Ogrodowa 17. Telefon Poznań 31-13. zdw 77 957

Nowoczesne
mieszkanie 3 pokojowe, kuchnia, łazienka, gaz elektryczność, najlepsza część Sołacza, 130 płatne zgóry 2 lata. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 963

Mieszkanie
2 pokojowe, parter, zaraz wynajmę. Gospodarz Strzelecka 28 b I. piętro. zdw 78 033

Pokój
duży, słoneczny, kuchnia, przedpokój, rok zgóry, do wynajęcia. Konińska 20. zdw 78 058

3 pokojowe
mieszkanie z meblami za zgodą gospodarza oddam zaraz. Małe Garbary 7, mieszkanie 8. zdw 78 137

Pokój
z kuchnią do dyspozycji służąca dwom osobom lub małżeństwu zaraz. Przecznica 1, Skibińska. zdw 78 056

Mieszkanie
pokój kuchnia wolne. Wały Królowej Jadwigi 2a. Hamrel. zdw 78 199

Dwa
pokoje kuchnia wskaże Fraczyk, Umińskiego 10, m. 16. zdw 78 210

Dwa
pokoje kuchnia za czynszem półrocznym poszukuje stały i pewny lokator wprost od gospodarza. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 071

Trzypokojowe
kuchnia elektryczność, zaraz, zwrot kosztów. Adres Kurjer Poznański zdw 78 049

2
pokoje i kuchnie zaraz wynajmie gospodarz. Główna, Smolna 12b. zdw 78 122

„Rex"
Stary Rynek 45, wskaże trzypokojowe, dwupokojowe. zdw 78 178

Trzypokojowe
mieszkanie, komfort, Pogodna 15, przy Palacza. zdw 78 263

2
pokoje, kuchnia, łazienka, słoneczne I. piętro oddam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 78 236

9 SZUKA MIESZK.

Szukam
2 pokoi z kuchnią w centrum wprost od gospodarza czynsz zgóry. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 78 008

Portjerstwa
najchętniej lepszym domu poszukuje ślusarz-mechanik, znający wszelkie reparacje, posiada dyplom szoferski. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 78 009

Pokoju
lub pokoju z kuchnią poszukują dwie uczciwe kobiety wprost od gospodarza posada stała, najchętniej prawy brzeg Warty, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 010

2 pokojowego
z kuchnią, sześciopokojowego. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 969

Mieszkania
trzypokojowego z kuchnią, łazienką poszukuje urzędnik państwowy. Zgłoszenia z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 77 971

Szukam
mieszkania 5—7 pokojowego. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 972

Urzędnik skarbowy
poszukuje 3—4 pokoi wygodami okolicy Łazarza, Jeżyc lub Wildy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 940

Mieszkania
2—3 pokojowego poszukuje centrum samotna osoba, dobry płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 016

Emerytka
samotna, poszukuje pokoju z kuchnią wprost od gospodarza płaci zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 088

2 lub 3
pok. mieszkanie z wygodami od zaraz poszukuję; czynsz naprzód. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 083

2 — 3
pokoje dzierżawa zgóry poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 042

2
lub 3-pokojowego mieszkania poszukuje młode małżeństwo. — Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 214

Dwupokojowego
mieszkania poszukuje wdowa po urzędniku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 078

2 pokoje
z kuchnią i przynależytościami wprost od gospodarza za dzierżawą zgóry poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 053

3 — 5
pokoi poszukują bezdzietni młodożeńcy możliwie w centrum nie wyżej II piętra. Dzierżawa punktualnie, ewtl. rok zgóry. Zgłoszenia właścicieli domów z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 78 285

6 pokojowego
w centrum lub w pobliżu, I lub II piętro, wprost od gospodarza poszukuje od 1 września urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 173

Szukam
od zaraz pokoju i kuchni lub dużego pokoju za 25 zł. miesięcznie; płacę punktualnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 117

Pokoju
z kuchnią lub bez i stajni poszukuje możliwie od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 232

Mieszkania
3—5 pokojowego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 227

Mieszkania
4 pokojowego komfortowego centrum, pewny płatnik poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 228

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana
2 pokoje wygodami na 3, członkiem Spółki Urzędn. Państw. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 057

Mieszkanie
3 pokojowe słoneczne, komfort, na Jeżycach zamienię na 2 pok., słoneczne, frontowe z wygodami. Oferty Kurjer Pozn zdw 76 008

Kamienicę - willę
nową, 12 tysięcy dochodu zamienię na jednomieszkaniową z dopłatą. Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 459

Zmiana
większego mniejsze poszukuje wprost od gospodarza 3 pokoje przynależytościami, czynsz roczny, referencji udzieli gospodarz. Zgłoszenia Ratajczaka 31, m. 6. zdw 78 070

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany, czysty, z używaniem telefonu zaraz wolny. Długa 4, m. 10 zdw 76 567

Pokój
wspólne mieszkanie pani odnajmę. Matuszek Działyńskich 11, parter. zdw 77 719

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 76 036

Umeblowane
2 pokoje z niekrępującem wejściem, bardzo tanio od zaraz do wynajęcia. Adres Kurjer Pozn. zdw 77 702

Pokój
frontowy i niekrępujący wynajmę. Matuszek, Działyńskich 11, parter. zdw 77 720

Dwóch
panów, utrzymaniem á 90 zł. — Nowa 6 mieszkanie 7. zdw 77 918

Gimnazjastów
przyjmę na pensję, zaręczając dozór i opiekę. Kolska, Zielona 2 II. zdw 76 832

Niekrępujący
słoneczny z wygodami, Śniadeckich 30, m. 6. zdw 77 594

Małżeństwu
Wierzbowa 1, mieszkanie 29, w podwórzu. zdw 77 996

Pokój
Strzałowa 6, mieszk. 2. zdw 77 998

Panu
wspólny. Wielka 18, mieszk. 14. zdw 78 007

Dwa
umeblowane, kuchnia, biuro, Matejki 45, mieszkanie 4. zdw 77 968

Pokój
niekrępujący śródmieściu dla panienki. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 980

Pokój
niekrępujący, Romana Szymańskiego 9, mieszkanie 6. zdw 77 926

Balkonowy
fortepianem, utrzymaniem, bez. Dąbrowskiego 23, mieszkanie 7. zdw 77 947

Pokoje
niekrępujące wynajmie panom, małżeństwu, używaniem kuchni lub 2 panie. Wrocławska 19, mieszkanie 5. zdw 77 934

Pokoje
używanie kuchni, Żupańskiego 18, mieszkanie 8. zdw 77 951

Z utrzymaniem
(lub bez) ładny pokój tanio dla pana lub pani. Szamarzewskiego 32, mieszkanie 16. zdw 77 955

Letnisko
2 pokoje kuchnia lub na stałe. Mosina, Ogrodowa 17. zdw 77 956

Frontowy
Wały Król. Jadwigi 7 a, parter. zdw 77 958

Niekrępujący
elektryczność. Szwajcarska 20 mieszkanie 4. zdw 78029

Klatki
schodowej inteligentowi. Wielkie Garbary 29, mieszkanie 8. zdw 78 034

Elegancki
niekrępujący elektryczność, łazienka zaraz Stroma 7, mieszkanie 7. zdw 78 035

Niekrępujący
małżeństwu. Strzelecka 19, m. 10. zdw 78 096

Pokoik
25 zł. i jeden dwuosobowy. Łąkowa 21. II. zdw 78 093

Marcina
ładny zaraz. 13, m. 9. zdw 78 091

Dwuosobowy
zaraz. Ogrodowa 11, m. 10. zdw 78 084

Elegancki
niekrępujący, inteligentnemu, Woźna 14b, mieszkanie 15. zdw 78074

Pokój
Czesława 16a, II. lewo. zdw 78 076

Pokój
frontowy, słoneczny, elektryczność wysoki parter blisko Jasnej Dąbrowskiego 25a, m. 4. zdw 78 140

Skromny
pokoik. Skarbowa 17, m. 4. zdw 78 141

Zupełnie
niekrępujący, 2, 1. Sapieżyński 8, m. 5. zdw 78 142

Klatki
elegancki. Prusa 17, mieszk. 3. zdw 78 149

Pokój
duży, dobrze umeblowany, centralne ogrzewanie, elektryczność, łazienka gazowa śródmieście 1. piętro. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 128

Niekrępujący
wszelkie wygody. Wyspiańskiego 19, mieszkanie 4. zdw 78 130

Próżny
pokój do wynajęcia. Górna Wilda 107, mieszk. 3. zdw 78 131

Pokój
Plac Nowomiejski 9, mieszk. 6. zdw 78 143-4

Pokój
solidnym, drugi biurowy klatki, Świętokrzyski 3, mieszkanie 12. zdw 78 046

Pokój
15, 7. św. Marcin 66/67, m. 17. zdw 78 045

Pokój
dobrze umeblowany do wynajęcia. Ratajczaka 27, II. zdw 78 044

Elegancki
gabinet niekrępujący, wodny. — Różana 4 m. 6. zdw 78 038

Inteligentnych
panów z całem utrzymaniem dwa pokoje zaraz. Wierzbięcice 18, II. mieszkanie 6. zdw 78 222

Dwa
pokoje frontowe, dobrze umebl. razem lub osobno do wynajęcia. Półwiejska 1, mieszk. 12. zdw 78 223

Pokój
Piekary 5, m. 8. zdw 78 079

Frontowy
czysty z wygodami od 15. Wrocławska 3a, mieszk. 10. zdw 78 080

Pokój
Wielkie Garbary 5, mieszk. 9. zdw 78 081

Pokój
umeblowany, używaniem kuchni Śniadeckich 11, m. 11, także dla małżeństwa. zdw 78 068

Tanio
wspólny panom, front osobne wejście. Kozia 18, III. zdw 78 069

Klatki
schodowej pokój dla solidnego pana. Prusa 2, mieszk. 7. jw 1 073

Pokój
elegancki. Ratajczaka 11 a, VII. wejście, I. mieszk. 103. jw 1 069

Pokój
1—2 osobowy zaraz. Słowackiego 48, mieszkanie 6. jw 1 071

Centrum
niekrępujący, balkonowy telefonem lub bez zaraz. Plac Nowomiejski 1 mieszk. 2. zdw 78 103

Pokój
umeblowany zaraz. Prusa 2 mieszkanie 7. jw 1 072

Komfortowy
niekrępujący, centrum, telefon zaraz 27 Grudnia 10, mieszk. 2. zdw 78 104

Balkonowy
i pokoik. Słowackiego 39 mieszkanie 9. jw 1 066

Pokój
Seweryna Mielżyńskiego 22/26, 4, wchód. zdw 78 132

Pokój
Plac Nowomiejski 10 b, mieszk. 5. zdw 78 133

Pokój
dwa. Cieszkowskiego 8, mieszkanie 9. zdw 78 245

Panienka
na wspólny pokój. Lissowska, Św. Wojciech 21. zdw 78 241

Śródmieście
inteligentnej osobie utrzymaniem bez. Wały Kościuszki 7, mieszkanie 5. zdw 78 242

Duży
balkonowy oraz mniejszy używaniem kuchni. Pocztowa 21, I., mieszkanie 4. zdw 78 243

Jednoosobowy
Młyńska 12 a, parter, prosto. zdw 78 176

Pokój
jednoosobowy, frontowy, elektryczność, łazienka, centrum. Wały Kościuszki 5, m. 4. zdw 78 123

Małżeństwu
Umińskiego 7, mieszk. 19. zdw 78 118

Frontowy
klatki schodowej. Kopernika 10a, II. zdw 78 112

Pokój
niekrępujący, elektryczność. — Szewska 9, m. 10. zdw 78 067

Pokój
dla 2—3 osób małżeństwu. Marcina 5, m. 10. zdw 78 065

Pokój
1—2 osobowy. Grochowe Łąki 3, mieszk. 4. zdw 78 064

Centrum
dobrze umeblowany dwu- jednoosobowy. Szkolna 11, m. 8. zdw 78 063

Pokój
pokoik. Woźna 9, m. 5. zdw 78 060

Pokój
umeblowany, słoneczny do wynajęcia Jasna 6/7, mieszk. 8. zdw 78 055

Pokój
umeblowany, światło elektryczne, łazienka, telefon, panu wynajmę. Piekary 5, parter, prawo. dw 620

Umeblowany
duży i mały pokój małżeństwu, jednej. Wrocławska 13, Werwiński. zdw 78 054

Pokój
umebl. wynajmę. Woźna 14, mieszkanie 4. zdw 78 052

Jedno-
dwuosobowy używanie kuchni. — Dom Rzemieślniczy, m. 8. zdw 78 050

Słoneczny
z klatki schodowej Wały Jana III, 11, m. 4. zdw 78 048

Pokój
umeblowany. Skarbowa 20, mieszkanie 9. zdw 78 047

Pokój
jedna, dwie pań panów utrzymaniem — bez. Wały Zygmunta Augusta 10, parter, mieszkanie 17. zdw 78 268

Pokój
elegancki 1—2 panom do wynajęcia. Kantaka 5, m. 4, front. zdw 78 267

Grobla
19, m. 8. Klatki. zdw 78 181

Pokoik
mały, niekrępujący, wolny Dolina 3, m. 7. zdw 78 186

Gabinet i sypialnia
telefon. Zwierzyniecka 1, m. 4. zdw 78 171

Frontowy
niekrępujący Wolnica 3, m. 10. zdw 78 170

Niekrępujący
korzystnie utrzymaniem bez inteligentnemu. Ratajczaka 9, m. 8. zdw 78 108

Pokój
Nowa 6, m. 5. zdw 78 109

Wspólny
małżeństwu 20 zł Zielona 3, m. 12 zdw 78 116

Pokój
św. Marcin 18, m. 3. zdw 78 153

Pokoik
Woźna 14b, m. 18. rw 2180

Pokój
2 osobowy, elektryczność słoneczny, wynajmę zaraz. Wielkie Garbary 36, mieszkanie 22. zdw 78 237

Dwom
osobom. Stary Rynek 71/72, mieszkanie 9. rw 2 190

Elegancki
1—2 osoby. Skryta 14, mieszkanie 8 (przy Matejki). zdw 78 229

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego obszernego, lub częściowo umeblowanego używaniem kuchni możliwie mieście, poszukuje Oferty podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 78 120

Pokój
niekrępujący, oferty, cena Kurjer Poznański zdw 77 749

Pokoju
próżnego małżeństwo, używanie kuchni lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 003

Pokoju
umeblowanego używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 004

Absolutnie
niekrępującego pokoju klatki schodowej, łazienka, cena. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 970

Pokoju
parterowego lub I., zegarmistrz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 954

Urzędnik
poszukuje pokoju od 1 sierpnia, Łazarz. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 77 983

Skromnego
niedrogiego pokoju Łazarz lub Jeżyce. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 028

Pokoju
klatki schodowej poszukuje inteligenty, solidny pan. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 78 041

Małżeństwo
bezdzietni poszukują pokoiku za posługę. Oferty Kurjer Poznański rw 2178

13 LOKALE

Lokalu
poszukuję na stolarnię lub składnicę trumien. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 984

Skład
40 mtr. długi, dwa duże okna wystawowe, jasny, tuż przy Starym Rynku, z całkowitem urządzeniem od 1 września br. tanio do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 937

Ubikacji
5 pokoi z przynależytościami na biura handlowe przy Alejach Marcinkowskiego 18, I piętro, natychmiast do wynajęcia bez odstępnego wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 944

Lokalu
do uruchomienia restauracji w centrum poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 196

Lokalu
mniejszego na cichą pracownię centrum poszukujemy. Oferty ceną Kurjer Poznański zdw 78 161

Obszerne lokale
ogólnej powierzchni ca. 600 mtr. położone w centrum miasta, nadające się na przemysł, hurtownie itp. stanowiące samodzielny budynek, trzy sale, 6 pokoi wiele ubikacyj bocznych, z możliwością odgrodzenia podwórza wydzierżawi zaraz korzystnie właściciel domu. Zgłoszenia do „Par", pod nr. 28,29. Pw 3 305-28,29

14 DZIERŻAWY

Młyn
motorowy, 120 ctr. przemiału w dużej wsi bez konkurencji zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 4362

Młyn
parowy 250 ctn. dobrze urządzony, tanio wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 260

Skład rzeźnicki
dobrze zaprowadzony, kompletnem urządzeniem, wydzierżawię ewentl. filję. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 78 234

15 LETNISKA I UZDROWISKA

W górskiej
lesistej okolicy, znajdzie każdy idealny odpoczynek doskonały wikt, miłe towarzystwo, tennis, radjo, kąpiel, wycieczki końmi itd. 5 zł. dziennie. — Wyłącznie dla chrześcijan. — Dwór Strwiążyk-Ustrzyki (Małopolska). zdw 77 091

Letnisko
Murowana Goślina folw. probostwo, 20 km od Poznania uroczo położone, las, woda, dobra kuchnia dziennie 4 zł. zdw 77 694

Iwonicz Zdrój
We willach Lutnia, Zacisze, Zalesie, czterotygodniowy pobyt, mieszkanie, światło i usługa, pierwszorzędne utrzymanie pod dozorem Dyrekcji, cztery razy dziennie, taksa kuracyjna, ordynacja lekarska przy wolnym wyborze lekarzy, ordynujących w Zakładzie, kąpiele mineralne słono-jodowe, przyjazd i odjazd autobusem zakładowym do stacji Iwonicz za ryczałtową opłatą od pierwszej osoby zł 328,— od każdej dalszej po zł 226,— Zgłoszenia w Dyrekcji Zakładu Zdrojowego w Iwoniczu. dw 610

Żegiestów - Zdrój
Pensjonat
„Warszawianka"
Centrum zakładu. Nowoczesny komfort Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Ceny umiarkowane. dw 3 953

Zakopane - „Januszek"
Chałubińskiego, pensjonat adwokatowej Rychlickiej. Kuchnia obfita na maśle. Piękny, ogrodzony park świerkowy. Ceny niskie. dw 538

Jastrzębia Góra
nad Bałtykiem, pierwszorzędny pensjonat „Pilice" Jagodzkiej poleca pokoje ceny niskie dojazd Wieś Halerowo. Informacje poczta Jastrzębia Góra. rw 3 006

Od
zaraz do września 2 pokoje, kuchnia ogród, las — 50 zł. Zgłoszenia P. Filek, Mosina. zdw 77 966

Siostry
Służebniczki Marji w Lubaszu p. Czarnków przyjmują na letnisko po niskich cenach, w pobliżu las i woda. zdw 77 987

2
pokoje duże, zdrowe, kuchnia, na letnisko oddam zaraz. Warunki dogodne. Adres Kuźnica Zbąska, pow. wolsztyński, Fr. Kędzierski. zdw 77 992

Krynica
uroczo położony pierwszorzędny penjonat „Reduta" (5 minut od Nowych Łazienek) pokoje słoneczne z balkonami — doskonała kuchnia, ceny kryzysowe. Otwarty cały rok. Do dyspozycji PP. Kuracjuszy własny powóz. dw 612

Letnisko
w Chodzieży w pięknie położonym ogrodzie z całodziennym utrzymaniem za 4 złote, ma jeszcze wolne miejsca na lipiec i sierpień. Zawodowy Związek Prac. Kupieckich, Sekretarjat General. Poznań. Podgórna 12 b. zdw 78 043

Puszczykowo
Pensjonat Riwiera Poznańska 18, pokoje na letnisko wolne. zdw 78 264

Zakopane Ustup pensjonat Halszka
pokoje słoneczne kuchnia wykwintna, taras, bibljoteka dziennikі, rzeka, las tuż, 6 zł dziennie. Taksę klimatyczną opłaca pensjonat. zdw 78 249

16 OSOBISTE

Za
długi mojej żony Heleny, z domu Wesołowskiej, zamieszkałej obecnie w Poznaniu, ul. Cybińska, nie odpowiadam. Józef Zygmunt Biskupski. zdw 78 194

75
manicure, farbowanie. Kramarska 27. I. rw 2 186

21 ZGUBY

Zgubiłem
portfel, książkę wojskową, wykaz osobisty na nazwisko Edmund Słomiński, Minikowo Marszałka Józefa Piłsudskiego 20, które unieważniam. zdw 77 974

Zgubiłem
portmonetkę, Bufet Leśny Puszczykowo-Poznań, zawierająca oprócz pieniędzy kluczyki do kuferków, dwie obrączki ślubne, pamiątkowe medaljoniki i dwie pięciozłotówki jubileuszowe. Uczciwego znalazcę upraszam o zwrot za wynagrodzeniem Janowski, Dąbrowskiego 25a. zdw 78 218

22 ROZMAITE

Kuracja
ziołowa. Karwowskiego 22, II., wprost za rynkiem Łazarskim. zdw 75 049

Ciężarówką
zwózka mebli Gdynia. Warunki Kurjer Poznański zdw 78 085

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Królowa Przedmieścia".
Środa, 13. 7. — „Prawda w winie".
Czwartek, 14. 7. — „Prawda w winie".
Piątek, 15. 7. — „Prawda w winie".

Teatr Nowy: Dziś — „Opiekuj się Amelją".
Środa, 13. 7. — „Opiekuj się Amelją".
Czwartek, 14. 7. — „Opiekuj się Amelją".
Piątek, 15. 7. — „Małżeński urlop", premjera.

Teatr Letni (Plac Nowomiejski 5, tel. 2908).
Dziś — teatr nieczynny.
Środa — teatr nieczynny.
Czwartek — „Teść szaleje".

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Upiór Paryża".
Aurora: Upiory Cyrku i Polowanie na ludzi.
Colosseum: I. Walka Tytanów. II. Bogini Pokus.
Corso: „Goniec Napoleona" oraz „Rozwiedźmy się".
Metropolis: Dziś — „24 godziny".
Muza: „Ci, którym kochać nie wolno".
Odeon: Nie odchodź odemnie.
Orzeł: „Niewidzialna ręka" i Tam, gdzie pieprz rośnie.
Renaissance: „Kłamiesz kobieto" i „Djabełek".
Roxy: Pat i Patachon.
Sfinks: „Romans Królowej Piękności".
Słońce: „Bohater z Zachodu".
Tęcza: „Dzikuska".
Wilsona: Kobiety nie do małżeństwa.

Eleganckie
suknie, kompleciki wykonuje tanio. Słowackiego 39, mieszkanie 9. jw 1 067

95 gr
koszula damska z klocka, koszula kolorowy madapolam z toledo od 1.90, koszula damska nocna od 2.90, pantalony trykotowe od 95 groszy, pantalony jedwabne od 1.90, halki jedwabne długie z koronką od 3.50, koszula trykotowa damska od 1.60, kombinacja trykotowa od 2.40. Bieliznę trykotową, elastyczną damską, męską i dziecięcą poleca dopóki zapas starczy po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny J. Schubert, Poznań ul. Wrocławska 3. Ceny niskie — towar trwały. Pw 3117-24.9

„Kompra"
aparaty do prania za 22 zł. Prosimy zażądać bezpłatnego próbnego pokazu. — „Kompra", św. Wojciecha 6. Pw 3 230-55.457

Siostry Streich teraz Gwarna 15 Robótki
rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 188

Plisowanie
mereżkę, okrętkę dziurki, dekatyzowanie obciąganie guzików, nadrabianie stóp, hafty monogramy najtaniej — „Haftoplis". Stary Rynek 10, wejście Kurzanoga. Filja Romana Szymańskiego (Plac Świętokrzyski). Pw 3 096-13.14

Kołdry
wykonuje stare przerabia. Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdw 78 201

Chłopczyka
dobrych rodziców oddam na wychowanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 258

23 OŻENKI

Panna
przystojna, inteligentna, lat 35, posiadająca 2 500 zł, kompletną wyprawę, pozna odpowiedniego pana od lat 36. Cel matrymonjalny. Wyczerpujące zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 078

Panna
lat 25, katoliczka, posiaad 6 000 zł posagu, wyjdzie zamąż, najchętniej za urzędnika. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 991

Panna
posiadającą dom, skład wartości 30 000 wyjdzie zamąż za bławatnika z gotówką od 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 024

Kawaler
ogrodnik, szuka panny z odpowiednim majątkiem celem ożenku. Oferty z fotografją Oredownik Wielkopolski zdw 78 283-4

Kulturalną
religijną pannę lat 25—30, właścicielkę rentownego przedsiębiorstwa poślubi zamożny kierownik. Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 331

Wdowa
po lekarzu, przystojna, z mieszkaniem, kilka tysięcy gotówki, pozna wyższego urzędnika lub oficera od lat 40. Cel matrymonjalny. Zgł. Kurjer Poznański zdw 78 274

Dobrą partję
w dobie obecnej zrobić można jedynie na Śląsku za pośrednictwem ustosunkowanego matrymonjalnego biura „Corona", Katowice, Jagiellońska 21, II. Informacje bezpłatnie. zdw 78 250

Męża
rzeźnika dobrego charakteru poszukuję dla córki panny 28-letn., właścicielki składu rzeźnickiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 233

24 NAUKA

Żeńskie Kursy Techniczne
(budowlane). Poznań Kraszewskiego 17, m. 15. Przygotowanie średnie (sześcioklasowe). Urzędnikom 75% zniżka. Pw 3133-55.469

Polskiego
łaciny udziela profesor gimnazjum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 020

Française
cherche place pendant vacances. Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 563

25 MUZYKA

Jazzbandzista
wolny. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 919

Pianistka
wolna. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 929

Violonczelistka Jazzbandzistka
ewentualnie Violonczelistka lub Obligacistka z Jazzbandem potrzebna od 15. VII. Szybkie zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 006

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Nauczycielka dom.
pozwolenie rządowe zakres 3-ch klas gimn., muzyka. Referencje z nadleśnictwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 77 682

Rutynowana
książkowa - bilansistka, biegła we wszelkich systemach i pracach biurowych, prawie handlowym i socjalnym, specjalistka w bankowości i rolnictwie przyjmie zaraz zajęcie okresowe lub stałe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdp 77 714

Mydlarz
specjalista w wszelkich wyrobach mydlarskich i proszkach szuka odpowiedniej posady. Oferty Kraków, Lubomirskiego 51, J. Bawolski. zdw 77 819

Szukam
prania lub posługi na 3 lub 4 dni w tygodniu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 77 838

Służący
kawaler we większych domach, dobre świadectwa i polecenia szuka posady od 1 sierpnia, lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 77 883

Książkowy - bilansista
z dłuższą prakyką samodzielnego rewizora u zaprzysiężonego rzeczoznawcy i rewizora ksiąg przyjmie dorywcze prowadzenie ksiąg handlowych stały nadzór nad buchalterją lub organizowanie buchalterji o każdej porze dnia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 933

Szofer
mechanik z kilkoletnią praktyką, dobremi świadectwami poszukuje posady, ewentl. za kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 330

Panienka
inteligentna i wymowna szuka posady do 1—2 dzieci od zaraz, najchętniej pozamiejscowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 995

Szofer
mechanik trzeźwy, sumienny z dobremi świadectwami poszukuje posady od zaraz, może złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 000

Kucharka
z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15. w domu lepszym, ewtl. do samotnej osoby. Zgłoszenia ul. Wronieckа 6/8, mieszk. 10. zdw 78 188

Osoba
zaufana w średnim wieku znająca dobrze kuchnie i prace domowe poszukuje posady od 15. 7. lub 1. 8. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 189

Polecam
posługaczkę za pokój. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 78 110

Krawcowa
dzielna szuka pracy w dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 778 111

Panienka
spokojna, uczciwa, poszukuje posady do dzieci lub też za pokojowa. Oferty R. Poste Restante, Swarzędz. zdw 78 119

Korespondentka
młoda, pilna i sumienna stenografująca bardzo dobrze po polsku i niemiecku, znająca książkowość podwójną poszukuje posady najchętniej w kancelarji adwokackiej. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 78 121

Piekarz - cukiernik
dobry fachowiec, dzielny piecowy. Specjalista ciast i pierników poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 124

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 177

Dziewczyna
zamiłowaniem do dzieci poszukuje posady od 15 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 158

Służąca
do wszelkiej pracy domowej z gotowaniem szuka posady od 15 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 159

Inteligentna
panienka szuka jakiejkolwiek posady lub towarzyszki. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 78 240

Dwie
dziewczyny uczciwe szukają posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 105

Służąca
dobrze polecona z 8-io letniem świadectwem wolna od 15. 7. — Oferty Kurjer Pozn. jw 1 074 lub telefon 74-00.

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem szuka pracy, najchętniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 102

Dziewczyna
poszukuje posady cośkolwiek gotowaniem od 15. 7. 32. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 136

Elew
gospodarczy poszukuje posady od zaraz lub 15. 7. 32 roku z ukończoną szkołą rolniczą i wysłużoną wojskowością. — Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zw 2 176

Służąca
z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 011

Posługaczka
poszukuje posługi na po południe. Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 986

Dziewczyna
uczciwa i pracowita dobrze polecona szuka stałej posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 988

Młodszy
robotnik szuka pracy, zna pracę rolną miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 936

Dziewczyna
z porządnej rodziny, uczciwa i pracowita szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 949

Rolnik - praktykant
Poznańczyk, 27 lat, z akademickiem wykształceniem, 4 lata praktyki, szczególnie wyspecjalizowany w hodowli zwierząt, poszukuje zaraz lub później odpowiedniej posady. Inż. Dr. agr. H. Fritz, Rabowice, poczta Swarzędz. zdw 77 950

Panienka
zna pracę domową, może zastąpić panią domu, również kocha dzieci, szuka posady. Mejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 959

Pomocnica
biurowa poszukuje pracy biurowej za skromnem wynagrodzeniem od 15. X. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 77 961

Ogrodnik
strzelec, żonaty, mała rodzina, dobry fachowiec, poszukuje posady zaraz lub 1. 10. 32. Przyjmie również posadę borowego strzelca. Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 962

Która
pani przyjmie sierotę za pomoc w pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 017

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej pensja 15.—. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 022

Panna
do dzieci lat 23, kilkoletnią praktyką chętnie ceruje, haftuje, poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 78 023

Samotna
lat średnich przyjmie posadę do dzieci, prac domowych, pomocy w interesie. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 032

Magistra
farmacji z małą praktyką poszukuje posady na skromnych warunkach już od 15. VII. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 78 036

Piekarz
który samodzielnie prowadzi pracownię poszukuje posady z dobremi świadectwami. Zgłoszenia Wichłaczowa, Poznań, Wenecjańska 7. zdw 78 015

Sierota
uczciwa poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 086

Starszy
trzeźwy, sumienny pracowity i bardzo akuratny szuka pracy także jako stróż nocny za wynagrodzeniem minimalnem Oferty Kurjer Poznański zdw 78 073

Praczka
młoda, uczciwa akuratna poszukuje prania i posługi. Graniczna 12, mieszkanie 9. zdw 77 979

Posługi
poszukuje raz lub dwa razy w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 129

Młynarz
dzielny w swym zawodzie, obeznany z motorem ssąco gazowym poszukuje posady od 15. 7. lub 1. 8. 32 roku, Kazimierz Nowak, Lubasz, powiat Czarków. zdw 77 629

Ekspedjentka
pracowała przy Expressie szuka posady kawiarnia, restauracja cukiernia. Wymaganie skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 78 216

Uczciwa
dziewczyna szuka posady lub posługi z dobrem gotowaniem do wszystkiego. Łask. oferty do Kurjera Pozn. zdw 78 220

Szofer
sumienny uczciwy, inteligentny, długoletnia praktyka chlubne świadectwa poszukuje posady. — Złoży 1.000 kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 859

1 000
kaucji złoże poszukuję posady magazyniera, ekspedytora, inkasenta lub podobnej. Pierwszorzędne świadectwa i referencje prawo prowadzenia samochodu. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 858

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 15.7. 1. 8. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 269

Poszukuję
posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 185

Dziewczyna
uczciwa, pracowita, dobrze polecona, kilkoletnie świadectwa szuka posady do wszystkiego od 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 106

Lokal,
obecnie skład obuwia, przy św. Marcinie, od 1. 8. 32. do wynajęcia. Reflektanci zechcą się zgłosić do 15 b. m. w kantorze św. Marcin 62, m. 14.
zw 15 241

28 WOLNE MIEJSCA

Aptekarski
pomocnik zaraz potrzebny. Zgłoszenia warunki przyjmuje Apteka, Nowe (Pomorze). zdw 77 879

Pielęgniarki
do noworodka, doświadczonej li tylko dobre świadectwa, wiek 30 do 35 na wieś, koniec września lub 1 października poszukuje. Zgłosz. Kurjer Poznański zdw 77 216

Służąca
uczciwa, pracowita, do wszelkiej pracy domowej, potrzebna od 15 bm. Zgłoszenia do apteki w Mosinie. dw 588

Apteka
w Mroczy pod Bydgoszczą poszukuje od 1. IX. 32 magistrę młodszą, władającą językiem niemieckim. Oferty tylko z podaniem warunków Kurjer Poznański dw 589

Krawcowa
zdolna, starsza do 38 uczciwa, sympatyczna, z wkładką 400.— poszukiwana. Zajęcie stałe. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdw 78 135

Podróżujący
(zastępca) nie niżej 30 lat, branży spożywczej, w Poznaniu, dobrze zaprowadzony, potrzebny od zaraz lub później. Wysoka prowizja, później pensja niewykluczona. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 77 989

Uczciwa
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem, chętnie małopolanka. Dudziakowa, Śniadeckich 7. III. zdw 77 942

Książkowy
(książkowa) branży zbożowej potrzebny zaraz. Leon Wyduba, Koźmin. nw 4 365

Nauczycielka wychowawczyni
młodsza z praktyką, językiem niemieckim, potrzebna na wieś dla dziewczynki 10 lat od 1. 9. 32. Warunki skromne. Zgłoszenia z odpisem świadectw fotografją i podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 78 026

Poszukuje
się od 1. VIII. 32. panienki skromnej z dobrem szyciem, do dwóch dziewczynek lat 8 i 2. Referencje z podaniem warunków upraszą się do Kurjera Poznańskiego dw 615

Apteka
w Margoninie przyjmie na praktykę magisterkę początkującą. Znajomość niemieckiego konieczna. dw 616

Apteka
na prowincji poszukuje od 1. 8. br. magistra farm. z prawem zarządu lub asystenta z egzaminem wojewódzkim. Podanie warunków przy wolnem utrzymaniu do Kurjera Poznańskiego dw 617

Rutynowana
bufetowa potrzebna. Grunwaldzka 18. Zgłoszenia 1—3. zdw 78 282

Szwaczka
do dziurkarki potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański Stary Rynek rw 2 187

Służąca
potrzebna. Wodna 3. konfekcja. rw 2 189

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. B. Wyskok, Luboń. zdw 78 203

Służąca
czysta, uczciwa, gotowaniem. Gąsiorowskich 5. m. 4. zdw 78 278

Kierowniczki
składu kolonjalnego kaucją poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 77 967

Biurowa - kasjerka
znająca język niemiecki na prowincję potrzebna z kaucją lub gwarancją. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 012

Domokrążni
na masowy, sezonowy artykuł domowy zaraz poszukiwani. Nowość, wielki zysk. Zgłoszenia Św. Marcin 13. m. 4. zdw 78 075

Dziewczyna
dobremi świadectwami, młodsza, silna, do wszelkich prac domowych 15 lipca. Zgłoszenia 4—6. Piaskowa 2, m. 5. zdw 78 115

Poszukuję
pomocnika piekarskiego z kaucją 200 zł. Posada stała. Zgłoszenia piśmienne: Martyński, Krotoszyn Kaliska 17 zdw 77 678

Młynarza
do ekspedycji z kaucją potrzebuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 78 013

Służąca
uczciwa gotowaniem, praniem potrzebna. Ul. Różana 21 mieszkanie 7. zdw 78 014

Młynarza
z kaucją poszukuje na dobra i stałą posadę na młyn motorowy. Zgł. Kurjer Poznański nw 4363

Poszukuję
panny do kiosku i obsługi gości z gotówką 400—500. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 78 030

Panienkę
do pomocy i obsługi gości potrzebuje zaraz. Zgłoszenia osobiste do Kawiarni w Biedruszku zdw 78871

Uczennica
fryzjerską zaraz potrzebna. Nowakowa. M. Focha 84. zdw 78 262

Służąca
do wszystkiego. Nowakowa, M. Focha 84 zdw 78 261

Służąca
do wszelkich prac domowych od 1. potrzebna. Łuczak, Kraszewskiego 15. jw 1065

Fryzjerka
potrzebna Mostowa 14. zdw 78 198

Potrzebna
uczennica do biura. Zgłoszenia od godz. 17—19 „Okazja", Poznań, Most Dworcowy. zdw 78 200

Fileciarka
potrzebna natychmiast. Fabryka Kołder, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 25. Pw 3 304-28.28

Dzielna
ekspedjentka potrzebna. Kazimierz Knast, piekarnia, cukiernia 3 Maja 6. zdw 782204

Służąca
do wszelkich prac domowych, umiejąca szyć maszyną, czysta, uczciwa 7—8 wieczorem. Knast, 3. Maja 6. zdw 78 205

Służąca
gospodarska, która umie gotować, prać, prasować potrzebna na wieś blisko Poznania do prowadzenia gospodarstwa u samotnej osoby. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 78 207

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych potrzebna. Zgłoszenia piśmienne z podaniem wieku do Kurjera Poznańskiego zdw 78 211

Służąca
starsza do wszystkiego potrzebna. Górczyńska 36. zdw 78 210

Wywiadownia Handlowa
poszukuje we wszystkich miejscowościach Poznańskiego i Pomorza zdolnych korespondentów-informatorów. Zgłoszenia pod skr. poczt. 513 Katowice. zdw 78 275

Posługaczka
młoda praniem. Zacisze 2, parter, narożnik Jasnej. zdw 78 160

Ucznia
syna uczciwych rodziców przyjmie się do biura rewizyjno-powierniczego. — Zgłoszenia Góra Przemysłowa 4, mieszkanie 16. zdw 77 953

Humor zagraniczny

Pani domu: — Róziu, zapomniałyśmy o przekąskach.
Służąca: — Prawda, że też obie mamy taką kurzą pamięć!
(Ami du peuple, Paryż). S. F.

Przedpłata na lipiec 1932 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a zbonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego drobne" do godz. 11, w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10: większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.